

**Inovovaný školský vzdelávací program
ZŠ s MŠ Červený Hrádok**

pre 1. stupeň ZŠ – ISCED 1

pre 2. stupeň ZŠ – ISCED 2

Motto: „Ak sa človek má stať človekom, musí sa vzdelávať.“

Ján Amos Komenský

Vzdelávací program: Inovovaný školský vzdelávací program

Stupeň vzdelania:	ISCED 1	ISCED 2
Dĺžka štúdia:	štyri roky	päť rokov
Vyučovací jazyk:	slovenský	
Študijná forma:	denná	
Druh školy:	štátna	

Predkladateľ:

Názov školy:	Základná škola s materskou školou Červený Hrádok
Adresa:	951 82 Červený Hrádok 235
IČO:	37865072
Riaditeľ školy:	Mgr. Jana Dunčičová
Koordinátor pre tvorbu iŠkVP:	Mgr. Mariana Švecová
Ďalšie kontakty:	037/6342238, 0911 113 577, e-mail: skolacervenyhradok@gmail.com, www.zssmschradok.edupage.org

Zriaďovateľ:

Názov:	Obec Červený Hrádok
Adresa:	951 82 Červený Hrádok 193
Kontakty:	037/6342246, 037/6342120, e-mail: cervenyhradok@gmail.com

Platnosť dokumentu od 01.09.2015

.....
riaditeľka ZŠ s MŠ

Revidovanie iŠkVP

Platnosť/ Revidovanie	Dátum	Zaznamenanie inovácie, zmeny, úpravy a pod.
Platnosť iŠkVP od	01.09.2015	Inovované učebné osnovy ŠkVP sú v školskom roku 2015/2016 platné len v 1. a 5. ročníku ZŠ.
Revidovanie	01.09.2016	Doplnenie učebných osnov iŠkVP pre 2. a 6. ročník ZŠ. Doplnenie finančnej gramotnosti pre 2. a 6. ročník. Doplnenie personálneho zabezpečenia pre školský rok 2016/2017. Doplnenie údajov v časti 7. Učebné plány v inovovanom učebnom pláne pre 2. stupeň ZŠ – vid' Poznámky bod 3.
Platnosť iŠkVP od	01.09.2016	Inovované učebné osnovy iŠkVP sú v školskom roku 2016/2017 platné v 1., 2., 5. a 6. ročníku ZŠ.
Revidovanie	03.11.2016	Zmena e-mailovej adresy školy.
Revidovanie	01.09.2017	Doplnenie učebných osnov iŠkVP pre 3. a 7. ročník ZŠ (príloha č. 1 a 2), doplnenie inovovaného obsahu vzdelávania v 1., 2., 5. ročníku pre žiakov s ľahkým stupňom MP (príloha č. 3). Doplnenie personálneho zabezpečenia pre školský rok 2017/2018. Zmena počtu hodín v časti 7. Učebný plán – inovovaný učebný plán pre 2. stupeň ZŠ sa v 9. ročníku pridala 1 hodina z voliteľných vyučovacích hodín vo vyučovanom predmete dejepis a zmenil sa počet voliteľných hodín vo vyučovanom predmete informatika z 1 na 0. Doplnenie údajov v časti 7. Učebné plány v inovovanom učebnom pláne pre 2. stupeň ZŠ – vid' Poznámky bod 3. Doplnenie a úprava finančnej gramotnosti v rámci učebných predmetov pre 1.-3. ročník a 5.-7. ročník v časti 6.2.2.- 6.2.3 a tém NŠFG v časti 6.2.4. podľa NŠFG verzia 1.2., platného od 1.9.2017.
Platnosť iŠkVP od	01.09.2017	Inovované učebné osnovy iŠkVP sú v školskom roku 2017/2018 platné v 1.-3. ročníku a v 5.-7. ročníku ZŠ.
Revidovanie	17.10.2017	Učebný plán pre žiaka so stredným stupňom MP pre primárne vzdelávanie pre 4. ročník v časti 7. Učebné plány a doplnenie obsahu vzdelávania vo 4. ročníku

		pre žiaka so stredným stupňom MP (príloha č. 4).
Revidovanie	01.09.2018	Doplnenie učebných osnov iŠkVP pre 4. a 8. ročník ZŠ (príloha č. 1 a 2), doplnenie inovovaného obsahu vzdelávania v 3. a 6. ročníku pre žiakov s ľahkým stupňom MP (príloha č. 3) a doplnenie obsahu vzdelávania v 5. ročníku pre žiaka so stredným stupňom MP (príloha č. 4). Doplnenie personálneho zabezpečenia pre školský rok 2018/2019. Doplnenie údajov v časti 7. Učebné plány v inovovanom učebnom pláne pre 2. stupeň ZŠ – vid' Poznámky bod 3 a doplnenie učebného plánu pre žiaka so stredným stupňom MP pre primárne vzdelávanie - 5. ročník. Doplnenie finančnej gramotnosti v rámci učebných predmetov pre 4. ročník a 8. ročník v časti 6.2.2.- 6.2.3 podľa NŠFG verzia 1.2., platného od 1.9.2017.
Platnosť iŠkVP od	01.09.2018	Inovované učebné osnovy iŠkVP sú v školskom roku 2018/2019 platné v 1.-4. ročníku a v 5.-8. ročníku ZŠ.
Revidovanie	01.09.2019	Doplnenie učebných osnov iŠkVP pre 9. ročník ZŠ (príloha č. 2) a úprava učebných osnov z anglického jazyka pre 3. ročník ZŠ. Doplnenie inovovaného obsahu vzdelávania vo 4. a 7. ročníku pre žiakov s ľahkým stupňom MP (príloha č. 3) a doplnenie obsahu vzdelávania v 6. ročníku pre žiaka so stredným stupňom MP (príloha č. 4). Doplnenie personálneho zabezpečenia pre školský rok 2019/2020. Doplnenie údajov v časti 7. Učebné plány v inovovanom učebnom pláne pre 2. stupeň ZŠ – vid' Poznámky bod 3 a doplnenie učebného plánu pre žiaka so stredným stupňom MP pre primárne vzdelávanie - 6. ročník. Doplnenie finančnej gramotnosti v rámci učebných predmetov pre 9. ročník v časti 6.2.2.- 6.2.3 podľa NŠFG verzia 1.2., platného od 1.9.2017. Začlenenie koncepcie rozvoja čitateľskej gramotnosti v časti 6.3.
Platnosť iŠkVP od	01.09.2019	Inovované učebné osnovy iŠkVP sú v školskom roku 2018/2019 platné v 1.-9. ročníku ZŠ.
Revidovanie	17.04.2020	Doplnenie spôsobu záverečného hodnotenia žiakov v II. polroku školského roka 2019/2020 v časti 13.1. Hodnotenie vzdelávacích výsledkov žiakov.

Revidovanie	01.09.2020	<p>Doplnenie inovovaného obsahu vzdelávania v 8. ročníku pre žiakov s ľahkým stupňom MP (príloha č. 3) a doplnenie obsahu vzdelávania v 7. ročníku pre žiaka so stredným stupňom MP (príloha č. 4).</p> <p>Doplnenie personálneho zabezpečenia pre školský rok 2020/2021. Doplnenie údajov v časti 7. Učebné plány v inovovanom učebnom pláne pre 2. stupeň ZŠ – vid' Poznámky bod 3 a doplnenie učebného plánu pre žiaka so stredným stupňom MP pre primárne vzdelávanie - 7. ročník. Doplnenie spôsobu celkového hodnotenia žiakov v školskom roku 2020/2021 v časti 13.1. Hodnotenie vzdelávacích výsledkov žiakov.</p>
Platnosť iŠkVP od	01.09.2020	Inovované učebné osnovy iŠkVP sú v školskom roku 2019/2020 platné v 1.-9. ročníku ZŠ.
Revidovanie	05.10.2020	Doplnenie údajov v časti 7. Učebné plány v učebnom pláne pre žiaka so stredným stupňom MP pre primárne vzdelávanie - 7. ročník - vid' Poznámky bod 5
Revidovanie	01.09.2021	<p>Doplnenie inovovaného obsahu vzdelávania v 9. ročníku pre žiakov s ľahkým stupňom MP (príloha č. 3) a doplnenie obsahu vzdelávania v 8. ročníku pre žiaka so stredným stupňom MP (príloha č. 4).</p> <p>Doplnenie personálneho zabezpečenia pre školský rok 2021/2022. Doplnenie učebného plánu pre žiaka so stredným stupňom MP pre primárne vzdelávanie - 8. ročník.</p>
Platnosť iŠkVP od	01.09.2021	Inovované učebné osnovy iŠkVP sú v školskom roku 2021/2022 platné v 1.-9. ročníku ZŠ.

1. Charakteristika školy

ZŠ s MŠ Červený Hrádok je plnoorganizovaná základná škola s právnou subjektivitou. Prvý stupeň má 4 triedy a druhý stupeň má 5 tried. Stanovená kapacita zariadenia je 436 žiakov. Skutočný počet žiakov sa pohybuje okolo 130. Budova školy bola postavená v roku 1964. Je umiestnená na okraji obce Červený Hrádok v prekrásnom parku s tuzemskou a cudzokrajnou flórou, ktorý sa využíva na vyučovanie telesnej výchovy, telesnej a športovej výchovy, na záujmovú činnosť ZŠ, ŠKD a MŠ. Základná škola s materskou školou má k dispozícii tri budovy: budovu školy, budovu školskej jedálne a budovu telocvične. Budova školy je dvojposchodová a nachádza sa v nej aj školský klub detí, ktorý má jedno oddelenie. V budove školskej jedálne sa nachádza jedna učebňa pre materskú školu, ktorá slúži ako herňa aj ako spálňa.

Sme spádovou školou pre žiakov z 5 obcí a šiesta obec nespadá do nášho školského obvodu. Väčšina žiakov dochádza autobusovou dopravou z týchto obcí: Nevidzany, Nemčičany, Veľké Vozokany, Čierne Kľačany. Žiaci z Červeného Hrádku a Malých Vozokán prichádzajú do školy pešo. Žiaci našej školy sú slovenskej národnosti. Školu navštevujú aj žiaci so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami, žiaci so sociálne znevýhodneného prostredia a žiaci so zdravotným znevýhodnením. Na základe písomného vyjadrenia zariadenia výchovného poradenstva a prevencie, vydaného na základe diagnostického vyšetrenia dieťaťa a na základe písomnej žiadosti zákonného zástupcu sú títo žiaci vzdelávaní formou školskej integrácie ako začlenení žiaci v bežných triedach na 1. aj na 2. stupni ZŠ. Ak ide o žiakov s mentálnym postihnutím, obsah vzdelávania týchto žiakov vychádza z učebných osnov špeciálnej základnej školy. Pri výchove a vzdelávaní integrovaných žiakov spolupracujeme s CPPP a CŠPP v Zlatých Moravciach.

2. Vlastné ciele a poslanie výchovy a vzdelávania

Škola umožní všetkým žiakom získať dostatočné všeobecné vedomosti a zručnosti vo všetkých všeobecno-vzdelávacích predmetoch. Umožní rozvoj kľúčových kompetencií z každého predmetu, ktoré sú rozpracované v profile absolventa. Dá šancu každému žiakovi, aby sa rozvíjal podľa svojich schopností a bolo mu umožnené zažiť úspech. Zabezpečí podmienky na vzdelávanie žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami tak, aby mali rovnocenný prístup vo vzdelávaní. primeraný rozvoj schopností, osobnosti, ako aj dosiahnutie primeraného stupňa vzdelania a primeraného začlenenia do spoločnosti. Títo žiaci majú vypracovaný individuálny vzdelávací program. Výchovno-vzdelávaciu činnosť smerovať k príprave žiakov na život, ktorý od nich vyžaduje, aby boli schopní kriticky a tvorivo myslieť, rýchlo a účinne riešiť problémy. Dosiahnuť zvýšenie gramotnosti v oblasti IKT žiakov v našej škole. Zabezpečí kvalitnú prípravu žiakov v cudzích jazykoch so zreteľom na možnosti školy, so zameraním na komunikatívnosť a s ohľadom na schopnosti jednotlivých žiakov. Vychovávať žiakov v duchu humanistických princípov. Venovať sústavnú pozornosť medziludským vzťahom a uplatňovať princípy vzájomnej dôvery, tolerancie, úcty, spolupráce medzi žiakmi, rodičmi a pedagógmi. V spolupráci s rodičmi žiakov vychovávať pracovitých, zodpovedných, morálne vyspelých a slobodných ľudí. Naším princípom je viesť žiakov k tvorivému mysleniu, kritickému mysleniu, naučiť ich tímovo

pracovať, komunikovať medzi sebou, vzájomne sa rešpektovať a byť schopní celoživotne sa vzdelávať.

Všeobecné ciele výchovy a vzdelávania

Na 1. stupni sa vyvážene venuje pozornosť nielen kognitívnym a intelektuálnym aspektom vzdelávania, ale rovnocenne aj sociálnemu a emocionálnemu rozvoju žiakov v daných cieľoch vzdelávania:

- vytvárať u žiakov základy gramotností prostredníctvom rozvíjania kľúčových kompetencií;
- poskytovať každému žiakovi mnohostranné možnosti na vlastné objavovanie a skúmanie najbližšieho sociálneho, prírodného a kultúrneho prostredia;
- viesť žiakov k poznávaniu a postupnému využívaniu svojich individuálnych predpokladov a efektívnych spôsobov vlastného učenia sa;
- rozvíjať kognitívne schopnosti žiakov aktívnym riešením problémov samostatne aj v skupinách a vytvoriť tak u nich základy pre tvorivé a kritické myslenie;
- rozvíjať sociálne kompetencie a podporovať prosociálne správanie žiakov;
- viesť žiakov k zodpovednému aktívnemu prístupu k ochrane a upevňovaniu svojho zdravia;
- viesť žiakov k uplatňovaniu svojich práv, plneniu svojich povinností a rešpektovaniu práv iných ľudí.

Vo vzdelávaní na 2. stupni základnej školy je potrebné najmä:

- rozvíjať u žiakov funkčnú gramotnosť a kritické myslenie;
- umožňovať každému žiakovi v rámci výučby nadobúdanie kompetencií vlastnou činnosťou a aktivitami zameranými aj na objavovanie a vytváranie nových významov;
- motivovať žiakov k zodpovednosti a záujmu o vlastné vzdelávacie výsledky prostredníctvom ich aktívneho zapojenia do procesu vzdelávania;
- viesť žiakov k využívaniu efektívnych stratégií učenia sa (učiť sa učiť);
- poskytovať každému žiakovi príležitosť objaviť a rozvinúť svoje schopnosti v súlade s reálnymi možnosťami, aby tak získal podklad pre optimálne rozhodnutie o svojom ďalšom vzdelávaní;
- sprostredkovať dostatok príležitostí na osobnostný rozvoj každého žiaka;
- rozvíjať u žiakov sociálne kompetencie s dôrazom na kultivovanú komunikáciu a spoluprácu;
- viesť žiakov k uplatňovaniu svojich práv, plneniu svojich povinností a rešpektovaniu práv iných ľudí.

Ďalšie ciele:

- podporovať a prehľbovať ďalšie vzdelávanie a odborný rast pedagogických zamestnancov;
- podporovať talentovaných a nadaných žiakov;

- skvalitniť a prehĺbovať spoluprácu s rodičmi, rodičovskou radou, radou školy, verejnosťou a inými školami;
- zabezpečiť bohatú a rôznorodú ponuku záujmových útvarov a mimoškolských aktivít;
- zavádzať inovatívne vyučovacie metódy a formy práce edukačného procesu.

3. Stupeň vzdelania

Predprimárne vzdelanie dieťa získa absolvovaním posledného ročníka vzdelávacieho programu odboru vzdelávania predprimárne vzdelanie – stupeň ISCED 0. Predprimárne vzdelávanie ukončuje dieťa spravidla v školskom roku, v ktorom do 31. augusta dosiahne šiesty rok veku a dosiahne školskú spôsobilosť. Dokladom o získanom stupni vzdelania je osvedčenie o absolvovaní predprimárneho vzdelávania.

Primárne vzdelanie žiak získa úspešným absolvovaním posledného ročníka ucelenej časti vzdelávacieho programu odboru vzdelávania pre prvý stupeň základnej školy, žiak s mentálnym postihnutím absolvovaním posledného ročníka základnej školy. Dokladom o získanom stupni vzdelania je vysvedčenie s doložkou.

Nižšie stredné vzdelanie žiak získa úspešným absolvovaním posledného ročníka ucelenej časti vzdelávacieho programu odboru vzdelávania pre druhý stupeň základnej školy alebo úspešným absolvovaním prvého ročníka päťročného vzdelávacieho programu odboru vzdelávania v strednej škole, do ktorého sa prijímajú žiaci z ôsmeho ročníka základnej školy alebo úspešným absolvovaním štvrtého ročníka osemročného vzdelávacieho programu odboru vzdelávania v strednej škole alebo absolvovaním tretieho ročníka vzdelávacieho programu praktickej školy. Dokladom o získanom stupni vzdelania je vysvedčenie s doložkou, ktoré je podmienkou pre ďalšie vzdelávanie na vyššom stupni.

Ak žiak ukončí základné vzdelávanie v nižšom ročníku ako v deviatom, to znamená, že neabsolvuje celý školský vzdelávací program, získa primárne vzdelanie.

4. Vlastné zameranie školy

Škola podporuje všestranný rozvoj žiackej osobnosti v oblasti výchovno-vzdelávacieho procesu. Výchovno-vzdelávací proces bude smerovať k príprave žiakov na život, ktorý od nich vyžaduje, aby boli schopní tvorivo myslieť, rýchlo a účinne riešiť problémy, aby boli schopní spolupracovať v skupinách, ovládať cudzí jazyk, vedieť komunikovať, vyjadriť a obhájiť vlastný názor, uplatňovať svoje práva, ale aj nieť zodpovednosť za svoje správanie. Prínosom je aj pravidelné využívanie informačno-komunikačných technológií vo vyučovaní. Škola sa nachádza v krásnom prírodnom prostredí, a preto posilnila v inovovanom učebnom pláne pre 1. až 9. ročník disponibilnými hodinami najmä vyučovanie prírodovedných predmetov s cieľom podporiť u žiakov kladný vzťah k životnému prostrediu a k ochrane prírody, ale tiež aj k rozvoju manuálnych zručností žiakov.

Na prvom stupni sme posilnili vzdelávaciu oblasť „Jazyk a komunikácia“ rozšírením hodín slovenského jazyka a literatúry v 2. až 4. ročníku. Takisto sú posilnené hodiny matematiky v 1., 2. a v 3. ročníku. Predmet prvouka sme posilnili hodinovou dotáciou v 1. ročníku v súvislosti so stúpajúcim spoločenským významom prírodných vied. Disponibilné hodiny boli využité aj na vyučovanie predmetu pracovné vyučovanie v 2. ročníku, kde sa u žiakov formujú technické vedomosti, zručnosti, návyky a rozvíja sa fantázia, tvorivosť a predstavivosť.

Na druhom stupni pokračujeme výučbou cudzích jazykov, kde sme posilnili 1 hodinou anglický jazyk v 5. ročníku a možnosťou výučby ruského jazyka od 7. ročníka podľa záujmu žiakov. Koncepciou sa chceme zamerať na kvalitné komunikačné zvládnutie vyučovania prvého cudzieho jazyka a v druhom cudzom jazyku chceme dať žiakom kvalitné základy a rozvíjať ich jazykové zručnosti. Prostredníctvom cudzích jazykov sa žiaci oboznámia so zvyklosťami, spôsobom správania sa ľudí v rôznych krajinách. Disponibilné hodiny sme využili na posilnenie ďalších predmetov: slovenský jazyk a literatúra, matematika, informatika, biológia, dejepis a geografia.

Veľkú pozornosť venujeme aj záujmovej činnosti žiakov. Po vyučovaní majú žiaci možnosť pracovať v záujmových útvaroch rôzneho zamerania (tanečný, výtvarný, dramatický, počítačový, multimediálny,...). V oblasti športu ponúkame plavecký výcvik a pravidelnú krúžkovú činnosť zameranú na florbal, gymnastiku, stolný tenis, atletiku a futbal.

Profil absolventa

Profil absolventa je definovaný v Inovovanom štátnom vzdelávacom programe pre ISCED 1 a ISCED 2 a je na jednotlivých úrovniach konkretizovaný prostredníctvom kľúčových kompetencií.

Absolvent primárneho vzdelávania

Absolvent primárneho vzdelávania má osvojené základy čitateľskej, pisateľskej, matematickej, prírodovednej, kultúrnej a mediálnej gramotnosti, ktoré sa budú postupne rozvíjať v rámci nižšieho stredného stupňa vzdelávania.

Na veku primeranej úrovni disponuje nasledujúcimi kľúčovými kompetenciami:

- pozná a uplatňuje účinné techniky učenia sa;
- vyjadruje sa súvisle písomnou aj ústnou formou, v materinskom, štátnom jazyku;
- rozumie najzákladnejším slovným spojeniam v anglickom jazyku a dokáže ich používať;
- využíva základné matematické myslenie na riešenie praktických problémov v každodenných situáciách;
- vie používať vybrané informačné a komunikačné technológie pri učení sa, pozná riziká spojené s využívaním internetu a médií;
- získa základy uplatňovania kritického myslenia pri práci s informáciami;
- dokáže aplikovať osvojené prírodovedné a spoločenskovedné poznatky vo svojej činnosti, v starostlivosti o seba a druhých;
- rozpozná v škole a vo svojom najbližšom okolí určitý problém, premýšľa o jeho príčinách a vie navrhnúť riešenie podľa svojich vedomostí a skúseností;
- váži si seba i druhých, dokáže ústretovo komunikovať a spolupracovať;
- správa sa kultúrne, primerane okolnostiam a situáciám;
- má vzťah ku kultúrno-historickému dedičstvu, ľudovým tradíciám a umeniu, s ktorými sa stretáva vo svojom živote;
- dokáže byť tolerantný, snaží sa pochopiť druhého, pozná a toleruje jeho kultúru, tradície, spôsob života;

- uvedomuje si, že má svoje práva a povinnosti, rešpektuje práva iných.

K rozvoju kompetencií prispieva celý vzdelávací obsah, organizačné formy a metódy výučby, podnetné sociálno-emočné prostredie školy, rôzne aktivity uskutočňované v škole, ale aj v mimovyučovacej a mimoškolskej činnosti.

Absolvent nižšieho stredného vzdelávania ISCED 2

Profil absolventa sa odvíja od kompetencií, ktoré žiak získal v procese vzdelávania a sebavzdelávania v rámci nižšieho stredného stupňa vzdelávania a iných rozvíjajúcich aktivít.

Absolvent nižšieho stredného vzdelávania disponuje nasledujúcimi základnými kompetenciami:

- pozná a uplatňuje efektívne techniky učenia sa a osvojovania si poznatkov;
- vyjadruje sa súvisle, výstižne a kultivovane písomnou aj ústnou formou;
- využíva cudzí jazyk na úrovni používateľa základov jazyka;
- používa matematické postupy a vedomosti pri riešení praktických problémov, je schopný aplikovať osvojené matematické modely logického a priestorového myslenia;
- používa informačné a komunikačné technológie pre potreby učenia sa a pre svoj život;
- vyhľadá a využije viaceré informácie a možnosti pri plánovaní úloh a riešení problémov s uplatnením zásad kritického myslenia;
- dokáže aplikovať osvojené poznatky a metódy prírodných vied vo svojom živote;
- uplatňuje osvojené základy pre efektívnu spoluprácu a komunikáciu v skupine;
- posúdi svoje silné a slabé stránky s ohľadom na svoje ďalšie vzdelávanie a budúce profesijné záujmy;
- chápe dôležitosť ochrany svojho zdravia a uprednostňuje základné princípy zdravého životného štýlu v každodennom živote;
- uvedomuje si význam kultúrneho dedičstva a umenia vo svojom živote a živote celej spoločnosti;
- prijíma rozmanitosť ako prirodzenú súčasť spoločnosti;
- pozná a uplatňuje svoje práva a rešpektuje práva iných;
- má predpoklady stať sa aktívnym občanom v národnom i globálnom kontexte.

Získané kompetencie žiaka menia svoju kvalitu (rozvíjajú sa) v priebehu jeho ďalšieho vzdelávania

5. Dĺžka štúdia a formy výchovy a vzdelávania

Dĺžka štúdia

Štúdium na 1. stupni základnej školy - primárne vzdelávanie podľa inovovaného školského vzdelávacieho programu tvorí prvý až štvrtý ročník a trvá 4 roky. Štúdium na 2. stupni základnej školy - nižšie stredné vzdelávanie podľa inovovaného školského vzdelávacieho programu tvorí spravidla 5. - 9. ročník a trvá 5 rokov.

Formy výchovy a vzdelávania

Stratégia vyučovania určuje metódy a formy práce, ktorých premyslený výber, logické usporiadanie a kombinovanie je prostriedkom motivácie a usmernenia žiakov na vyučovaní a učení. Pôjde o výber vyučovacích metód, podmienenosť výberu metód vyučovania, možnosti triedenia vyučovacích metód podľa cieľov, učiva, rôznych spôsobov, ako dosiahnuť cieľ vyučovacieho predmetu, vyučovacích zásad, foriem práce učiteľa a žiaka. Využívame rôzne formy vyučovania - skupinové, individuálne, frontálne. Vyučovanie prebieha v rôznom prostredí, absolvujeme exkurzie, pohybové aktivity, didaktické hry, rôzne výchovné aktivity súvisiace so vzdelávaním. Výber metód a foriem práce budeme orientovať s dôrazom na rozvoj kľúčových spôsobilostí v súlade so zámermi školy.

V oblasti rozumovej výchovy chceme podporovať a rozvíjať tvorivé myslenie, samostatnosť, aktivitu, sebahodnotenie. V oblasti vzdelávania chceme podporovať také vyučovacie stratégie, metódy a postupy, ktoré prepájajú učenie so životom a rozvíjajú kľúčové kompetencie žiakov. Diferencovaným prístupom pozitívne rozvíjať osobnosť žiaka. V oblasti pohybovej výchovy rozvíjať a formovať pozitívny vzťah k telesnej výchove pomocou pohybových aktivít, súťaží a činnosti záujmových útvarov. V oblasti protidrogovej výchovy budeme v rámci odpútania pozornosti od návykových látok aktívne zapájať žiakov do mimoškolských aktivít i do vedomostných, športových a iných súťaží. V oblasti výchovy k manželstvu a rodičovstvu chceme formovať sociálne zručnosti žiakov v interakcii s inými: vytvárať a zvládnuť vzťahy, odhaľovať a riešiť problémy, jasne a výstižne formulovať myšlienky, vypočuť mienku iných v diskusii a iné. V oblasti environmentálnej výchovy viesť žiakov k ochrane prírody a životného prostredia.

6. Učebné osnovy

Učebné osnovy sú súčasťou inovovaného ŠkVP. Vypracované inovované učebné osnovy ŠkVP jednotlivých predmetov vychádzajú z učebných osnov inovovaného ŠVP pre primárne vzdelávanie - 1. stupeň ZŠ a pre nižšie stredné vzdelávanie - 2. stupeň ZŠ, ktorý vypracoval Štátny pedagogický ústav a schválilo Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky dňa 6. 2. 2015 pod číslom 2015-5129/1758:1-10A0 pre 1. stupeň základnej školy a pod číslom 2015-5129/5980:2-10A0 pre druhý stupeň základnej školy s platnosťou od 1. 9. 2015. Disponibilné hodiny sme využili na zvýšenie hodinovej dotácie už existujúcich predmetov a vytvorenie nových vyučovacích predmetov – pracovné vyučovanie v 2. ročníku a v prípade nesplnenia podmienky ohľadne 2. cudzieho jazyka sa vytvorí nový predmet cvičenia zo slovenského jazyka a literatúry pre 7. – 9. ročník. Učebné osnovy vymedzujú výchovno-vzdelávacie ciele, charakteristiku, vzdelávací štandard, časovú dotáciu a začlenenie prierezových tém u jednotlivých vyučovacích predmetov.

Učebné osnovy pre ISCED 1 a ISCED 2 tvoria prílohu tohto inovovaného Školského vzdelávacieho programu.

6.1. Prierezové témy

Prierezové témy sú uvedené v učebných osnovách jednotlivých predmetov a sú začlenené podľa svojho obsahu do tematických celkov v jednotlivých vyučovacích predmetoch.

Prierezové témy na 1. stupni ZŠ

V primárnom vzdelávaní majú prierezový charakter nasledujúce témy:

- **Osobnostný a sociálny rozvoj (OSR)**
- **Výchova k manželstvu a rodičovstvu (VMR)**
- **Environmentálna výchova (ENV)**
- **Mediálna výchova (MEV)**
- **Multikultúrna výchova (MUV)**
- **Regionálna výchova a ľudová kultúra (REK)**
- **Dopravná výchova – výchova k bezpečnosti v cestnej premávke (DOV)**
- **Ochrana života a zdravia (OŽZ)**

Prierezové témy na 2. stupni ZŠ

V rámci nižšieho stredného vzdelávania majú prierezový charakter tieto témy:

- **Osobnostný a sociálny rozvoj (OSR)**
- **Výchova k manželstvu a rodičovstvu (VMR)**
- **Environmentálna výchova (ENV)**
- **Mediálna výchova (MEV)**
- **Multikultúrna výchova (MUV)**
- **Ochrana života a zdravia (OŽZ)**

Osobnostný a sociálny rozvoj

Prierezová téma Osobnostný a sociálny rozvoj má nadpredmetový charakter, prelína sa celým vzdelávaním. Jej hlavným cieľom je rozvíjať osobnosť žiakov predovšetkým v oblasti postojov a hodnôt. Prostredníctvom nej sa zároveň s vedomostným rozvojom žiakov cielene rozvíjajú aj ich osobné a sociálne kompetencie. Umožňuje žiakom rozmýšľať o sebe, o svojom živote, vzťahoch s ľuďmi a smerovaní v budúcnosti. Vedie ich k uplatňovaniu svojich práv a tiež k rešpektovaniu názorov, potrieb a práv ostatných. Usmerňuje ich v tom, ako chrániť svoje zdravie a odolávať rizikám. Pri správnom uplatňovaní významne prispieva k pozitívnej sociálnej klíme školy a dobrým vzťahom medzi pedagógmi a žiakmi. Cieľom uplatňovania tejto prierezovej témy je prispieť k tomu, aby žiak:

- porozumel sebe a iným;
- optimálne usmerňoval vlastné správanie a prejavovanie emócií;

- uprednostňoval priateľské vzťahy v triede i mimo nej;
- osvojil si, využíval a ďalej rozvíjal zručnosti komunikácie a vzájomnej spolupráce;
- nadobudol základné prezentačné zručnosti osvojené na základe postupného spoznania svojich predpokladov a uplatňoval ich pri prezentácii seba a svojej práce;
- získal a uplatňoval základné sociálne zručnosti pre optimálne riešenie rôznych situácií;
- rešpektoval rôzne typy ľudí, ich názory a prístupy k riešeniu problémov;
- uprednostňoval základné princípy zdravého životného štýlu a nerizikového správania vo svojom živote.

Výchova k manželstvu a rodičovstvu

Dôležitou súčasťou osobnostného rozvoja žiakov je príprava na zodpovedné medziľudské vzťahy, manželstvo a rodičovstvo. Prierezová téma Výchova k manželstvu a rodičovstvu je zameraná na utváranie základných vedomostí a zodpovedných postojov v oblasti partnerských vzťahov a rodičovstva v súlade s vedeckými poznatkami a etickými normami. Pri realizácii tém je nevyhnutné vychádzať zo životnej reality žiakov v konkrétnej triede, ich veku, zrelosti, vývinového štádia. Podmienkou je taktný a citlivý prístup pedagóga. Škola môže využiť aj pomoc alebo služby relevantných odborníkov. Cieľom uplatňovania tejto prierezovej témy je prispieť k tomu, aby (si) žiak:

- osvojil základné poznatky o biologických, psychických a sociálnych zmenách, ktoré ovplyvňujú vývin jeho osobnosti v súčasnosti i v budúcnosti;
- získal základné predpoklady pre zodpovedné rozhodnutia v oblasti medziľudských vzťahov;
- uprednostňoval základné princípy zdravého životného štýlu a nerizikového správania vo svojom (každodennom) živote.

Environmentálna výchova

Environmentálna výchova sa na 1. stupni ZŠ ako prierezová téma prelína všetkými predmetmi, ale najmä prvoukou, prírodovedou, vlastivedou, pracovným vyučovaním, etickou výchovou. Umožňuje žiakom získať vedomosti, zručnosti, postoje a návyky k ochrane a zlepšovaniu životného prostredia, ktoré sú dôležité pre trvalo udržateľný život na Zemi. Vedie ich na veku primeranej úrovni ku komplexnému pochopeniu vzájomných vzťahov človeka, organizmov a životného prostredia. Dôležité je, aby žiaci získali vedomosti, ale aj zručnosti, ktorými môžu pomáhať životnému prostrediu jednoduchými (primeranými a vhodnými) činnosťami - chrániť rastliny, mať kladný vzťah ku životnému prostrediu a pod. Cieľom uplatňovania tejto prierezovej témy je prispieť k tomu, aby (si) žiak:

- osvojil základné pravidlá a zručnosti pre správanie sa v prírode s ohľadom na organizmy a ich životné prostredie;
- rozpoznať hlavné zmeny vo svojom okolí na základe pozorovania prírody;
- rozpoznať hlavné charakteristiky rôznych druhov životného prostredia;
- poznal a vyberal konkrétne možnosti smerujúce k ochrane a zlepšeniu svojho životného prostredia;
- podieľal sa aktívne na zveľadňovaní životného prostredia školy a jej okolia;

- správal sa šetrne k prírodným zdrojom, uskromnil sa v spotrebe, ktorá zaťažuje životné prostredie.

Environmentálna výchova na 2. stupni ZŠ umožňuje žiakom získať vedomosti, zručnosti, postoje a návyky k ochrane a zlepšovaniu životného prostredia dôležitého pre trvalo udržateľný život na Zemi. Vedie žiakov ku komplexnému pochopeniu vzájomných vzťahov človeka, organizmov a životného prostredia, kde sú prepojené aspekty ekologické, ekonomické a sociálne. Cieľom uplatňovania tejto prierezovej témy je prispieť k tomu, aby žiak:

- rešpektoval základné pravidlá pre správanie sa v prírode s ohľadom na organizmy a ich životné prostredie;
- rozpoznal a vyhodnotil zmeny v prírode a vo svojom okolí;
- poznal možnosti smerujúce k ochrane a zlepšeniu životného prostredia, podieľal sa na aktivitách (školy) smerujúcich k ochrane a zlepšovaniu životného prostredia širšieho okolia (školy, obce...);
- získal informácie o zásahoch človeka do životného prostredia a vyhodnotil ich dôsledky v lokálnych a globálnych súvislostiach;
- rozlišoval technológie a výrobky šetrné k životnému prostrediu;
- šetrne sa správal k prírodným zdrojom;
- aktívne sa podieľal na eliminácii znečistenia životného prostredia.

Mediálna výchova

Médiá predstavujú významný faktor, ktorý vplýva na vývin osobnosti a socializáciu detí. Stali sa integrálnou súčasťou ich života, pričom si neuvedomujú dostatočne ich vplyv. Hlavným cieľom Mediálnej výchovy na 1. stupni ZŠ je položiť základy mediálnej gramotnosti žiakov a postupne zvyšovať úroveň schopností kriticky prijímať, analyzovať, hodnotiť a komunikovať širokú škálu mediálnych obsahov. Mediálna výchova dáva žiakom príležitosť a priestor na základnú orientáciu v mediálnom svete, osvojenie si stratégií zaobchádzania s rôznymi druhmi médií, ako aj osvojenie si kritického a bezpečného prístupu pri ich využívaní na veku primeranej úrovni. Dôležitou úlohou mediálnej výchovy na 1. stupni je vychádzať z bezprostredných skúseností žiakov s médiami a vytvoriť pre žiakov príležitosti na ich spracovanie. Cieľom uplatňovania tejto prierezovej témy je prispieť k tomu, aby (si) žiak:

- uvedomil význam a vplyv médií vo svojom živote a v spoločnosti;
- pochopil a rozlíšil pozitíva a negatíva využívania, vplyvu médií a ich produktov;
- osvojil zodpovedný prístup pri využívaní médií na komunikáciu a vytváranie vlastných mediálnych produktov;
- nadobudol základy zručností potrebných na využívanie médií.

Hlavným cieľom prierezovej témy Mediálna výchova na 2. stupni ZŠ je rozvoj (postupné zvyšovanie úrovne) mediálnej gramotnosti žiakov - schopnosti kriticky prijímať, analyzovať, hodnotiť a komunikovať širokú škálu mediálnych obsahov a zmysluplne využívať médiá. Na 2. stupni základnej školy je dôležité, aby sa žiaci na veku primeranej úrovni postupne dokázali orientovať v mediálnom svete a osvojili si stratégie bezpečného zaobchádzania s rôznymi druhmi médií. Dôraz sa kladie na rozvíjanie kritického myslenia;

vhodnou metódou je spoločné skúmanie, analyzovanie a samostatné premýšľanie, pričom sa vychádza z konkrétnej reality žiakov v triede. Cieľom uplatňovania tejto prierezovej témy je prispieť k tomu, aby (si) žiak:

- uvedomil význam a vplyv médií vo svojom živote a v spoločnosti;
- nadobudol základné technické zručnosti potrebné pre používanie médií a médiá využíval zmysluplne;
- pochopil a rozlíšil pozitíva a negatíva využívania, vplyvu médií a ich produktov;
- získal kritický odstup od mediálnych produktov a ich obsahov a rozpoznal mediálne spracovanú realitu;
- osvojil si zodpovedný prístup pri využívaní médií na komunikáciu a vytváranie vlastných mediálnych produktov.

Multikultúrna výchova

S aktuálnou realitou celosvetovej globálnej spoločnosti a s multikultúrnym charakterom slovenskej spoločnosti sa spájajú riziká predsudkov a stereotypov, ktoré sa prejavujú v rôznych podobách neznášanlivosti, rasizmu či xenofóbie. Žiaci sú každodenne vystavení rôznym kultúrnym vplyvom a dostávajú sa do kontaktu s príslušníkmi rôznych kultúr. Prostredníctvom spoznávania svojej kultúry a iných kultúr, histórie, zvykov a tradícií sa naučia rešpektovať tieto kultúry ako rovnocenné a dokážu s ich príslušníkmi konštruktívne komunikovať a spolupracovať. Pri realizácii Multikultúrnej výchovy sa odporúča využívať také didaktické postupy a metódy, ktoré neučia stierať medzikultúrne rozdiely, ale pochopiť ich a akceptovať, ako aj rešpektovať ľudské práva. Cieľom uplatňovania tejto prierezovej témy je prispieť k tomu, aby žiak:

- rešpektoval prirodzenú rozmanitosť spoločnosti;
- spoznával rozličné tradičné aj nové kultúry a subkultúry;
- akceptoval kultúrnu rozmanitosť ako spoločenskú realitu;
- uplatňoval svoje práva a rešpektoval práva iných ľudí.

S aktuálnou realitou celosvetovej globálnej spoločnosti a s multikultúrnym charakterom slovenskej spoločnosti sa spájajú riziká predsudkov a stereotypov, ktoré sa prejavujú v rôznych podobách neznášanlivosti, rasizmu či xenofóbie. Žiaci sú každodenne vystavení rôznym kultúrnym vplyvom a dostávajú sa do kontaktu s príslušníkmi rôznych kultúr. Prostredníctvom spoznávania svojej kultúry a iných kultúr, histórie, zvykov a tradícií sa žiaci naučia rešpektovať tieto kultúry ako rovnocenné a s ich príslušníkmi dokážu konštruktívne komunikovať a spolupracovať. Pri realizácii tejto témy sa odporúča využívať také didaktické postupy a metódy, ktoré neučia stierať medzikultúrne rozdiely, ale pochopiť ich, akceptovať ich a tiež rešpektovať ľudské práva. S prierezovou témou Multikultúrna výchova úzko súvisí regionálna výchova a tradičná ľudová kultúra, ktorá sa vo svojom obsahu ešte hlbšie zaoberá živým a hodnotným hmotným a nehmotným kultúrnym dedičstvom Slovenska. Poznanie tradícií je základom kultúrnej identity. Spoznávaním svojho regiónu, jeho kultúrneho a prírodného bohatstva sa prispieva u žiakov k formovaniu ich historického vedomia. Vhodnými formami na uplatnenie týchto tém sú projekty, exkurzie, tematické vychádzky v regióne a pod. Regionálna výchova a tradičná ľudová kultúra sa môže realizovať

ako súčasť učebných predmetov - výtvarná výchova, hudobná výchova a etická výchova, dejepis a geografia alebo prostredníctvom voliteľných predmetov, ako napr. regionálna výchova, regionálny dejepis a podobne. Cieľom uplatňovania tejto prierezovej témy je prispieť k tomu, aby žiak:

- rešpektoval prirodzenú rozmanitosť spoločnosti;
- spoznal rozličné tradičné aj nové kultúry a subkultúry;
- akceptoval kultúrnu rozmanitosť ako spoločenskú realitu;
- uplatňoval svoje práva a rešpektoval práva iných ľudí;
- mal možnosť spoznať naše kultúrne dedičstvo a rozvíjal tak svoju kultúrnu identitu.

Regionálna výchova a ľudová kultúra

Prierezová téma Regionálna výchova a ľudová kultúra úzko súvisí s prierezovou témou Multikultúrna výchova, ale vo svojom obsahu sa ešte hlbšie zaoberá živým a hodnotným hmotným a nehmotným kultúrnym dedičstvom Slovenska. Poznanie svojho regiónu, jeho kultúrneho a prírodného bohatstva prispieva k formovaniu kultúrnej identity a postupnému rozvíjaniu historického vedomia žiakov. Regionálna výchova a ľudová kultúra má potenciál byť súčasťou obsahu všetkých povinných predmetov, najmä prvouky, prírodovedy, vlastivedy, slovenského jazyka a literatúry, výtvarnej výchovy, hudobnej výchovy a etickej výchovy, alebo sa môže realizovať prostredníctvom voliteľného vyučovacieho predmetu. Vhodnými formami sú tiež projekty, exkurzie, tematické vychádzky v regióne a pod. Vlastná realizácia prierezovej témy si vyžaduje zmeny aj v procesualnej zložke výchovy a vzdelávania - vo vyučovacích metódach a organizačných formách. Cieľom uplatňovania tejto prierezovej témy je prispieť k tomu, aby žiak:

- rozširoval a rozvíjal svoje znalosti o historických, kultúrnych a prírodných hodnotách svojho regiónu;
- vytváral si pozitívny vzťah k svojmu bydlisku, obci, regiónu a krajine;
- rozvíjal svoju národnú a kultúrnu identitu.

Dopravná výchova – výchova k bezpečnosti v cestnej premávke

Zámerom Dopravnej výchovy - výchovy k bezpečnosti v cestnej premávke je pripraviť žiakov na bezpečný pohyb v cestnej premávke - ako chodcov alebo cyklistov. Výučba sa uskutočňuje najmä v rámci predmetov prvouka a vlastiveda, v objekte školy, na detskom dopravnom ihrisku alebo v bezpečných priestoroch v okolí školy. Cieľom uplatňovania tejto prierezovej témy je prispieť k tomu, aby žiak:

- pochopil funkcie dopravy ako riadeného systému vymedzeného všeobecne záväznými právnymi predpismi na veku primeranej úrovni, osvojil si zásady, nadobudol spôsobilosti a praktické zručnosti bezpečného pohybu v cestnej premávke (chôdza, jazda na bicykli...);
- pochopil význam technického stavu a údržby vozidiel pre bezpečnú jazdu v cestnej premávke a prakticky zvládol základné úlohy údržby bicykla;
- uvedomil si význam technických podmienok dopravy a zariadení ovplyvňujúcich bezpečnosť cestnej premávky.

Ochrana života a zdravia

Zámerom prierezovej témy Ochrana života a zdravia je viesť žiakov k ochrane svojho zdravia a života, tiež zdravia a života iných ľudí prostredníctvom teoretických a praktických poznatkov, zručností v sebaochrane, poskytovania pomoci iným v prípade ohrozenia zdravia a života. Na veku primeranej úrovni integruje postoje, vedomosti a zručnosti žiakov zamerané na zdravý životný štýl a ochranu života a zdravia v mimoriadnych a nepredvídateľných situáciách. Na 1. stupni sa realizuje prostredníctvom vyučovacích predmetov telesná a športová výchova, prvouka, prírodoveda, vlastiveda, výtvarná výchova, ako aj samostatných organizačných foriem vyučovania - didaktických hier. Didaktické hry, ktoré sa uskutočňujú v každom ročníku 1. stupňa raz ročne v trvaní 4 hodín, slúžia na praktické osvojenie si učiva. Cieľom uplatňovania tejto prierezovej témy je prispieť k tomu, aby žiak:

- rozpozna nebezpečné situácie ohrozujúce život a zdravie;
- osvojil si praktické zručnosti v sebaochrane;
- pochopil dôležitosť poskytnutia pomoci iným v prípade ohrozenia zdravia a života;
- vedel vhodne zareagovať v prípade potreby poskytnutia prvej pomoci;
- osvojil si základné činnosti súvisiace s pohybom a pobytom v prírode;
- rozvíjal svoju telesnú zdatnosť a pohybovú výkonnosť v prírodných podmienkach.

Prierezová téma Ochrana života a zdravia sa na 2. stupni realizuje v rámci vyučovacích predmetov telesná a športová výchova, biológia, ako aj samostatných organizačných foriem vyučovania - účelových cvičení. Účelové cvičenia sa realizujú 2 razy do roka v trvaní 5 hodín, spravidla na jeseň a jar. Zámerom tejto prierezovej témy je nasmerovať žiakov k ochrane svojho zdravia a života a tiež zdravia a života iných ľudí prostredníctvom teoretických a praktických poznatkov, zručností v sebaochrane, poskytovaní pomoci iným v prípade ohrozenia zdravia a života. Ochrana života a zdravia integruje postoje, vedomosti a zručnosti žiakov zamerané na zdravý životný štýl a ochranu života a zdravia v mimoriadnych a nepredvídaných situáciách. Cieľom uplatňovania tejto prierezovej témy je prispieť k tomu, aby žiak:

- rozpozna nebezpečné situácie ohrozujúce život a zdravie;
- osvojil si praktické zručnosti v sebaochrane;
- pochopil dôležitosť poskytnutia pomoci iným v prípade ohrozenia zdravia a života;
- vedel poskytnúť predlekársku prvú pomoc;
- mal možnosť cieľavedome rozvíjať svoju telesnú zdatnosť a odolnosť organizmu na fyzickú a psychickú záťaž v náročných životných situáciách;
- orientoval sa pri pohybe a pobyte v prírode.

6.2. Začlenenie finančnej gramotnosti

Finančná gramotnosť (FIG) - problematika výchovy a vzdelávania na podporu finančnej gramotnosti je v rozsahu uvedenom v NŠFG povinnou súčasťou základného a stredného vzdelávania. Je do neho začlenená plošne. To znamená, že každý absolvent daného stupňa vzdelávania musí byť s ňou v určenom rozsahu oboznámený.

Napriek tomu, že sú financie ústredným pojmom finančného vzdelávania, úlohou finančného vzdelávania nie je len rozvoj orientácie v problematike financií, ale so žiakmi

budeme precvičovať aj to, ako vybrať najlepšie riešenie za daných podmienok. Okrem ekonomických kritérií je potrebné zvažovať aj okolnosti rodinné, spoločenské, právne, etické, ale aj ekologické.

Finančné vzdelávanie je orientované na rozvíjanie zručností pre uplatnenie v živote, a preto by malo byť s každodenným životom úzko previazané. Pripravíme také aktivity v rámci učebných predmetov, ktoré umožňujú relatívne autentický zážitok finančnej situácie a ktoré vedú k osvojeniu stratégií zodpovedného rozhodovania. Uplatníme v nich najrôznejšie inovatívne metódy vyučovania (napr. heuristickú metódu, situačné metódy, inscenačné metódy, brainstorming a pod.). Pre viaceré témy finančnej gramotnosti zaradíme aj diskusie a diskusné hry.

Finančná gramotnosť je v našom školskom vzdelávacom programe začlenená do jednotlivých predmetov, s uplatnením medzipredmetových vzťahov.

6.2.1. Obsah a ciele finančnej gramotnosti

Pre vzdelávanie je dôležité, aby bola problematika po odbornej stránke správna. Vo finančnom vzdelávaní je preto dôležité disponovať odbornými vedomosťami z oblasti financií. Nevyhnutná je aj schopnosť adekvátne používať základné ekonomické pojmy a vysvetľovať ich s prihliadnutím na jednotlivé vekové kategórie. Osvojenie odborných pojmov však nemôžeme pokladať za cieľ finančného vzdelávania. Ten spočíva v získavaní kompetencií nevyhnutných pre finančné a existenčné zabezpečenie seba a svojej rodiny a pre aktívnu účasť na trhu finančných produktov a služieb. Odborné pojmy sú len jedným z prostriedkov pre napĺňanie týchto cieľov.

Súčasná spoločnosť je označovaná ako informačná. Preto je potrebné žiakov pripravovať na vyhľadávanie správnych informácií, kritické myslenie, rozoznávanie potrebného od zbytočného, odlíšenie pravdivého od nepravdivého i efektívne využívanie informácií. Oprieť sa možno o čitateľské stratégie a o kritické myslenie, ktoré žiaka povedú k zodpovednému rozhodovaniu.

- ✓ Naučiť žiakov identifikovať dôležité informácie.
- ✓ Využívať autentické materiály – reklamné letáky, inzeráty, komerčné ponuky.
- ✓ Precvičovať so žiakmi čítanie s porozumením – uplatňujte rôzne metódy podporujúce čítanie s porozumením (napr. I.N.S.E.R.T., čítanie s predvídaním, podvojný denník).
- ✓ Spolu so žiakmi vyhľadávať varovné signály klamlivých ponúk (drobné písmo, neprehľadnosť zmluvy).

Napriek tomu, že sú financie ústredným pojmom finančného vzdelávania, finančnú gramotnosť nie je možné zjednodušiť na reč čísel. Úlohou finančného vzdelávania nie je len rozvoj orientácie v problematike financií, ale so žiakmi je potrebné precvičovať aj to, ako vybrať najlepšie riešenie za daných podmienok. Okrem ekonomických kritérií je potrebné zvažovať i okolnosti rodinné, spoločenské, právne, etické, ale aj ekologické. Nájdené riešenia potom porovnávať s osobnými preferenciami, skúsenosťami a intuíciou. Tento širší kontext predstavuje ďalej priestor pre ekonomicky zodpovedné rozhodovanie.

Úlohou finančného vzdelávania je aj zabezpečiť orientáciu a prehľad vo finančných produktoch a službách. Na druhej strane je však potrebné rešpektovať zásadu všeobecnosti, aby vo vyučovaní neprichádzalo k propagácii konkrétnych produktov, služieb a inštitúcií. Podľa OECD by malo byť finančné vzdelávanie jednoznačne oddelené a odlíšené od komerčného finančného poradenstva. Preto by mali byť vždy predstavené viaceré ponuky, ktoré môžu byť medzi sebou porovnávané. Výučba je potom prednostne zameraná na získavanie zručností a rozvíjanie stratégií pre život.

- ✓ Ukazovať rozmanitosť ponuky produktov, služieb a inštitúcií – do vyhľadávania rozmanitých finančných produktov a služieb môžu byť zapojení samotní žiaci.

- ✓ Venovať sa so žiakmi porovnávaníu podobných produktov a služieb, z ktorých žiaci vyberajú tie najvýhodnejšie pre danú situáciu.
- ✓ Sledovať so žiakmi vývoj niektorých produktov alebo služieb v čase.
- ✓ Rozvíjať stratégiu smerujúcu k informovanému rozhodovaniu podľa zásady „produkty, služby a inštitúcie sa menia, zručnosti ostávajú“ (napr. žiaci majú za úlohu vybrať najvýhodnejší úver pre modelovú rodinu s istými parametrami)

Finančné vzdelávanie sa prelína viacerými vzdelávacími oblasťami i prierezovými témami. K žiakom sa teda dostáva rôznymi spôsobmi. Málokedy je finančná gramotnosť samostatným predmetom, preto vyžaduje začlenenie finančnej gramotnosti do vzdelávacieho procesu istú mieru koordinácie. Spoločné pracovné porady kolegov, predmetové komisie môžu priniesť informácie o prelínaní vzdelávacieho obsahu, inšpiráciu i spoločné naladenie, ale aj poznanie, že na finančné vzdelávanie nie sú sami.

6.2.2. Zapracovanie a aplikácia tém finančnej gramotnosti do inovovaného školského vzdelávacieho programu pre 1. stupeň ZŠ

Výchovno-vzdelávací proces na prvom stupni základnej školy je spravidla realizovaný jedným vyučujúcim. Implementácia finančnej gramotnosti je preto jednoduchšia, je možné realizovať aj blokové vyučovanie i samostatné aktivity v rámci učebných predmetov. Finančné vzdelávanie na primeranej úrovni je možné realizovať od začiatku povinnej školskej dochádzky, teda už v prvom ročníku základnej školy. Väčší zmysel však nadobúda od tretieho ročníka základnej školy.

Predmety, v ktorých finančnú gramotnosť priamo začleníme v 1. až 4. ročníku:

Predmet: Slovenský jazyk a literatúra			
Ročník	Tematický celok	Obsahový štandard	NŠFG 1.2 – úroveň (téma, čiastková kompetencia, štandard FIG)
2.	Slohová zložka	Blahoželanie – ústne a písomné	- zoradiť osobné želania/potreby podľa ich dôležitosti (T3, ČK2, U1)
		Pohľadnica	- zoradiť osobné želania/potreby podľa ich dôležitosti (T3, ČK2, U1)
	Čítanie a literárna výchova	Ludová rozprávka	- vysvetliť vzťah ľudská práca – peniaze (T3, ČK1, U1)
3.	Slohová zložka	Reklama, druhy reklamy	- uviesť príklady možností na vrátenie výrobkov v rôznych typoch obchodov (napr. elektronické, kamenné) - jednoducho opísať základné práva spotrebiteľov (T1, ČK2, U1) - zdôvodniť voľbu nákupu tovaru alebo služby alebo požičania si predmetu (T4, ČK1, U1)
		Inzerát	- uviesť jednoduché príklady, ako sa môžu osobné informácie/údaje dostať k nepovolaným osobám - opísať možné dôsledky prezradenia vybraných osobných informácií (T1, ČK1, U1)

		Vizitka	<ul style="list-style-type: none"> - uviesť jednoduché príklady, ako sa môžu osobné informácie/údaje dostať k nepovolaným osobám - opísať možné dôsledky prezradenia vybraných osobných informácií (T1, ČK1, U1)
	Čítanie a literárna výchova	Príslovie, porekadlo	<ul style="list-style-type: none"> - navrhnúť spôsoby riešenia situácií, v ktorých sa stretli s klamstvom, podvodom, nečestným správaním (T1, ČK4, U1) - vysvetliť vzťah ľudská práca – peniaze (T3, ČK1, U1)
		Autorská rozprávka	<ul style="list-style-type: none"> - vysvetliť vzťah ľudská práca – peniaze (T3, ČK1, U1)
4.	Slohová zložka	Diskusia – diskusia, názor	<ul style="list-style-type: none"> - uviesť príklady možností na vrátenie výrobkov v rôznych typoch obchodov (napr. elektronické, kamenné) - jednoducho opísať základné práva spotrebiteľov (T1, ČK2, U1)
	Jazyková zložka	Pravopis ďalších vybraných slov	<ul style="list-style-type: none"> - pomenovať osobné, rodinné a spoločenské potreby (T3, ČK1, U1) - rozdeliť príjmy do domácnosti a výdavky na domácnosť (T2, ČK2, U1)
		Ohybné a neohybné slovné druhy	<ul style="list-style-type: none"> - vysvetliť, prečo a kedy sa ľudia potrebujú poistiť (T6, ČK2, U1) - uviesť príklady možností na vrátenie výrobkov v rôznych typoch obchodov (napr. elektronické, kamenné) - jednoducho opísať základné práva spotrebiteľov (T1, ČK2, U1) - pomenovať osobné, rodinné a spoločenské potreby (T3, ČK1, U1) - zoradiť osobné želania/potreby podľa ich dôležitosti (T3, ČK2, U1) - porovnať ceny rovnakého alebo podobného výrobku a/alebo služby v dvoch rôznych obchodoch - uplatniť zodpovedné rozhodovanie pri nákupe, primerane veku (T3, ČK3, U1)
	Čítanie a literárna výchova	O hre so slovami a písmenami	<ul style="list-style-type: none"> - pomenovať osobné, rodinné a spoločenské potreby (T3, ČK1, U1) - zoradiť osobné želania/potreby podľa ich dôležitosti (T3, ČK2, U1) - porovnať ceny rovnakého alebo podobného výrobku a/alebo služby v dvoch rôznych obchodoch - uplatniť zodpovedné rozhodovanie pri nákupe, primerane veku (T3, ČK3, U1)
		Rozhlas	<ul style="list-style-type: none"> - vysvetliť, čo môže nastať pri

			požičiavajú si cenných predmetov alebo peňazí (T4, ČK3, U1)
--	--	--	---

Predmet: Anglický jazyk			
Ročník	Tematický celok	Obsahový štandard	NŠFG 1.2 – očakávania od žiakov (téma, čiastková kompetencia, štandard FIG)
3.	Rodina a spoločnosť <i>Introduction</i>	Pozdravy, predstavenie sa.	- uviesť jednoduché príklady, ako sa môžu osobné informácie, údaje dostať k nepovolným osobám, opísať možné dôsledky prezradenia vybraných osobných informácií (T1, ČK1, U1)
4.	Voľný čas a záľuby <i>Fluency time 2 – V obchode (projekt)</i>	Pozdravy, predstavenie sa.	- uviesť jednoduché príklady, ako sa môžu osobné informácie, údaje dostať k nepovolným osobám, opísať možné dôsledky prezradenia vybraných osobných informácií (T1, ČK2, U1)
	Multikultúrna spoločnosť Rodinné sviatky <i>L7- Let's buy a present</i>	Predmety na oslave, nákupný zoznam na oslavu.	- pomenovať osobné, rodinné a spoločenské potreby (T3, ČK1, U1) - zoradiť osobné želania/potreby podľa ich dôležitosti (T3, ČK2, U1)

Predmet: Matematika			
Ročník	Tematický celok	Obsahový štandard	NŠFG 1.2 – očakávania od žiakov (téma, čiastková kompetencia, štandard FIG)
1.	Prirodzené čísla 1 – 20 a 0	Slovné úlohy na porovnávanie charakterizované vzťahmi viac, menej, rovnako	- opísať, čo sú osobné príjmy človeka (T2, ČK1, U1) - opísať, za čo všetko sa v domácnosti platí (T3, ČK4, U1) - opísať, ako a prečo človek môže sporiť (T5, ČK1, U1) - pomenovať osobné, rodinné a spoločenské potreby (T3, ČK1, U1)
	Sčítanie a odčítanie v číselnom obore do 20	Jednoduché slovné úlohy typu: - určiť súčet, keď sú dané dva sčítance - zväčšiť dané číslo o niekoľko jednotiek - určiť jedného sčítanca, ak je daný	- uviesť príklady možností na vrátenie výrobkov v rôznych typoch obchodov (T1, ČK2, U1) - roztriediť príjmy do domácnosti a výdavky na domácnosť (T2, ČK2, U1) - pomenovať osobné, rodinné a spoločenské potreby (T3, ČK1, U1) - opísať, za čo všetko sa v domácnosti platí (T3, ČK4, U1)

		súčet a druhý sčítanec	- opísať, ako a prečo človek môže sporiť (T5, ČK1, U1)
2.	Sčítanie a odčítanie v číselnom obore do 20 s prechodom cez základ 10	Sčítanie a odčítanie použitím zautomatizovaného spoja	- jednoducho opísať základné práva spotrebiteľov (T1, ČK2, U1) - pomenovať osobné, rodinné a spoločenské potreby (T3, ČK1, U1)
	Sčítanie a odčítanie prirodzených čísel v číselnom obore do 100	Jednoduché a zložené slovné úlohy	- opísať, čo sú osobné príjmy človeka (T2, ČK1, U1) - roztriediť príjmy do domácnosti a výdavky na domácnosť (T2, ČK2, U1) - vymedziť situácie, kedy si človek predmety nakupuje a kedy si ich požičiava (T3, ČK1, U1) - opísať, za čo všetko sa v domácnosti platí (T3, ČK4, U1) - opísať, ako a prečo človek môže sporiť (T5, ČK1, U1)
	Vytváranie prirodzených čísel v číselnom obore do 100	Relačné znaky $>$, $<$, $=$	- porovnať ceny rovnakého alebo podobného výrobku a/alebo služby v dvoch rôznych obchodoch (T3, ČK3, U1)
3.	Násobenie a delenie v obore násobilky	Jednoduché slovné úlohy na násobenie a delenie v obore násobilky do 100	- opísať, čo sú osobné príjmy človeka (T2, ČK1, U1) - roztriediť príjmy do domácnosti a výdavky na domácnosť (T2, ČK2, U1) - vymedziť situácie, kedy si človek predmety nakupuje a kedy si ich požičiava (T3, ČK1, U1) - opísať, za čo všetko sa v domácnosti platí (T3, ČK4, U1) - opísať, ako a prečo človek môže sporiť (T5, ČK1, U1)
	Vytváranie prirodzených čísel v číselnom obore do 10 000	Slovné úlohy na porovnávanie charakterizované vzťahmi viac, menej, rovnako	- porovnať ceny rovnakého alebo podobného výrobku a/alebo služby v dvoch rôznych obchodoch - uplatniť zodpovedné rozhodovanie pri nákupe, primerane veku (T3, ČK3, U1)
	Riešenie aplikačných úloh a úloh rozvíjajúcich špecifické matematické myslenie	Pravdivé tvrdenie, nepravdivé tvrdenie	- uviesť jednoduché príklady, ako sa môžu osobné informácie/údaje dostať k nepovolaným osobám - opísať možné dôsledky prezradenia vybraných osobných informácií (T1, ČK1, U1)
		Numerické a slovné úlohy z oblasti finančnej gramotnosti	- opísať, čo sú osobné príjmy človeka (T2, ČK1, U1) - roztriediť príjmy do domácnosti a výdavky na domácnosť (T2, ČK2, U1) - vymedziť situácie, kedy si človek predmety nakupuje a kedy si ich

			požičiava - vysvetliť vzťah ľudská práca – peniaze (T3, ČK1, U1) - opísať, za čo všetko sa v domácnosti platí (T3, ČK4, U1) - vysvetliť používanie peňazí v bežných situáciách (T3, ČK4, U1)
4.	Sčítanie a odčítanie prirodzených čísel v číselnom obore do 10 000	Pamäťové sčítanie a odčítanie Jednoduché a zložené slovné úlohy	- uviesť jednoduché príklady, ako sa môžu osobné informácie/údaje dostať k nepovolaným osobám (T1, ČK1, U1) - opísať možné dôsledky prezradenia vybraných osobných informácií (T1, ČK1, U1) - opísať, čo sú osobné príjmy človeka (T2, ČK1, U1) - opísať, za čo všetko sa v domácnosti platí (T3, ČK4, U1) - vysvetliť používanie peňazí v bežných situáciách (T3, ČK4, U1) - opísať, ako a prečo človek môže sporiť (T5, ČK1, U1)
	Násobenie a delenie prirodzených čísel	Jednoduché a zložené slovné úlohy	- opísať, čo sú osobné príjmy človeka (T2, ČK1, U1) - vymedziť situácie, kedy si človek predmety nakupuje a kedy si ich požičiava (T3, ČK1, U1) - stanoviť si merateľné krátkodobé finančné ciele (T3, ČK2, U1) - vysvetliť používanie peňazí v bežných situáciách (T3, ČK4, U1) - uviesť príklady rizík, ktorým môžu čeliť jednotlivci a domácnosti (T6, ČK1, U1) - vysvetliť podstatu rizika a jeho typy (T6, ČK1, U1)
	Riešenie aplikačných úloh a úloh rozvíjajúcich špecifické matematické myslenie	Zdôvodnenie rozhodnutia o pravdivosti (nepravdivosti) tvrdenia Pravdivosť (nepravdivosť) zloženého výroku (na propedeutickej úrovni) Numerické a slovné úlohy z oblasti finančnej gramotnosti	- opísať možné dôsledky prezradenia vybraných osobných informácií (T1, ČK1, U1) - pomenovať osobné, rodinné a spoločenské potreby (T3, ČK1, U1) - uplatniť zodpovedné rozhodovanie pri nákupe, primerane veku (T3, ČK3, U1) - vysvetliť, že peniaze sa dajú požičať vo finančných inštitúciách (T4, ČK2, U1) - opísať, čo sú osobné príjmy človeka (T2, ČK1, U1) - roztriediť príjmy do domácnosti a výdavky na domácnosť (T2, ČK2, U1) - vymedziť situácie, kedy si človek

			<p>predmety nakupuje a kedy si ich požičiava</p> <ul style="list-style-type: none"> - vysvetliť vzťah ľudská práca – peniaze (T3, ČK1, U1) - opísať, za čo všetko sa v domácnosti platí (T3, ČK4, U1) - vysvetliť používanie peňazí v bežných situáciách (T3, ČK4, U1)
--	--	--	---

Predmet: Informatika			
Ročník	Tematický celok	Obsahový štandard	NŠFG 1.1 – očakávania od žiakov (téma, čiastková kompetencia, štandard FIG)
3.	Softvér a hardvér – práca v operačnom systéme	Poriadok v PC	- opísať postavenie členov rodiny pri zabezpečovaní životných potrieb (T1, ČK1, U1)
	Komunikácia a spolupráca – práca s webovou stránkou	Práca s webom	- navrhnúť spôsoby riešenia situácií, v ktorých sa stretli s klamstvom, podvodom, nečestným správaním (T2, ČK3, U1)
4.	Reprezentácia a nástroje – práca s textom	Práca s textom	- opísať svoju predstavu, čo sú osobné príjmy človeka (T3, ČK3, U1)
	Informačná spoločnosť – bezpečnosť a riziká	Pravidlá bezpečnosti a etického správania sa pri písaní emailov	- navrhnúť spôsoby riešenia situácií, v ktorých sa stretli s klamstvom, podvodom, nečestným správaním (T2, ČK5, U1)

Predmet: Prvouka			
Ročník	Tematický celok	Obsahový štandard	NŠFG 1.2 – očakávania od žiakov (téma, čiastková kompetencia, štandard FIG)
1.	Neživá príroda a skúmanie prírodných javov	Vodné zdroje (potok, rieka, jazero, more, podzemná voda), význam vody pre život	<ul style="list-style-type: none"> - pomenovať osobné, rodinné a spoločenské potreby (T3, ČK1, U1) - vysvetliť vzťah ľudská práca – peniaze (T3, ČK1, U1) - opísať, za čo všetko sa v domácnosti platí (T3, ČK4, U1)
		Svetelné zdroje	
	Vzdelávacia oblasť Človek a spoločnosť	Funkcia členov rodiny, prejav úcty k rodičom, starým rodičom a jednotlivým členom rodiny	<ul style="list-style-type: none"> - roztriediť príjmy do domácnosti a výdavky na domácnosť (T2, ČK2, U1) - pomenovať osobné, rodinné a spoločenské potreby (T3, ČK1, U1) - opísať, za čo všetko sa v domácnosti platí (T3, ČK4, U1)
2.	Živočíchy	Chov zvierat: kravy, ovce, sliepky, kone,	- vysvetliť vzťah ľudská práca – peniaze (T3, ČK1, U1)

		včely	
Vzdelávacia oblasť Človek a spoločnosť		Sviatky, rodina, narodeniny	- pomenovať osobné, rodinné a spoločenské potreby (T3, ČK1, U1) - vymedziť situácie, kedy si človek predmety nakupuje a kedy si ich požičiava (T3, ČK1, U1) - zoradiť osobné želania/potreby podľa ich dôležitosti (T3, ČK2, U1) - stanoviť si merateľné krátkodobé finančné ciele (T3, ČK2, U1)
		Cestovanie, práca, dovolenka, druhy dopravy (auto, autobus, vlak, lietadlo, loď)	- opísať, čo sú osobné príjmy človeka (T2, ČK1, U1) - roztriediť príjmy do domácnosti a výdavky na domácnosť (T2, ČK2, U1) - vysvetliť vzťah ľudská práca – peniaze (T3, ČK1, U1)
		Povolania ľudí (lekár, učiteľ, vedec, strojník, pekár, mäsiar, obchodník a i.)	- opísať, čo sú osobné príjmy človeka (T2, ČK1, U1) - vysvetliť vzťah ľudská práca – peniaze (T3, ČK1, U1)

Predmet: Prírodoveda			
Ročník	Tematický celok	Obsahový štandard	NŠFG 1.2 – očakávania od žiakov (téma, čiastková kompetencia, štandard FIG)
3.	Rastliny a huby	Význam lesa pre človeka	- vysvetliť vzťah ľudská práca – peniaze (T3, ČK1, U1)
		Zemiak (ľuľok zemiakový), cukrová repa, pšenica ozimná – poľné plodiny	- vysvetliť vzťah ľudská práca – peniaze (T3, ČK1, U1)
	Človek	Potravinová pyramída, pitný režim	- roztriediť príjmy do domácnosti a výdavky na domácnosť (T2, ČK2, U1) - opísať, za čo všetko sa v domácnosti platí (T3, ČK4, U1) - uviesť príklady možností na vrátenie výrobkov v rôznych typoch obchodov (napr. elektronické, kamenné) - jednoducho opísať základné práva spotrebiteľov (T1, ČK2, U1)
4.	Prírodné spoločenstvá	Obrábanie pôdy, poľné plodiny	- vysvetliť vzťah ľudská práca – peniaze (T3, ČK1, U1)
	Človek	Rozmnožovanie človeka, počatie, tehotenstvo, pôrod, detstvo, dospelosť, staroba, smrť	- roztriediť príjmy do domácnosti a výdavky na domácnosť (T2, ČK2, U1) - pomenovať osobné, rodinné a spoločenské potreby (T3, ČK1, U1) - opísať, za čo všetko sa v domácnosti platí (T3, ČK4, U1)

Predmet: Vlastiveda			
Ročník	Tematický celok	Obsahový štandard	NŠFG 1.2 – očakávania od žiakov (téma, čiastková kompetencia, štandard FIG)
3.	Moja obec	Zimné sviatky	- pomenovať osobné, rodinné a spoločenské potreby (T3, ČK1, U1) - opísať, za čo všetko sa v domácnosti platí (T3, ČK4, U1) - vysvetliť používanie peňazí v bežných situáciách (T3, ČK4, U1)
		Jarné práce	- vysvetliť vzťah ľudská práca – peniaze (T3, ČK1, U1)
		Veľkonočné sviatky a tradície	- pomenovať osobné, rodinné a spoločenské potreby (T3, ČK1, U1) - vysvetliť používanie peňazí v bežných situáciách (T3, ČK4, U1)
		Oddych a rekreácia počas letných prázdnin	- opísať, čo sú osobné príjmy človeka (T2, ČK1, U1) - roztriediť príjmy do domácnosti a výdavky na domácnosť (T2, ČK2, U1) - pomenovať osobné, rodinné a spoločenské potreby (T3, ČK1, U1) - opísať, ako a prečo človek môže sporiť (T5, ČK1, U1)
4.	Slovensko	Výlety po Slovensku – „Čítanie z mapy = prstom po mape“ (od Tatier k Dunaju, od Dunaja po Hornád, od Hornádu po Dunajec	- roztriediť príjmy do domácnosti a výdavky na domácnosť (T2, ČK2, U1) - stanoviť si merateľné krátkodobé finančné ciele (T3, ČK2, U1) - opísať, za čo všetko sa v domácnosti platí (T3, ČK4, U1) - vysvetliť používanie peňazí v bežných situáciách (T3, ČK4, U1) - vysvetliť, prečo a kedy sa ľudia potrebujú poistiť (T6, ČK2, U1) - na jednoduchých príkladoch názorne ukázať, ako poistenie funguje (T6, ČK2, U1)

Predmet: Etická výchova			
Ročník	Tematický celok	Obsahový štandard	NŠFG 1.2 – očakávania od žiakov (téma, čiastková kompetencia, štandard FIG)
1.	Pozitívne hodnotenie iných	Negatívne správanie a jeho dôsledky	- navrhnúť spôsoby riešenia situácií, v ktorých sa stretli s klamstvom, podvodom, nečestným správaním (T1, ČK4, U1)

	Naša rodina	Rodina a jej úloha v živote človeka, pomoc v rodine	- pomenovať osobné, rodinné a spoločenské potreby (T3, ČK1, U1) - stanoviť si merateľné krátkodobé finančné ciele (T3, ČK2, U1)
2.	Postoje a spôsobilosti v medziľudských vzťahoch	Právo a povinnosť	- - uviesť príklady možností na vrátenie výrobkov v rôznych typoch obchodov (T1, ČK2, U1) - jednoducho opísať základné práva spotrebiteľov (T1, ČK2, U1)
	Iniciatíva	Iniciatíva pri poznávaní nových vecí, pri vytváraní dobra a zabraňovaní zlu	- navrhnúť spôsoby riešenia situácií, v ktorých sa stretli s klamstvom, podvodom, nečestným správaním (T1, ČK4, U1)
	Naša trieda	Naša trieda – spoločenstvo detí, vylepšovanie nášho spolužitia	- pomenovať osobné, rodinné a spoločenské potreby (T3, ČK1, U1) - zoradiť osobné želania/potreby podľa ich dôležitosti (T3, ČK2, U1)
3.	Postoje a spôsobilosti v medziľudských vzťahoch	Otvorená komunikácia – pravdivosť a objektívnosť, rizikové situácie v živote detí, odmietnutie zla a negatívnych ponúk	- vysvetliť, čo môže nastať pri požičiavaní si cenných predmetov alebo peňazí (T4, ČK3, U1) - uviesť príklady rizík, ktorým môžu čeliť jednotlivci a domácnosti (T6, ČK1, U1) - vysvetliť podstatu rizika a jeho typy (T6, ČK1, U1)
	Riešenie konfliktov – výchova k zmierlivosti	Právo na omyl, omyl a zákernosť, upevňovanie vzájomnosti	- navrhnúť spôsoby riešenia situácií, v ktorých sa stretli s klamstvom, podvodom, nečestným správaním (T1, ČK4, U1)
	Pomoc, darovanie, delenie sa	Materiálna a nemateriálna pomoc; podelenie sa a darovanie v rámci rodiny a žiackeho kolektívu	- vysvetliť, že peniaze sa dajú požičať vo finančných inštitúciách (T4, ČK2, U1)
4.	Reálne a zobrazené vzory	Vzor správania, komunikačné prostriedky a ich úloha	- navrhnúť spôsoby riešenia situácií, v ktorých sa stretli s klamstvom, podvodom, nečestným správaním (T1, ČK4, U1)
	Rozvoj tvorivosti a iniciatívy	Tvorivosť, iniciatívnosť a vytrvalosť pri riešení každodenných problémov	- uviesť príklady rizík, ktorým môžu čeliť jednotlivci a domácnosti (T6, ČK1, U1) - vysvetliť podstatu rizika a jeho typy (T6, ČK1, U1)
	Náš región – naša vlasť	Dedina, mesto, región, vlasť, Slovensko vlastenectvo	- opísať, za čo všetko sa v domácnosti platí (T3, ČK4, U1) - vysvetliť používanie peňazí v bežných situáciách (T3, ČK4, U1)

			- opísať, ako a prečo človek môže sporiť (T5, ČK1, U1)
--	--	--	--

Predmet: Pracovné vyučovanie			
Ročník	Tematický celok	Obsahový štandard	NŠFG 1.2 – očakávania od žiakov (téma, čiastková kompetencia, štandard FIG)
2.	Ludové tradície a remeslá	Tradície spojené s vianočnými a veľkonočnými sviatkami na Slovensku	- pomenovať osobné, rodinné a spoločenské potreby (T3, ČK1, U1) - vymedziť situácie, kedy si človek predmety nakupuje a kedy si ich požičiava (T3, ČK1, U1) - zoradiť osobné želania/potreby podľa ich dôležitosti (T3, ČK2, U1)
3.	Človek a práca	Učenie, povolanie, práca; význam učenia sa k príprave na budúce povolanie	- vysvetliť vzťah ľudská práca – peniaze (T3, ČK1, U1) - opísať, čo sú osobné príjmy človeka (T2, ČK1, U1)
	Stravovanie a príprava pokrmov	Nákup potravín, cenová kalkulácia nákupu, (ne)výhody nákupu na trhoviskách a v supermarketoch	- opísať, čo sú osobné príjmy človeka (T2, ČK1, U1) - roztriediť príjmy do domácnosti a výdavky na domácnosť (T2, ČK2, U1) - stanoviť si merateľné krátkodobé finančné ciele (T3, ČK2, U1)
	Ludové tradície a remeslá	Ludové tradície a remeslá v regióne	- pomenovať osobné, rodinné a spoločenské potreby (T3, ČK1, U1) - vymedziť situácie, kedy si človek predmety nakupuje a kedy si ich požičiava (T3, ČK1, U1) - zoradiť osobné želania/potreby podľa ich dôležitosti (T3, ČK2, U1)
4.	Človek a práca	Povolania budúcnosti v súvislosti s novými vynálezmi, pracovné príležitosti v regióne, najžiadanejšie povolania	- vysvetliť vzťah ľudská práca – peniaze (T3, ČK1, U1) - opísať, čo sú osobné príjmy človeka (T2, ČK1, U1)
	Technické materiály	Technické materiály (papier, textil, drevo...)	- roztriediť príjmy do domácnosti a výdavky na domácnosť (T2, ČK2, U1)
	Základy konštruovania	Elektrická energia, zdroje (obnoviteľné a neobnoviteľné) a ich vplyv na životné prostredie,	- roztriediť príjmy do domácnosti a výdavky na domácnosť (T2, ČK2, U1) - opísať, za čo všetko sa v domácnosti platí (T3, ČK4, U1) - uviesť príklady rizík, ktorým môžu

		výroba el. energie, význam a šetrenie bezpečné zaobchádzanie s elektrickými zariadeniami	čeliť jednotlivci a domácnosti (T6, ČK1, U1)
		Elektrický prúd, Elektrický obvod, zdroj, spotrebič	
	Príprava pokrmov	Stôl na slávnostnú príležitosť, pokrmy na oslavu, vhodné pokrmy na kúpalisko, výlet a pod.	- roztriediť príjmy do domácnosti a výdavky na domácnosť (T2, ČK2, U1) - opísať, za čo všetko sa v domácnosti platí (T3, ČK4, U1) - stanoviť si merateľné krátkodobé finančné ciele (T3, ČK2, U1)
	Ľudové tradície a remeslá	Ľudové tradície,	- pomenovať osobné, rodinné a spoločenské potreby (T3, ČK1, U1) - vymedziť situácie, kedy si človek predmety nakupuje a kedy si ich požičiava (T3, ČK1, U1) - zoradiť osobné želania/potreby podľa ich dôležitosti (T3, ČK2, U1)
		Ľudové remeslá	- vysvetliť vzťah ľudská práca – peniaze (T3, ČK1, U1)

Predmet: Výtvarná výchova			
Ročník	Tematický celok	Obsahový štandard	NŠFG 1.2 – očakávania od žiakov (téma, čiastková kompetencia, štandard FIG)
1.	Podnety dizajnu a remesiel	Nezvyčajný, fantastický nábytok, alebo nábytok s nezvyčajnými funkciami	- pomenovať osobné, rodinné a spoločenské potreby (T3, ČK1, U1) - vysvetliť vzťah ľudská práca – peniaze (T3, ČK1, U1) - opísať, za čo všetko sa v domácnosti platí (T3, ČK4, U1)
2.	Výtvarné vyjadrovacie prostriedky	Kresliace nástroje a pomôcky - voľnou rukou, pravítkom, kružidlom, náhodne (vymedziť situácie, kedy si človek predmety nakupuje a kedy si ich požičiava)	- vymedziť situácie, kedy si človek predmety nakupuje a kedy si ich požičiava (T3, ČK1, U1)
	Podnety dizajnu a remesiel	Klobučnícke remeslo	- vysvetliť vzťah ľudská práca – peniaze (T3, ČK1, U1)
3.	Podnety dizajnu a remesiel	Konštrukcia jednoduchej bábky	- vysvetliť vzťah ľudská práca – peniaze (T3, ČK1, U1)
4.	Podnety	Architektúra	- vysvetliť vzťah ľudská práca –

	architektúry	vychádzajúca z ľudských, živočíšnych alebo rastlinných tvarov	peniaze (T3, ČK1, U1)
	Podnety dizajnu a remesiel	Ľudové remeslo: drotárstvo /vytváranie z drôtu/	- vysvetliť vzťah ľudská práca – peniaze (T3, ČK1, U1)
	Podnety poznávania sveta	Vlastiveda – mapa (napr. fantastickej krajiny, krajiny z filmu, cesty do školy, zmenenej reálnej krajiny...)	- stanoviť si merateľné krátkodobé finančné ciele (T3, ČK2, U1) - opísať, za čo všetko sa v domácnosti platí (T3, ČK4, U1) - vysvetliť používanie peňazí v bežných situáciách (T3, ČK4, U1) - vysvetliť, prečo a kedy sa ľudia potrebujú poistiť (T6, ČK2, U1)

6.2.3. Zapracovanie a aplikácia tém finančnej gramotnosti do inovovaného školského vzdelávacieho programu pre 2. stupeň ZŠ

Finančné vzdelávanie na druhom stupni základnej školy plynulo nadväzuje na finančné vzdelávanie na prvom stupni základnej školy. Na druhom stupni základnej školy žiaci majú viac skúseností so situáciami, v ktorých bolo potrebné uplatniť finančnú gramotnosť. Je treba využívať túto skúsenosť a nadväzovať na ňu. Vzhľadom na predmetové zameranie učiteľov je nutná ich väčšia súčinnosť. Treba nájsť spoločné témy a na nich ukázať komplexnosť finančnej gramotnosti.

Na tomto mieste by sme chceli upriamiť pozornosť na učebné predmety, prípadne na témy, v ktorých je možné realizovať finančné vzdelávanie. Ťažisko finančného vzdelávania je v trojici učebných predmetov – občianskej náuke, matematike a etickej výchove.

Predmety, do ktorých je možné finančnú gramotnosť priamo začleniť v 5. až 8. ročníku:

Predmet: Slovenský jazyk a literatúra			
Ročník	Tematický celok	Obsahový štandard	NŠFG 1.2 – očakávania od žiakov (téma, čiastková kompetencia, štandard FIG)
5.	Píšeme si navzájom	Základné a radové číslovky	- zoradiť osobné finančné ciele podľa ich priority (T3, ČK2, U2)
	Chceme byť informovaní	Krátke správy SMS, E-mail	- zhodnotiť dôsledky zneužitia osobných údajov (T1, ČK1, U2)
	Informujeme včas a správne	Plagát	- uviesť príklady klamlivých a zavádzajúcich obchodných praktík (T1, ČK2, U2)
	Informujeme včas a správne	Inzerát	- zhodnotiť dôsledky zneužitia osobných údajov (T1, ČK1, U2)
	Informujeme včas a správne	Reklama	- rozlíšiť pozitívne a negatívne vplyvy reklamy na spotrebiteľa (T3, ČK3, U2)
	Pozvánka do knižnice	Kniha, knižnice	- opísať moderné spôsoby platenia (T3, ČK4, U2)
	V riši rozprávok	Deväťdesiatdeväť	- prijímať finančné rozhodnutia na

		bratov a stý ruža	základe svojich reálnych možností a zhodnotiť ich dôsledky(T3,ČK2, U2)
	Pozrime si rozprávku	Perinbaba	- zoradiť osobné finančné ciele podľa ich priority (T3, ČK2, U2)
6.	Opakovanie vedomostí a zručností z 5. ročníka	Oznámenie Interview Tvorba otázok Reklama	- rozlíšiť pozitívne a negatívne vplyvy reklamy na spotrebiteľa (T3,ČK3, U2)
	Zhovárame sa a diskutujeme	Rozhovor Dialóg Slovná a neslovná komunikácia	- uviesť príklady klamlivých a zavádzajúcich obchodných praktík (T1,ČK2, U2)
	Zhovárame sa a diskutujeme	Argument, protiargument	- uviesť príklady falšovaných tovarov (tzv. fejkov) (T1,ČK2, U2)
	Ľudová slovesnosť	Anekdoty	- zoradiť osobné finančné ciele podľa ich priority (T3, ČK2, U2)
	Zo života detí	Mark Twain: Princ a bedár	- prijímať finančné rozhodnutia na základe svojich reálnych možností a zhodnotiť ich dôsledky(T3,ČK2, U2)
7.	Opakovanie vedomostí a zručností zo 6. ročníka	Vecný text Podstatné mená Podmet, prísudok Predložky Synonymá	- opísať pozitívne a negatívne stránky sporenia na krátkodobé, strednodobé a dlhodobé ciele (T5,ČK1, U2)
	Komunikačné situácie	Asertívna a efektívna komunikácia	- vysvetliť, ako komunikácia o finančne významných záležitostiach môže pomôcť predchádzaniu konfliktov (T1,ČK1, U2)
	Umelecká literatúra v próze	J. G. Tajovský: Do konca Poviedka	- zoradiť osobné finančné ciele podľa ich priority (T3, ČK2, U2)
	Umelecká literatúra v próze	J. C. Hronský: Do školy Dej, prostredie	- prijímať finančné rozhodnutia na základe svojich reálnych možností a zhodnotiť ich dôsledky(T3,ČK2, U2)
	Umelecká literatúra v próze	M. Kukučín: Z teplého hniezda Poviedka Humor Hlavná literárna postava	- zoradiť osobné finančné ciele podľa ich priority (T3, ČK2, U2)
8.	Debatujeme na úrovni	Opakovanie podstatných mien	- rozlíšiť pozitívne a negatívne vplyvy reklamy na spotrebiteľa (T3, ČK3, U2)
	Nezabudnite sa prihlásiť včas	Prihláška Úradný/štruktúrovaný životopis	- vysvetliť možnosti úniku dôležitých osobných údajov - zhodnotiť dôsledky zneužitia osobných údajov (T1, ČK1, U2)
	Buďte asertívni	Opakovanie prídavných mien	- opísať moderné spôsoby platenia - opísať spôsoby platenia v tuzemskej a zahraničnej mene - porozumieť prepočtu meny (napríklad

			českých korun na Euro a naopak) (T3, ČK4, U2)
	Próza	M. Figuli: Tri gaštanové kone	- prijímať finančné rozhodnutia na základe svojich reálnych možností a zhodnotiť ich dôsledky (T3,ČK2, U2) - vysvetliť na konkrétnych príkladoch funkciu peňazí ako prostriedku na zabezpečenie životných potrieb (T3, ČK1, U2)
9.	Hľadáme odborníkov	Úradný list	- vysvetliť možnosti úniku dôležitých osobných údajov - zhodnotiť dôsledky zneužitia osobných údajov - vysvetliť, ako komunikácia o finančne významných záležitostiach môže pomôcť predchádzaniu konfliktov (T1,ČK1, U2)
	Kde, kedy, ako a prečo vznikli peniaze?	Príslovkové určenie	- opísať moderné spôsoby platenia (T3, ČK4, U2)
	Objavujeme Európu, objavujeme Slovensko	Predmet	- opísať spôsoby, akými sa dajú znížiť rôzne druhy rizík alebo ako sa im dá úplne vyhnúť - vysvetliť podstatu poistenia - uviesť základné druhy poistenia (životné a neživotné) (T6, ČK1, U2)
	Prečo študovať v zahraničí	Zámena a číslovky	- opísať spôsoby, akými sa dajú znížiť rôzne druhy rizík alebo ako sa im dá úplne vyhnúť - vysvetliť podstatu poistenia - uviesť základné druhy poistenia (životné a neživotné) (T6, ČK1, U2)
	Epika a epické žánre	V. Ferko – A. Ferko: Ako divé husi Historický román	- zoradiť osobné finančné ciele podľa ich priority (T3, ČK2, U2)
	Epika a epické žánre	V. Hugo: Bedári Román	- prijímať finančné rozhodnutia na základe svojich reálnych možností a zhodnotiť ich dôsledky (T3,ČK2, U2)
	Epika a epické žánre	F. Hečko: Červené víno Generačný román	- zoradiť osobné finančné ciele podľa ich priority (T3, ČK2, U2)

Predmet: Anglický jazyk			
Ročník	Tematický celok	Obsahový štandard	NŠFG 1.2 – očakávania od žiakov (téma, čiastková kompetencia, štandard FIG)
5.	Rodina a spoločnosť Osobné údaje	Pozdravy, predstavenie sa	- vysvetliť možnosti úniku dôležitých osobných údajov - zhodnotiť dôsledky zneužitia

	<i>L1- They're from Australia</i>		osobných údajov (T1, ČK1, U2)
	Mládež a jej svet. Aktivity mládeže. Obchod a služby <i>L7- Places to go</i>	Podat', prijať, odmietnuť návrh kultúrno- spoločenskej akcie (kino, kaviareň, knížnica, obchodné centrum, ...).	- prijímať finančné rozhodnutia na základe svojich reálnych možností a zhodnotiť ich dôsledky (T3, ČK2, U2) - opísať spôsob rozhodovania pri sporení a investovaní finančných prostriedkov - rozlíšiť pozitívne a negatívne vplyvy reklamy na spotrebiteľa (T3, ČK3, U2)
	Stravovanie Rôzne druhy potravín <i>L8- Let's buy a melon</i>	Počítateľné a nepočítateľné podstatné mená (vyjadrenie svojho želanja pri výbere jedla).	- prijímať finančné rozhodnutia na základe svojich reálnych možností a zhodnotiť ich dôsledky (T3, ČK2, U2)
6.	Rodina a spoločnosť Osobnostný a sociálny rozvoj <i>U1- My life</i>	Narodeniny v Británii. Oslava narodenín.	- prijímať finančné rozhodnutia na základe svojich reálnych možností a zhodnotiť ich dôsledky (T3, ČK2, U2)
	Doprava a cestovanie <i>U3 - Holidays</i>	História dopravy. Dopravné prostriedky v minulosti a teraz.	- opísať spôsob rozhodovania pri sporení a investovaní finančných prostriedkov (T3, ČK3, U2) - rozlíšiť pozitívne a negatívne vplyvy reklamy na spotrebiteľa (T3, ČK3, U2)
	Multikultúrna výchova <i>U5- My country</i>	Stupňovanie prídavných mien (porovnávanie krajín, základné informácie).	- opísať spôsoby platenia v tuzemskej a zahraničnej mene. - porozumieť prepočtu meny (T3, ČK4, U2)
7.	Rodina a spoločnosť Domov a bývanie Osobnostný a sociálny rozvoj <i>U1- My life</i>	Jednoduchý prítomný čas. Vyjadrenie súhlasu/ nesúhlasu.	- prijímať finančné rozhodnutia na základe svojich reálnych možností a zhodnotiť ich dôsledky (T3, ČK2, U2)
	Veda a technika v službách ľudstva Doprava a cestovanie <i>U2- The future</i>	Vyjadrenie budúceho deja, rozhodnutia.	- opísať spôsob rozhodovania pri sporení a investovaní finančných prostriedkov - rozlíšiť pozitívne a negatívne vplyvy reklamy na spotrebiteľa (T3, ČK3, U2)
	Krajiny, mestá a miesta Multikultúrna spoločnosť	Minulé časy. Veľká Británia – realie. Určitý/neurčitý	- opísať spôsoby platenia v tuzemskej a zahraničnej mene (T3, ČK4, U2) - porozumieť prepočtu meny (T3, ČK4, U2)

	<i>U3- Time and places</i> <i>U4- Cities</i>	člen. Londýn, New York – reálie.	
8.	Obchod a služby Oblečenie <i>U1- Past and present</i>	Použitie „too/enough“. Vyjadrenie názoru, súhlasu/nesúhlasu.	- zoradiť finančné ciele podľa ich priority - prijímať finančné rozhodnutia na základe svojich reálnych možností a zhodnotiť ich dôsledky (T3, ČK2, U2)
	Mládež a jej svet <i>U6- Relationships</i>	Podmienkové vety. Trpný rod. Európska únia.	- opísať spôsoby platenia v tuzemskej a zahraničnej mene. Porozumieť prepočtu meny (T3, ČK4, U2)
9.	Človek a spoločnosť Komunikácia Umenie a kultúra Obchod a služby Zamestnanie <i>U4- Mládež a peniaze</i>	Tvorenie otázok. Gerundium. Inzeráty Zamestnania, žiadost' o prijatie do zamestnania Mládež a peniaze.	- vysvetliť na konkrétnych príkladoch funkciu peňazí ako prostriedku na zabezpečenie životných potrieb (T3, ČK1, U2) - vysvetliť pojem mzda (hrubá, čistá) (T2, ČK1, U2) - opísať moderné spôsoby platenia - rozlíšiť platobné karty podľa funkcie (debetné, kreditné) (T3, ČK4, U2) - rozlíšiť pozitívne a negatívne vplyvy reklamy na spotrebiteľa (T3, ČK3, U2)
	Obchod a služby Krajina, mestá a miesta Cestovanie a doprava <i>U5- Buying and selling</i>	Trpný rod. Stanoviť, dodržiavať pravidlá, normy. Vyjadriť súhlas/nesúhlas.	- zoradiť finančné ciele podľa ich priority - prijímať finančné rozhodnutia na základe svojich reálnych možností a zhodnotiť ich dôsledky (T3, ČK2, U2)

Predmet: Ruský jazyk			
Ročník	Tematický celok	Obsahový štandard	NŠFG 1.2 – očakávania od žiakov (téma, čiastková kompetencia, štandard FIG)
7.	Vzdelávanie a práca <i>L1- V škole, v triede</i>	Predstavenie sa. Osobné údaje.	- vysvetliť možnosti úniku dôležitých osobných údajov. Zhodnotiť dôsledky zneužitia osobných údajov (T1, ČK1, U2)
	Rodina a spoločnosť <i>L2 - Rodina</i>	Rodina. Členovia rodiny. Osobné údaje.	- vysvetliť možnosti úniku dôležitých osobných údajov (T1, ČK1, U2) - zhodnotiť dôsledky zneužitia osobných údajov (T1, ČK1, U2)
	Obchod a služby <i>L8 – V obchodnom</i>	Nákupné zariadenia. Nakupovanie a	- zoradiť finančné ciele podľa ich priority (T3, ČK2, U2) - prijímať finančné rozhodnutia na

	<i>dome</i>	platby.	základe svojich reálnych možností a zhodnotiť ich dôsledky (T3, ČK2, U2) - opísať moderné spôsoby platenia (T3, ČK4, U2)
	Voľný čas a záľuby <i>L10 – Na klzisku</i>	Režim dňa. Záľuby.	- prijímať finančné rozhodnutia na základe svojich reálnych možností a zhodnotiť ich dôsledky (T3, ČK2, U2)
8.	Vzdelávanie a práca <i>L14 - Čo robíme v škole</i> <i>L16 -Vy viete počítať?</i>	Vyučovacie predmety. Číslovky 1-100. Hry s číslami, hádanky, príslovia	- vysvetliť možnosti úniku dôležitých osobných údajov - zhodnotiť dôsledky zneužitia osobných údajov (T1, ČK1, U2) - vysvetliť na konkrétnych príkladoch funkciu peňazí ako prostriedku na zabezpečenie životných potrieb (T3, ČK1, U2)
	Rodina a spoločnosť <i>L16 - Vy viete počítať?</i>	Osobné údaje. Spojenie číslovky s podstatným menom rok (<i>Skol'ko tibje let?</i>)	- vysvetliť možnosti úniku dôležitých osobných údajov - zhodnotiť dôsledky zneužitia osobných údajov (T1, ČK1, U2)
	Krajina, ktorej jazyk sa učím <i>L19 - Na exkurzii v Moskve</i>	Moskva. Slovesá <i>íst' peši-cestovať.</i>	- prijímať finančné rozhodnutia na základe svojich reálnych možností a zhodnotiť ich dôsledky (T3, ČK2, U2) - rozoznať hlavné typy poistenia motorových vozidiel (T6, ČK3, U2)
	Ľudské telo, starostlivosť o zdravie <i>L20 – V zdravom tele - zdravý duch</i>	Ľudské telo.	- opísať spôsoby, akými sa dajú znížiť rôzne druhy rizík alebo ako sa im dá úplne vyhnúť - vysvetliť podstatu poistenia - uviesť základné druhy poistenia (životné a neživotné) (T6, ČK1, U2)
	Voľný čas a záľuby <i>L20 – V zdravom tele - zdravý duch</i> <i>L21 – O chvíľu budú prázdniny!</i>	Šport. Voľný čas.	- opísať spôsoby, akými sa dajú znížiť rôzne druhy rizík alebo ako sa im dá úplne vyhnúť - vysvetliť podstatu poistenia - uviesť základné druhy poistenia (životné a neživotné) (T6, ČK1, U2) - prijímať finančné rozhodnutia na základe svojich reálnych možností a zhodnotiť ich dôsledky (T3, ČK2, U2)
9.	Vzdelávanie a práca <i>L1- Ahoj,škola!</i>	Predstavenie sa. Osobné údaje. Pracovné činnosti a profesie. Číslovky 1-100.	- vysvetliť možnosti úniku dôležitých osobných údajov - zhodnotiť dôsledky zneužitia osobných údajov (T1, ČK1, U2) - vysvetliť pojem mzda (hrubá, čistá) (T2, ČK1, U2) - vysvetliť na konkrétnych príkladoch funkciu peňazí ako prostriedku na zabezpečenie životných potrieb (T3,

			ČK1, U2)
Rodina a spoločnosť <i>L4 – V rodine</i>	Osobné údaje. Rodina – vzťahy v rodine. Národnosť /štátna príslušnosť.	- vysvetliť možnosti úniku dôležitých osobných údajov - zhodnotiť dôsledky zneužitia osobných údajov (T1, ČK1, U2)	
Domov a bývanie <i>L5 – U nás doma</i>	Môj dom/byt. Zariadenie bytu.	- vysvetliť rozdiel medzi poistením nehnuteľnosti (bytu, resp. domu) a poistením domácnosti (zariadenia) (T6, ČK3, U2)	
Ľudské telo, starostlivosť o zdravie <i>L7 – Choroby. U lekára</i>	Ľudské telo. Choroby a nehody.	- opísať spôsoby, akými sa dajú znížiť rôzne druhy rizík alebo ako sa im dá úplne vyhnúť - vysvetliť podstatu a význam poistenia - uviesť základné druhy poistenia (životné a neživotné) (T6, ČK1, U2)	
Voľný čas a záľuby <i>L8 – Voľný čas. Záľuby</i>	Záľuby.	- prijímať finančné rozhodnutia na základe svojich reálnych možností a zhodnotiť ich dôsledky (T3, ČK2, U2)	

Predmet: Matematika			
Ročník	Tematický celok	Obsahový štandard	NŠFG 1.2 – očakávania od žiakov (téma, čiastková kompetencia, štandard FIG)
5.	Počtové výkony s prirodzenými číslami	Jednoduché slovné úlohy s prirodzenými číslami, vyriešiť aplikačné úlohy a úlohy rozvíjajúce špecifické myslenie s využitím počtových operácií, použiť prirodzené čísla pri opise reálnej situácie	- zostaviť rozpočet domácnosti (T2, ČK2, U2) - prijímať finančné rozhodnutia na základe svojich reálnych možností a zhodnotiť ich dôsledky (T3, ČK2, U2)
6.	Počtové výkony s desatinnými číslami	Slovné úlohy s desatinnými číslami	- prijímať finančné rozhodnutia na základe svojich reálnych možností a zhodnotiť ich dôsledky (T3, ČK2, U2)
7.	Zlomky, počtové výkony so zlomkami	Vyriešiť jednoduché slovné úlohy so zlomkami	- zostaviť rozpočet domácnosti (T2, ČK2, U2)
	Percentá, promile	Slovné úlohy na % z praxe	- vysvetliť rozdiel medzi bankovými a nebankovými subjektmi (T1, ČK2, U2) - uviesť príklady, ako štát využíva príjmy z daní (T2, ČK3, U2)

			<ul style="list-style-type: none"> - zhodnotiť výhody a nevýhody využívania úveru vrátane používania kreditnej karty (T4, ČK1, U2) - aplikovať na príkladoch jednoduché úročenie (T4, ČK1, U2) - analyzovať možnosti získavania finančných prostriedkov cez bankové a nebankové subjekty a dôvody a riziká nákupov na úver (T4, ČK1, U2)
8.	Kladné a záporné čísla, početové výkony s celými a desatinnými číslami, racionálne čísla	Slovné a numerické úlohy s kladnými a zápornými číslami, porovnanie a usporiadanie čísel, súčet, rozdiel, súčin a podiel celých, desatinných a racionálnych čísel	<ul style="list-style-type: none"> - vysvetliť prvky osobného rozpočtu (pravidelné a nepravidelné príjmy, výdavky a úspory) - zostaviť rozpočet domácnosti (T2, ČK2, U2)
	Premenná, výraz	Slovné úlohy na priamu a nepriamu úmernosť	- zostaviť rozpočet domácnosti (T2, ČK2, U2)
		Pravouhlá sústava súradníc v rovine, bod v sústave súradníc, graf	- zdôvodniť výber zvoleného produktu pre investovanie voľných finančných prostriedkov (T5, ČK2, U2)
9.	Mocniny čísla 10, zápis veľkých čísel v tvare $a \cdot 10^n$	Numerické a slovné úlohy s veľkými číslami	- uviesť príklady, ako štát využíva príjmy z daní (T2, ČK3, U2)
	Riešenie lineárnych rovníc	Riešiť jednoduché slovné úlohy z reálneho života	<ul style="list-style-type: none"> - uviesť príklady klamlivých a zavádzajúcich obchodných praktík (T1, ČK2, U2) - zostaviť rozpočet domácnosti (T2, ČK2, U2)
	Štatistika	Štatistický prieskum	<ul style="list-style-type: none"> - vysvetliť možnosti úniku dôležitých osobných údajov, zhodnotiť dôsledky zneužitia osobných údajov (T1, ČK1, U2) - vysvetliť prvky osobného rozpočtu (pravidelné a nepravidelné príjmy, výdavky a úspory) (T2, ČK2, U2) - opísať moderné spôsoby platenia (T3, ČK4, U2) - opísať pozitívne a negatívne stránky sporenia na krátkodobé, strednodobé a dlhodobé ciele (T5, ČK1, U2)

Predmet: Informatika

Ročník	Tematický celok	Obsahový	NŠFG 1.2 – očakávania od žiakov
--------	-----------------	----------	---------------------------------

		štandard	(téma, čiastková kompetencia, štandard FIG)
5.	Reprezentácia a nástroje – informácie	Typy informácií	- vysvetliť možnosti úniku dôležitých osobných údajov (T1, ČK1, U2) - zhodnotiť dôsledky zneužitia osobných údajov (T1, ČK1, U2)
	Reprezentácia a nástroje – práca s grafikou	Grafická informácia	- rozlíšiť pozitívne a negatívne vplyvy reklamy na spotrebiteľa (T3, ČK3, U2)
6.	Reprezentácia a nástroje – práca s textom	Symboly a znaky	- opísať spôsoby platenia v tuzemskej a zahraničnej mene. Porozumieť prepočtu meny (T3, ČK4, U2)
	Informačná spoločnosť	Digitálne, technológie, legálnosť softvéru	- zoradiť finančné ciele podľa ich priority (T3, ČK2, U2) - prijímať finančné rozhodnutia na základe svojich reálnych možností a zhodnotiť ich dôsledky (T3, ČK2, U2)
7.	Reprezentácia a nástroje – práca s tabuľkami	Matematické výpočty	- prijímať finančné rozhodnutia na základe svojich reálnych možností a zhodnotiť ich dôsledky (T3, ČK2, U2)
	Reprezentácia a nástroje – práca s tabuľkami	Usporiadanie dát	- opísať spôsob rozhodovania pri sporení a investovaní finančných prostriedkov (T3, ČK3, U2) - rozlíšiť pozitívne a negatívne vplyvy reklamy na spotrebiteľa (T3, ČK3, U2)
	Reprezentácia a nástroje – práca s tabuľkami	Výplaty	- vysvetliť na konkrétnych príkladoch funkciu peňazí ako prostriedku na zabezpečenie životných potrieb (T3, ČK1, U2) - vysvetliť pojem mzda (hrubá, čistá)(T2, ČK1, U2) - opísať tvorbu ceny ako súčasť nákladov, zisku, DPH. (T4, ČK3, U2)
	Reprezentácia a nástroje – práca s tabuľkami	Kraje	- uviesť príklady podvodov súvisiacich so zneužívaním verejných zdrojov . (T2, ČK3, U2)
	Komunikácia a spolupráca	Chat, email	- vysvetliť možnosti úniku dôležitých osobných informácií - zhodnotiť dôsledky zneužitia osobných informácií - vysvetliť, ako komunikácia o finančne významných záležitostiach môže pomôcť predchádzať konfliktom (finančná inštitúcia, klient) (T2, ČK5, U2)
	Informačná spoločnosť	Riziká informačných technológií, netiketa, vírusy, antivírusové programy, hackeri.	- vymedziť korupciu ako porušenie zákona (trestný čin) (T2, ČK3, U2) - popísať spôsoby, akými by sa dali znížiť rôzne druhy rizík alebo ako by sa im dalo úplne vyhnúť - diskutovať o vzťahu medzi rizikom a

			poistením (T6, ČK1, U2)
8.	Informačná spoločnosť – bezpečnosť a riziká	Triedenie informácií, ochrana informácií	- vysvetliť možnosti úniku dôležitých osobných informácií - zhodnotiť dôsledky zneužitia osobných informácií (T2, ČK5, U2)
	Komunikácia a spolupráca	Chat	- kriticky zhodnotiť informácie poskytované reklamou (T4, ČK3, U2)
	Informačná spoločnosť – legálnosť používania	Licencie	- vymedziť korupciu ako porušenie zákona (trestný čin) - uviesť príklady podvodov súvisiacich so zneužívaním verejných zdrojov (T2, ČK3, U2)

Predmet: Fyzika			
Ročník	Tematický celok	Obsahový štandard	NŠFG 1.2 – očakávania od žiakov (téma, čiastková kompetencia, štandard FIG)
6.	Objem, meranie objemu	Objem, jednotky objemu a ich premena, meranie objemu kvapalného telesa odmerným valcom, kalibrácia	- uviesť príklady klamlivých a zavádzajúcich obchodných praktík (T1, ČK2, U2)
	Hmotnosť, meranie hmotnosti	Hmotnosť, jednotky a ich premena, meranie hmotnosti tuhých, kvapalných a pevných telies	- uviesť príklady klamlivých a zavádzajúcich obchodných praktík (T1, ČK2, U2)
	Objem pravidelných telies, objem nepravidelných telies	Určenie objemu pravidelných telies výpočtom. Určenie objemu nepravidelných telies pomocou odmerného valca.	- uviesť príklady klamlivých a zavádzajúcich obchodných praktík (T1, ČK2, U2)
7.	Teplo a využiteľná energia, energetická hodnota potravín	Teplo, značka Q, jednotka tepla J, hmotnostná tepelná kapacita, značka c, jednotka J/kg°C, vzťah $Q=c \cdot m \cdot \Delta t$, teplo a premeny skupenstva, energetická hodnota potravín	- uviesť príklady klamlivých a zavádzajúcich obchodných praktík (T1, ČK2, U2) - zostaviť rozpočet domácnosti (T2, ČK2, U2)
8.	Iné zdroje energie	Svetelná energia a jej premena na teplo	- opísať moderné spôsoby platenia (T3, ČK4, U2)
9.	Elektrický obvod	Elektrické spotrebiče	- prijímať finančné rozhodnutia

		v domácnosti	zvažovaním alternatív a ich dôsledkov (T3, ČK2, U2)
--	--	--------------	---

Predmet: Chémia			
Ročník	Tematický celok	Obsahový štandard	NŠFG 1.2 – očakávania od žiakov (téma, čiastková kompetencia, štandard FIG)
7.	Premeny látok	Požiar - dodržiavanie protipožiarnych opatrní, zápalná teplota horľavina požiar hasenie látok	- opísať spôsoby, akými sa dajú znížiť rôzne druhy rizík alebo ako sa im dá úplne vyhnúť - vysvetliť podstatu a význam poistenia - uviesť základné druhy poistenia (životné a neživotné) (T6, ČK1, U2)
9.	Zlúčeniny uhlíka	Uhľovodíky ako palivo	- rozoznať hlavné typy poistenia motorových vozidiel. (T6, ČK3, U2)
		Deriváty uhľovodíkov	- prijímať finančné rozhodnutia na základe svojich reálnych možností a zhodnotiť ich dôsledky. (T3, ČK2, U2)
		Čistiace a pracie prostriedky	- rozlíšiť pozitívne a negatívne vplyvy reklamy na spotrebiteľa (T3, ČK3, U2)

Predmet: Biológia			
Ročník	Tematický celok	Obsahový štandard	NŠFG 1.2 – očakávania od žiakov (téma, čiastková kompetencia, štandard FIG)
5.	Život v lese	Význam lesných drevín	- vysvetliť prvky osobného rozpočtu (pravidelné a nepravidelné príjmy, výdavky a úspory) (T2, ČK2, U2)
	Život na poliach a lúkach	Poľné plodiny	- charakterizovať príjem z podnikateľskej činnosti (T2, ČK1, U2))
6.	Život s človekom a v ľudských sídlach	Rastliny pestované v záhradách	- vysvetliť prvky osobného rozpočtu (pravidelné a nepravidelné príjmy, výdavky a úspory) (T2, ČK2, U2)
		Chovateľsky významné vtáky a cicavce	- vysvetliť prvky osobného rozpočtu (pravidelné a nepravidelné príjmy, výdavky a úspory) (T2, ČK2, U2))
7.	Človek a jeho telo	Partnerské vzťahy a rodina	- vysvetliť, kedy sporiť a kedy si požičiavať (rozdiel medzi úsporami a pôžičkou) (T3, ČK1, U2) - vysvetliť na konkrétnych príkladoch funkciu peňazí ako prostriedku na zabezpečenie životných potrieb (T3, ČK1, U2)
	Zdravie a život človeka	Vonkajšie vplyvy na ľudské zdravie	- charakterizovať zdravotné poistenie, sociálne poistenie a v rámci neho predovšetkým nemocenské poistenie,

			dôchodkové poistenie, úrazové poistenie a poistenie v nezamestnanosti. (T6, ČK2, U2)
	Ekologické podmienky života	Globálne environmentálne problémy a ich riešenie	-uplatniť spotrebiteľské zručnosti pri zodpovednom rozhodovaní o nákupe (T3, ČK3, U2) - rozlíšiť pozitívne a negatívne vplyvy reklamy na spotrebiteľa (T3, ČK3, U2)
9.	Ekologické podmienky života	Rovnováha biologická, ekologická	- identifikovať korupčné správanie - identifikovať podvodné správanie - uviesť príklady zneužívania verejných zdrojov (T1, ČK4, U2)
		Ekologické hospodárenie	-uplatniť spotrebiteľské zručnosti pri zodpovednom rozhodovaní o nákupe - rozlíšiť pozitívne a negatívne vplyvy reklamy na spotrebiteľa (T3, ČK3, U2)

Predmet: Dejepis			
Ročník	Tematický celok	Obsahový štandard	NŠFG 1.2 – očakávania od žiakov(téma, čiastková kompetencia, štandard FIG)
5.	Od blízkeho k vzdialenému	Slovenské euro mince	- vysvetliť prvky osobného rozpočtu (pravidelné a nepravidelné príjmy, výdavky a úspory (T2, ČK2, U2)
	Človek a komunikácia	Médiá - internet, e-mail	- vysvetliť možnosti úniku dôležitých osobných údajov, zhodnotiť dôsledky osobných údajov (T1, ČK1, U2)
6.	Obrazy starovekej spoločnosti	Zmeny v spoločnosti - kráľovstvá	- uviesť príklady, ako štát využíva príjmy z daní (T2, ČK3, U2)
	Obrazy stredovekého sveta	Mestá strediská obchodu a remesiel	- vysvetliť pojem mzda, charakterizovať príjem z podnikateľskej činnosti (T2, ČK1, U2)
7.	Slováci v Uhorskom kráľovstve	Osídľovanie Slovenska a zlatonosná horúčka	- identifikovať podvodné správanie (T1, ČK4, U2)
	Obrazy novovekého sveta	Od cechu k manufaktúre, mešťan, zámorský obchod	- zostaviť jednoduchý podnikateľský zámer a rozpočet malého podniku - fyzickej osoby (T2, ČK2 U2)
8.	Na ceste k moderným národom	Bastila - sloboda, rovnosť, bratstvo	- identifikovať korupčné správanie - identifikovať podvodné správanie (T1, ČK4, U2)
	Rakúsko - Uhorsko	Dualizmus a vyrovnanie	- uviesť príklady legálnych a nelegálnych postupov pri vymáhaní dlhov -zhodnotiť význam úverovej histórie a budovanie pozitívnej úverovej

			histórie (T4, ČK3, U2)
9.	Súčasný svet	Vstup Slovenska do EÚ a NATO	- uviesť príklady ako štát využíva príjmy z daní (T2, ČK3, U2)

Predmet: Geografia			
Ročník	Tematický celok	Obsahový štandard	NŠFG 1.2 – očakávaná od žiakov (téma, čiastková kompetencia, štandard FIG)
5.	Činnosť človeka, hospodárstvo a jeho časti	Hospodárska činnosť človeka	- vysvetliť ako komunikácia o finančne významných záležitostiach môže pomôcť predchádzaniu konfliktom (finančná inštitúcia, klient) (T1, ČK1, U2)
6.	Afrika	Obyvateľstvo a sídla	- vysvetliť pojem mzda (čistá, hrubá) (T2, ČK1, U2)
	Ázia	Obyvateľstvo a sídla	- vysvetliť rozdiel medzi poistením nehnuteľnosti (bytu) a poistením domácnosti (zariadenia) (T6, ČK3, U2)
7.	Hospodárstvo Európy	Hospodárstvo, nerastné suroviny	- vysvetliť kedy sporiť a kedy si požičať (rozdiel medzi úsporami a pôžičkou) (T3, ČK1, U2)
	Regióny Európy	Rozčlenenie Európy po roku 1989, EU	- uviesť príklady falšovaných tovarov (tzv. fejkov) (T1, ČK2, U2)
8.	Slovensko	Karpaty	-zhodnotiť výhody a nevýhody využívania úveru vrátane používania kreditnej karty (T4, ČK1, U2)
		Hospodárstvo a nerastné suroviny Cestovný ruch Obyvateľstvo	- rozoznať hlavné typy poistenia motorových vozidiel (T6, ČK3, U2) - vysvetliť základný účel verejného poistenia (T6, ČK2, U2)
9.	Austrália a Oceánia	Hospodárstvo a sídla	- rozoznať hlavné typy poistenia motorových vozidiel (T6, ČK3, U2) - vysvetliť základný účel verejného poistenia (T6, ČK2, U2)
	Amerika – Nový svet	Hurikány, tornáda	- zhodnotiť investičné alternatívy (T5, ČK2, U2)

Predmet: Občianska náuka			
Ročník	Tematický celok	Obsahový štandard	NŠFG 1.2 – očakávaná od žiakov (téma, čiastková kompetencia, štandard FIG)
6.	Moja rodina	Rodina a jej poslanie	- vysvetliť možnosti úniku dôležitých osobných údajov - zhodnotiť dôsledky zneužitia osobných údajov (T1, ČK1, U2)
		Funkcie rodiny	- vysvetliť pojem mzda (hrubá, čistá) (T2, ČK1, U2)
		Vzťahy v rodine	- vysvetliť prvky osobného rozpočtu

			<p>(pravidelné a nepravidelné príjmy, výdavky a úspory) (T2, ČK2, U2)</p> <p>- zostaviť rozpočet domácnosti (T2, ČK2, U2)</p> <p>- vysvetliť na konkrétnych príkladoch funkciu peňazí ako prostriedku na zabezpečenie životných potrieb (T3, ČK1, U2)</p> <p>- prijímať finančné rozhodnutia na základe svojich reálnych možností a zhodnotiť ich dôsledky (T3, ČK2, U2)</p>
		Viacgeneračné spolunažívanie	<p>- prijímať finančné rozhodnutia na základe svojich reálnych možností a zhodnotiť ich dôsledky (T3, ČK2, U2)</p> <p>- vysvetliť na konkrétnych príkladoch funkciu peňazí ako prostriedku na zabezpečenie životných potrieb (T3, ČK1, U2)</p> <p>- uviesť možnosti využitia voľných finančných prostriedkov (sporenie, produkty so štátnym príspevkom, nehnuteľnosti) (T5, ČK2, U2)</p>
	Moja trieda, moja škola	Školská trieda	<p>- vysvetliť možnosti úniku dôležitých osobných údajov (T1, ČK1, U2)</p> <p>- zhodnotiť dôsledky zneužitia osobných údajov (T1, ČK1, U2)</p>
		Mimovyučovacia činnosť	<p>- prijímať finančné rozhodnutia na základe svojich reálnych možností a zhodnotiť ich dôsledky (T3, ČK2, U2)</p> <p>- vysvetliť prvky osobného rozpočtu (pravidelné a nepravidelné príjmy, výdavky a úspory) (T2, ČK2, U2)</p>
		Mimoškolská činnosť	<p>- prijímať finančné rozhodnutia na základe svojich reálnych možností a zhodnotiť ich dôsledky (T3, ČK2, U2)</p> <p>- vysvetliť prvky osobného rozpočtu (pravidelné a nepravidelné príjmy, výdavky a úspory) (T2, ČK2, U2)</p>
	Moja vlasť	Občan, občianstvo Moja obec	<p>- vysvetliť možnosti úniku dôležitých osobných údajov (T1, ČK1, U2)</p> <p>- zhodnotiť dôsledky zneužitia osobných údajov (T1, ČK1, U2)</p>
		Euro – naša mena	<p>- porozumieť prepočtu meny (napríklad českých korún na Euro a naopak) (T3, ČK4, U2)</p>
7.	Postavenie jednotlivca v spoločnosti	Využívanie voľného času	<p>- prijímať finančné rozhodnutia na základe svojich reálnych možností a zhodnotiť ich dôsledky (T3, ČK2, U2)</p> <p>- vysvetliť prvky osobného rozpočtu (pravidelné a nepravidelné príjmy,</p>

			výdavky a úspory) (T2, ČK2, U2)
		Zdravý životný štýl	- vysvetliť na konkrétnych príkladoch funkciu peňazí ako prostriedku na zabezpečenie životných potrieb (T3, ČK1, U2)
	Sociálne vzťahy v spoločnosti	Sociálne zmeny v spoločnosti a ich príčiny	- vysvetliť pojem mzda (hrubá, čistá) (T2, ČK1, U2) - vysvetliť na konkrétnych príkladoch funkciu peňazí ako prostriedku na zabezpečenie životných potrieb (T3, ČK1, U2)
		Dobrovoľníctvo. Charitatívna činnosť.	- prijímať finančné rozhodnutia na základe svojich reálnych možností a zhodnotiť ich dôsledky (T3, ČK2, U2)
8.	Štát a právo	Štát, jeho znaky	- zhodnotiť dôsledky zneužitia osobných údajov (T1, ČK1, U2)
		Trestná zodpovednosť	- zhodnotiť dôsledky zneužitia osobných údajov (T1, ČK1, U2)
9.	Voľba povolania	Vzdelanie ako hodnota Voľba povolania	- vysvetliť na konkrétnych príkladoch funkciu peňazí ako prostriedku na zabezpečenie životných potrieb (T3, ČK1, U2) - vysvetliť pojem mzda (hrubá, čistá) (T2, ČK1, U2)
	Ekonomický život v spoločnosti	Základné formy podnikania	- charakterizovať príjem z podnikateľskej činnosti (T2, ČK1, U2) - zostaviť jednoduchý podnikateľský zámer a rozpočet malého podniku – fyzickej osoby (T2, ČK2, U2)
		Spotreba Spotrebiteľ Ochrana Spotrebiteľa	- vyhľadať informácie o právach spotrebiteľov vrátane práva na reklamáciu - uviesť príklady klamlivých a zavádzajúcich obchodných praktík - uviesť príklady falšovaných tovarov (tzv. fejkov) (T1, ČK2, U2) - rozlíšiť pozitívne a negatívne vplyvy reklamy na spotrebiteľa (T3, ČK3, U2)
	Finančná gramotnosť	Rozpočet	- prijímať finančné rozhodnutia na základe svojich reálnych možností a zhodnotiť ich dôsledky (T3, ČK2, U2) - vysvetliť prvky osobného rozpočtu (pravidelné a nepravidelné príjmy, výdavky a úspory) - zostaviť rozpočet domácnosti - charakterizovať typy rozpočtov (vyrovnaný, schodkový, prebytkový) na úrovni rodiny (T2, ČK2, U2) - vysvetliť na konkrétnych príkladoch funkciu peňazí ako prostriedku na

			zabezpečenie životných potrieb (T3, ČK1, U2)
		Finančné inštitúcie	<ul style="list-style-type: none"> - vysvetliť význam ochrany vkladov v SR - vysvetliť rozdiel medzi bankovými a nebankovými subjektmi (T1, ČK2, U2) - vysvetliť kedy sporiť a kedy si požičiavať (rozdiel medzi úsporami a pôžičkou) (T3, ČK1, U2) - opísať spôsob rozhodovania pri sporení a investovaní finančných prostriedkov (T3, ČK3, U2) - analyzovať možnosti získania finančných prostriedkov cez bankové a nebankové subjekty a dôvody a riziká nákupov na úver (T4, ČK1, U2) - vysvetliť hodnotu a význam „núdzového fondu“ - opísať pozitívne a negatívne stránky sporenia na krátkodobé, strednodobé a dlhodobé ciele (T5, ČK1, U2)

Predmet: Etická výchova			
Ročník	Tematický celok	Obsahový štandard	NŠFG 1.2 – očakávania od žiakov (téma, čiastková kompetencia, štandard FIG)
5.	Otvorená komunikácia	Komunikácia	- vysvetliť na konkrétnych príkladoch funkciu peňazí ako prostriedku na zabezpečenie životných potrieb (T3, ČK1, U2)
	Poznanie a pozitívne hodnotenie seba	Prvky podporujúce sebaúctu	- vysvetliť, kedy sporiť a kedy si požičiavať (rozdiel medzi úsporami a pôžičkou) (T3, ČK1, U2)
		Vzťah medzi sebaúctou a sebaovládaním	- zoradiť osobné finančné ciele podľa ich priority (T3, ČK2, U2)
	Poznanie a pozitívne hodnotenie druhých	Renatalizácia	- zoradiť osobné finančné ciele podľa ich priority (T3, ČK2, U2)
	Tvorivosť v medziľudských vzťahoch	Iniciatíva	- vysvetliť na konkrétnych príkladoch funkciu peňazí ako prostriedku na zabezpečenie životných potrieb (T3, ČK1, U2)
	Etické aspekty ochrany prírody	Vnímanie prírody	- prijímať finančné rozhodnutia na základe svojich reálnych možností a zhodnotiť ich dôsledky (T3, ČK2, U2)
6.	Kognitívna	Počúvanie a empatia	- vysvetliť, ako komunikácia o finančne

	a emocionálna empatia		významných záležitostiach môže pomôcť predchádzaniu konfliktom (finančná inštitúcia, klient) (T1, ČK1, U2)
	Asertívne správanie	Asertívne techniky a ich použitie	- vysvetliť, kedy sporiť a kedy si požičiavať (rozdiel medzi úsporami a pôžičkou) (T3, ČK1, U2)
	Pozitívne vzory správania v histórii a v literatúre	Literárne vzory, filmový hrdinovia	- vysvetliť na konkrétnych príkladoch funkciu peňazí ako prostriedku na zabezpečenie životných potrieb (T3, ČK1, U2)
	Prosociálne správanie	Empatia v prosociálnom správaní	- vysvetliť na konkrétnych príkladoch funkciu peňazí ako prostriedku na zabezpečenie životných potrieb (T3, ČK1, U2)
7.	Etické aspekty vzťahu k vlastnej rodine	Práva a povinnosti v rodine	- zoradiť osobné finančné ciele podľa ich priority (T3, ČK2, U2)
	Vzťah k chorým, starým, zdravotne a sociálne znevýhodneným ľuďom	Sociálna empatia	- vysvetliť na konkrétnych príkladoch funkciu peňazí ako prostriedku na zabezpečenie životných potrieb (T3, ČK1, U2)
	Byť sám sebou, vedieť obhájiť svoje práva a názory	Asertívne techniky	- prijímať finančné rozhodnutia na základe svojich reálnych možností a zhodnotiť ich dôsledky (T3, ČK2, U2)
8.	Život, telesné a duševné zdravie ako etická hodnota	Zdravý životný štýl	- vysvetliť na konkrétnych príkladoch funkciu peňazí ako prostriedku na zabezpečenie životných potrieb (T3, ČK1, U2)
	Dobré meno a pravda ako etické hodnoty	Kritické myslenie, argumentácia	- vysvetliť, ako komunikácia o finančne významných záležitostiach môže pomôcť predchádzaniu konfliktom (finančná inštitúcia, klient) (T1, ČK1, U2)
	Ekonomické hodnoty a etika	Peniaze – „cieľ alebo prostriedok“?	- vysvetliť, kedy sporiť a kedy si požičiavať (rozdiel medzi úsporami a pôžičkou) (T3, ČK1, U2)
9.	Zdravý životný štýl	Zdravý životný štýl v konzumnej spoločnosti	- vysvetliť na konkrétnych príkladoch funkciu peňazí ako prostriedku na zabezpečenie životných potrieb (T3, ČK1, U2)
	Masmediálne vplyvy	Sociálne siete	- prijímať finančné rozhodnutia na základe svojich reálnych možností a zhodnotiť ich dôsledky (T3, ČK2, U2)

Predmet: Technika

Ročník	Tematický celok	Obsahový štandard	NŠFG 1.2 – očakávania od žiakov (téma, čiastková kompetencia, štandard FIG)
5.	Plánovanie a vedenie domácnosti	Súlad osobných želaní s potrebami človeka, vzťah ľudská práca – peniaze príjmy a výdavky, rozpočet domácnosti, ekonomika domácnosti	<ul style="list-style-type: none"> - vysvetliť prvky osobného rozpočtu (pravidelné a nepravidelné príjmy, výdavky a úspory) (T2, ČK2, U2) - zostaviť rozpočet domácnosti (T2, ČK2, U2) - vysvetliť na konkrétnych príkladoch funkciu peňazí ako prostriedku na zabezpečenie životných potrieb (T3, ČK1, U2)
	Finančné inštitúcie	Finančné informácie, finančné inštitúcie (bankové a nebankové subjekty, dcérske spoločnosti a pobočky zahraničných bánk)	<ul style="list-style-type: none"> - uviesť príklady spotrebiteľských úverov a ich poskytovateľov - vysvetliť systém ochrany spotrebiteľa pri úveroch spotrebiteľom (T4, ČK2, U2)
	Svet práce	Trh práce	<ul style="list-style-type: none"> - vysvetliť pojem mzda (hrubá, čistá) - charakterizovať príjem z podnikateľskej činnosti (T2, ČK1, U2)
	Príprava jedál a výživa	Potraviny (výber, nákup, skladovanie, skupiny potravín, zásady zostavovania jedálneho lístka)	<ul style="list-style-type: none"> - vysvetliť prvky osobného rozpočtu (pravidelné a nepravidelné príjmy, výdavky a úspory) - zostaviť rozpočet domácnosti (T2, ČK1, U2)
6.	Elektrická energia, elektrické obvody	Elektrická energia, výroba – premena energií, zdroje, využitie v priemysle a v domácnosti, šetrenie elektrickou energiou elektrické obvody	<ul style="list-style-type: none"> - vysvetliť prvky osobného rozpočtu (pravidelné a nepravidelné príjmy, výdavky a úspory) - zostaviť rozpočet domácnosti (T2, ČK1, U2)
	Elektrické spotrebiče v domácnosti	Ekonomika domácnosti, energetický štítok (energetická trieda) elektrických spotrebičov spotreba elektrickej energie	<ul style="list-style-type: none"> - vysvetliť prvky osobného rozpočtu (pravidelné a nepravidelné príjmy, výdavky a úspory) (T2, ČK1, U2) - zostaviť rozpočet domácnosti (T2, ČK1, U2) - opísať spôsoby, akými sa dajú znížiť rôzne druhy rizík alebo ako sa im dá úplne vyhnúť (T6, ČK1, U2) - vysvetliť podstatu a význam poistenia - uviesť základné druhy poistenia (životné a neživotné) (T6, ČK1, U2) - vyhľadať informácie o právach

			spotrebiteľov vrátane práva na reklamáciu (T1, ČK2, U2)
7.	Stroje a zariadenia v domácnosti	Stroje a zariadenia – mechanické, plynové, benzínové, elektrické stroje a zariadenia – charakteristika, návody na obsluhu a údržbu, bezpečné používanie	<ul style="list-style-type: none"> - vysvetliť prvky osobného rozpočtu (pravidelné a nepravidelné príjmy, výdavky a úspory) (T2, ČK1, U2) - zostaviť rozpočet domácnosti (T2, ČK1, U2) - opísať spôsoby, akými sa dajú znížiť rôzne druhy rizík alebo ako sa im dá úplne vyhnúť - vysvetliť podstatu a význam poistenia - uviesť základné druhy poistenia (životné a neživotné) (T6, ČK1, U2)
	Rodinná príprava	Byt a jeho funkcia – kultúra racionálneho bývania nebezpečné zlozvyky a ich následky (napr. fajčenie, závislosť na hrách), šikanovanie, domáce násilie Svadba, rôzne tradície, obrady a zvyky, multikultúrna výchova, úplná a neúplná rodina	<ul style="list-style-type: none"> - prijímať finančné rozhodnutia na základe svojich reálnych možností a zhodnotiť ich dôsledky - opísať základné typy bankových produktov (T3, ČK2, U2) - prijímať finančné rozhodnutia na základe svojich reálnych možností a zhodnotiť ich dôsledky (T3, ČK2, U2) - vysvetliť prvky osobného rozpočtu (pravidelné a nepravidelné príjmy, výdavky a úspory) - zostaviť rozpočet domácnosti (T2, ČK1, U2)
8.	Plánovanie a vedenie domácnosti	Hotovostný a bezhotovostný platobný styk	<ul style="list-style-type: none"> - opísať moderné spôsoby platenia - rozlíšiť platobné karty podľa funkcie (debetné, kreditné) - opísať spôsoby platenia v tuzemskej a zahraničnej mene - porozumieť prepočtu meny (napríklad českých korún na Euro a naopak) (T3, ČK4, U2)
		Príjmy a výdavky, rozpočet domácnosti, ekonomika domácnosti	<ul style="list-style-type: none"> - vysvetliť pojem mzda (hrubá, čistá). -- - charakterizovať príjem z podnikateľskej činnosti (T2, ČK1, U2) - vysvetliť prvky osobného rozpočtu (pravidelné a nepravidelné príjmy, výdavky a úspory) - zostaviť rozpočet domácnosti (T2, ČK2, U2)
		Archivácia dôležitých dokumentov (záručné listy, úhrady platieb a pod.)	<ul style="list-style-type: none"> - vysvetliť, kedy sporiť a kedy si požičiavať (rozdiel medzi úsporami a pôžičkou) - vysvetliť na konkrétnych príkladoch funkciu peňazí ako prostriedku na zabezpečenie životných potrieb (T3, ČK1, U2)
		Úspory, sporenie,	

		možnosti sporenia	
		Úvery, kreditná karta	
		Úverová história a jej význam	
	Elektrické spotrebiče v domácnosti	Ekonomika domácnosti, energetický štítok (energetická trieda) elektrických spotrebičov	- vyhľadať informácie o právach spotrebiteľov vrátane práva na reklamáciu - uviesť príklady klamlivých a zavádzajúcich obchodných praktík - uviesť príklady falšovaných tovarov (tzv. fejkov) (T1, ČK2, U2)
		Spotreba elektrickej energie	
9.	Bytové inštalácie	Spotreba elektrickej energie v domácnosti	- vysvetliť prvky osobného rozpočtu (pravidelné a nepravidelné príjmy, výdavky a úspory) - zostaviť rozpočet domácnosti (T2, ČK2, U2)
		Plynoinštalácia, základné prvky a ich funkcia, poruchy	- vysvetliť podstatu a význam poistenia (T6, ČK1, U2) - vysvetliť rozdiel medzi poistením nehnuteľnosti (bytu, resp. domu) a poistením domácnosti (zariadenia) (T6, ČK3, U2)
	Svet práce	Podnikanie – druhy a štruktúra organizácií, najčastejšie formy podnikania	- vysvetliť podstatu a význam podnikania na príkladoch podnikateľských subjektov v praxi (T2, ČK4, U2)
	Ekonomika domácnosti	Plánovanie a vedenie domácnosti	- rozoznať hlavné typy poistenia motorových vozidiel. - vysvetliť rozdiel medzi poistením nehnuteľnosti (bytu, resp. domu) a poistením domácnosti (zariadenia) (T6, ČK3, U2)

Predmet: Výtvarná výchova			
Ročník	Tematický celok	Obsahový štandard	NŠFG 1.2 – očakávaná od žiakov (téma, čiastková kompetencia, štandard FIG)
5.	Podnety dizajnu	Zásady tvorby, znaku a značky návrh loga, značky, (pre udalosť, firmu, klub, obec, výrobok), alebo návrh ex libris pre svoje knihy (možnosti zapojenia písmena, ornamentu, geometrického tvaru, vymysleného znaku)	- rozlíšiť pozitívne a negatívne vplyvy reklamy na spotrebiteľa (T3, ČK3, U2)

		alternatívne návrh obalu (škatule) na konkrétny predmet s použitím loga, značky	
	Tradície a podnety remesiel	Časť odevu, žiakom vymodelovaný predmet) podnety hrnčiarstva návrh a modelovanie nádoby (príp. novotvaru), z mäkkej modelovacej hmoty	- vysvetliť podstatu a význam podnikania na príkladoch podnikateľských subjektov v praxi (T2, ČK4, U2) - rozlíšiť pozitívne a negatívne vplyvy reklamy na spotrebiteľa (T3, ČK3, U2)
6.	Tradícia a podnety remesiel	Košikárstvo	- vysvetliť podstatu a význam podnikania na príkladoch podnikateľských subjektov v praxi (T2, ČK4, U2)
	Podnety dizajnu	Hviezdy a móda	- zoradiť osobné finančné ciele podľa ich priority - prijímať finančné rozhodnutia na základe svojich reálnych možností a zhodnotiť ich dôsledky (T3, ČK2, U2)
7.	Podnety dizajnu	Výrobok	- rozlíšiť pozitívne a negatívne vplyvy reklamy na spotrebiteľa (T3, ČK3, U2)
	Podnety tradičných remesiel	Remeslá a odevy	- vysvetliť podstatu a význam podnikania na príkladoch podnikateľských subjektov v praxi (T2, ČK4, U2)
8.	Výtvarné činnosti inšpirované dejinami umenia	Barokové umenie	- prijímať finančné rozhodnutia zvažovaním alternatív a ich dôsledkov (T3, ČK2, U2)
	Podnety videa a filmu	Video a film	- identifikovať riziká, prínosy a náklady jednotlivých typov úverov (T4, ČK1, U2)
9.	Výtvarné činnosti inšpirované dejinami umenia	Secesné umenie (secesné maliarstvo, grafika, architektúra, odievanie, dizajn, šperk...)	- rozlíšiť pozitívne a negatívne vplyvy reklamy na spotrebiteľa (T3, ČK3, U2) - uviesť príklady falšovaných tovarov (tzv. fejkov) (T1, ČK2, U2) - zoradiť osobné finančné ciele podľa ich priority - prijímať finančné rozhodnutia na základe svojich reálnych možností a zhodnotiť ich dôsledky (T3, ČK2, U2)
	Podnety dizajnu	Telový dizajn – úprava tváre (make up), účesu,	- vysvetliť podstatu a význam podnikania na príkladoch

		očí, nechťov, optické korekcie tvaru a výrazu tváre, líčenie Kaderníctvo, maskovanie, líčenie, kamufláž (televízne, divadelné, fantazijné, historické...)	podnikateľských subjektov v praxi (T2, ČK4, U2) - rozlíšiť pozitívne a negatívne vplyvy reklamy na spotrebiteľa (T3, ČK3, U2)
	Škola v galérii	Komentovanie rôznych (vybraných) druhov médií, žánrov, štýlov, období a rôznych autorských prístupov v rámci jedného média, žánru, obdobia (podľa diel v galérii, virtuálnej galérii alebo podľa reprodukcii) Knihy o modernom umení/dizajne/architektúre Časopisy o súčasnom umení	- rozlíšiť pozitívne a negatívne vplyvy reklamy na spotrebiteľa (T3, ČK3, U2) - uviesť príklady falšovaných tovarov (tzv. fejkov) (T1, ČK2, U2) - prijímať finančné rozhodnutia na základe svojich reálnych možností a zhodnotiť ich dôsledky (T3, ČK2, U2))
	Podnety videa a filmu	Krátky príbeh – video (klip) Film a videoumenie Hra na „filmový štáb“ – rôzne úlohy pri príprave a realizácii filmu	- zostaviť jednoduchý podnikateľský zámer a rozpočet malého podniku – fyzickej osoby (T2, ČK2, U2) - navrhnuť vlastný projekt a individuálne aj tímovo pracovať na jeho realizácii (T2, ČK3, U2)

6.2.4. Témy, kompetencie a čiastkové kompetencie

Kompetencie sa postupne zameriavajú na minimálnu úroveň, až do momentu absolvovania strednej školy. Témy, celkové a čiastkové kompetencie opisujú vybrané poznatky, zručnosti a skúsenosti z oblasti finančnej gramotnosti. Celkovo sú Témy zoradené do šiestich vybraných kategórií finančnej gramotnosti – Finančná zodpovednosť spotrebiteľov; Plánovanie, príjem a práca; Rozhodovanie a hospodárenie spotrebiteľov; Úver a dlh; Sporenie a investovanie; Riadenie rizika a poistenie.

Očakávania

Očakávania opisujú, akým spôsobom by mali žiaci byť schopní aplikovať vedomosti a zručnosti pri každodenných finančných rozhodnutiach a činnostiach. Očakávania predpokladajú napredovanie v získavaní poznatkov, zručností a skúseností potrebných pri riešení rôznych životných situácií človeka a rodiny.

1. Finančná zodpovednosť spotrebiteľov

Celková kompetencia:

Používanie spoľahlivých informácií a uplatňovanie rozhodovacích procesov v osobných financiách

Čiastková kompetencia 1: Určiť rôzne spôsoby komunikácie o finančných záležitostiach

Čiastková kompetencia 2: Stručne zhrnúť hlavné nástroje na ochranu spotrebiteľov

Čiastková kompetencia 3: Vysvetliť spôsob regulácie a dohľadu nad finančnými trhmi

Čiastková kompetencia 4: Posúdiť význam boja proti korupcii, podvodom, ochrany proti praniu špinavých peňazí

Čiastková kompetencia 1: Určiť rôzne spôsoby komunikácie o finančných záležitostiach

Očakávania, že žiak je schopný:

Úroveň 1:

Uviest' jednoduché príklady, ako sa môžu osobné informácie/údaje dostať k nepovolaným osobám. Opísať možné dôsledky prezradenia vybraných osobných informácií.

Úroveň 2:

Vysvetliť možnosti úniku dôležitých osobných údajov.

Zhodnotiť dôsledky zneužitia osobných údajov.

Vysvetliť, ako komunikácia o finančne významných záležitostiach môže pomôcť predchádzaniu konfliktom (finančná inštitúcia, klient).

Čiastková kompetencia 2: Stručne zhrnúť hlavné nástroje na ochranu spotrebiteľov

Očakávania, že žiak je schopný:

Úroveň 1:

Uviest' príklady možností na vrátenie výrobkov v rôznych typoch obchodov (napr. elektronické, kamenné).

Jednoducho opísať základné práva spotrebiteľov.

Úroveň 2:

Vyhľadať informácie o právach spotrebiteľov vrátane práva na reklamáciu.

Uviest' príklady klamlivých a zavádzajúcich obchodných praktík.

Uviest' príklady falšovaných tovarov (tzv. fejkov).

Čiastková kompetencia 3: Vysvetliť spôsob regulácie a dohľadu nad finančnými trhmi

Očakávania, že žiak je schopný:

Úroveň 2:

Vysvetliť význam ochrany vkladov v SR.

Vysvetliť rozdiel medzi bankovými a nebankovými subjektmi.

Čiastková kompetencia 4: Posúdiť význam boja proti korupcii, podvodom, ochrany proti praniu špinavých peňazí

Očakávania, že žiak je schopný:

Úroveň 1:

Navrhnuť spôsoby riešenia finančných situácií, v ktorých sa stretne s klamstvom, podvodom, nečestným správaním.

Úroveň 2:

Identifikovať korupčné správanie.

Identifikovať podvodné správanie.

Uviest' príklady zneužívania verejných zdrojov.

2. Plánovanie, príjem a práca

Celková kompetencia

Vyhodnotenie vzťahu práce a osobného príjmu

Organizovanie osobných financií a používanie rozpočtu na riadenie toku peňazí

Čiastková kompetencia 1: Identifikovať zdroje osobných príjmov

Čiastková kompetencia 2: Vypracovať finančný plán

Čiastková kompetencia 3: Vysvetliť daňový a odvodový systém

Čiastková kompetencia 4: Zhrnúť právne formy podnikania a základné predpisy pre oblasť podnikania

Čiastková kompetencia 1: Identifikovať zdroje osobných príjmov

Očakávania, že žiak je schopný:

Úroveň 1:

Opísať, čo sú osobné príjmy človeka.

Úroveň 2:

Vysvetliť pojem mzda (hrubá, čistá).

Charakterizovať príjem z podnikateľskej činnosti.

Čiastková kompetencia 2: Vypracovať finančný plán

Očakávania, že žiak je schopný:

Úroveň 1:

Roztriediť príjmy do domácnosti a výdavky na domácnosť.

Úroveň 2:

Vysvetliť prvky osobného rozpočtu (pravidelné a nepravidelné príjmy, výdavky a úspory).

Zostaviť rozpočet domácnosti.

Zostaviť jednoduchý podnikateľský zámer a rozpočet malého podniku – fyzickej osoby.

Charakterizovať typy rozpočtov (vyrovnaný, schodkový, prebytkový) na úrovni rodiny.

Čiastková kompetencia 3: Vysvetliť daňový a odvodový systém

Očakávania, že žiak je schopný:

Úroveň 2:

Uviesť príklady, ako štát využíva príjmy z daní.

Čiastková kompetencia 4: Zhrnúť právne formy podnikania a základné predpisy pre oblasť podnikania

Očakávania, že žiak je schopný:

Úroveň 2:

Vysvetliť podstatu a význam podnikania na príkladoch podnikateľských subjektov v praxi.

Navrhnuť vlastný projekt a individuálne aj tímovo pracovať na jeho realizácii.

3. Rozhodovanie a hospodárenie spotrebiteľov

Celková kompetencia

Porozumenie a orientovanie sa v zabezpečovaní životných potrieb jednotlivca a rodiny

Čiastková kompetencia 1: Poznať a zosúladiť osobné, rodinné, spoločenské potreby

Čiastková kompetencia 2: Prijímať finančné rozhodnutia zvažovaním alternatív a ich dôsledkov

Čiastková kompetencia 3: Uplatniť spotrebiteľské zručnosti pri zodpovednom rozhodovaní o nákupe

Čiastková kompetencia 4: Popísať používanie rôznych metód platenia

Čiastková kompetencia 1: Poznať a zosúladiť osobné, rodinné, spoločenské potreby

Očakávania, že žiak je schopný:

Úroveň 1:

Pomenovať osobné, rodinné a spoločenské potreby.

Vysvetliť vzťah ľudská práca – peniaze.

Vymedziť situácie, kedy si človek predmety nakupuje a kedy si ich požičiava.

Úroveň 2:

Vysvetliť, kedy šetriť a kedy si požičiavať (rozdiel medzi úsporami a pôžičkou).

Vysvetliť na konkrétnych príkladoch funkciu peňazí ako prostriedku na zabezpečenie životných potrieb.

Čiastková kompetencia 2: Prijímať finančné rozhodnutia zvažovaním alternatív a ich dôsledkov

Očakávania, že žiak je schopný:

Úroveň 1:

Zoradiť osobné želania/potreby podľa ich dôležitosti.

Stanoviť si merateľné krátkodobé finančné ciele.

Úroveň 2:

Zoradiť osobné finančné ciele podľa ich priority.

Prijímať finančné rozhodnutia na základe svojich reálnych možností a zhodnotiť ich dôsledky.

Opísať základné typy bankových produktov.

Čiastková kompetencia 3: Uplatniť spotrebiteľské zručnosti pri zodpovednom rozhodovaní o nákupe.

Očakávania, že žiak je schopný:

Úroveň 1:

Porovnať ceny rovnakého alebo podobného výrobku a/alebo služby v dvoch rôznych obchodoch.

Uplatniť zodpovedné rozhodovanie pri nákupe, primerane veku.

Úroveň 2:

Opísať spôsob rozhodovania pri sporení a investovaní finančných prostriedkov.

Rozlíšiť pozitívne a negatívne vplyvy reklamy na spotrebiteľa.

Čiastková kompetencia 4: Popísať používanie rôznych metód platenia

Očakávania, že žiak je schopný:

Úroveň 1:

Opísať, za čo všetko sa v domácnosti platí.

Vysvetliť používanie peňazí v bežných situáciách (hotovostná a bezhotovostná forma peňazí).

Úroveň 2:

Opísať moderné spôsoby platenia.

Rozlíšiť platobné karty podľa funkcie (debetné, kreditné).
Opísať spôsoby platenia v tuzemskej a zahraničnej mene.
Porozumieť prepočtu meny (napríklad českých korún na Euro a naopak).

4. Úver a dlh

Celková kompetencia

Udržanie výhodnosti, požičiavanie za priaznivých podmienok a zvládanie dlhu

Čiastková kompetencia 1: Identifikovať riziká, prínosy a náklady a jednotlivých typov úverov
Čiastková kompetencia 2: Mať základné informácie o jednotlivých druhoch spotrebiteľských úverov

Čiastková kompetencia 3: Zhodnotiť možnosti, ako sa vyhnúť problémom so zadlžením (predĺžením) alebo ako ich zvládnuť

Čiastková kompetencia 1: Identifikovať riziká, prínosy a náklady a jednotlivých typov úverov.

Očakávaná, že žiak je schopný:

Úroveň 1:

Zdôvodniť voľbu nákupu tovaru alebo služby alebo požičania si predmetu.

Úroveň 2:

Zhodnotiť výhody a nevýhody využívania úveru vrátane používania kreditnej karty.

Aplikovať na príkladoch jednoduché úročenie.

Analyzovať možnosti získavania finančných prostriedkov cez bankové a nebankové subjekty a dôvody a riziká nákupov na úver.

Čiastková kompetencia 2: Mať základné informácie o jednotlivých druhoch spotrebiteľských úverov

Očakávaná, že žiak je schopný:

Úroveň 1:

Vysvetliť, že peniaze sa dajú požičať vo finančných inštitúciách.

Úroveň 2:

Uviesť príklady spotrebiteľských úverov a ich poskytovateľov.

Vysvetliť systém ochrany spotrebiteľa pri úveroch spotrebiteľom.

Čiastková kompetencia 3: Zhodnotiť možnosti, ako sa vyhnúť problémom so zadlžením (predĺžením) alebo ako ich zvládnuť

Očakávaná, že žiak je schopný:

Úroveň 1:

Vysvetliť, čo môže nastať pri požičiavaní si cenných predmetov alebo peňazí.

Úroveň 2:

Uviesť príklady legálnych a nelegálnych postupov pri vymáhaní dlhov. Zhodnotiť význam úverovej histórie a budovanie pozitívnej úverovej histórie.

5. Sporenie a investovanie

Celková kompetencia

Aplikácia rôznych investičných stratégií, ktoré sú v súlade s osobnými cieľmi

Čiastková kompetencia 1: Vysvetliť, ako sporenie prispieva k finančnej prosperite

Čiastková kompetencia 2: Zhodnotiť investičné alternatívy

Čiastková kompetencia 1: Vysvetliť, ako sporenie prispieva k finančnej prosperite

Očakávania, že žiak je schopný:

Úroveň 1:

Opísať, ako a prečo človek môže sporiť.

Úroveň 2:

Vysvetliť hodnotu a význam „núdzového fondu“.

Opísať pozitívne a negatívne stránky sporenia na krátkodobé, strednodobé a dlhodobé ciele.

Čiastková kompetencia 2: Zhodnotiť investičné alternatívy

Očakávania, že žiak je schopný:

Úroveň 2:

Uviesť príklad investície, ktorá umožňuje rýchly a jednoduchý prístup k finančným prostriedkom.

Uviesť možnosti využitia voľných finančných prostriedkov (sporenie, produkty so štátnym príspevkom, nehnuteľnosti).

Zdôvodniť výber zvoleného produktu pre investovanie voľných finančných prostriedkov.

6. Riadenie rizika a poistenie

Celková kompetencia

Používanie primeraných stratégií riadenia rizík

Čiastková kompetencia 1: Vysvetliť pojem riziko a pojem poistenie

Čiastková kompetencia 2: Charakterizovať verejné poistenie a vysvetliť rozdiel medzi verejným a súkromným (komerčným) poistením

Čiastková kompetencia 3: Charakterizovať komerčné poistenie

Čiastková kompetencia 1: Vysvetliť pojem riziko a pojem poistenie

Očakávania, že žiak je schopný:

Úroveň 1:

Uviesť príklady rizík, ktorým môžu čeliť jednotlivci a domácnosti.

Vysvetliť podstatu rizika a jeho typy.

Úroveň 2:

Popísať spôsoby, akými by sa dali znížiť rôzne druhy rizík alebo ako by sa im dalo úplne vyhnúť.

Diskutovať o vzťahu medzi rizikom a poistením. Uviesť základné druhy poistenia (životné a neživotné).

Čiastková kompetencia 2: Charakterizovať verejné poistenie a vysvetliť rozdiel medzi verejným a súkromným (komerčným) poistením.

Očakávania, že žiak je schopný:

Úroveň 1:

Vysvetliť, prečo a kedy sa ľudia potrebujú poistiť.

Na jednoduchých príkladoch názorne ukázať, ako poistenie funguje.

Úroveň 2:

Vysvetliť základný účel verejného poistenia.

Charakterizovať zdravotné poistenie, sociálne poistenie a v rámci neho predovšetkým nemocenské poistenie, dôchodkové poistenie, úrazové poistenie a poistenie v nezamestnanosti.

Čiastková kompetencia 3: Charakterizovať komerčné poistenie.

Očakávania, že žiak je schopný:

Úroveň 2:

Rozoznať hlavné typy poistenia motorových vozidiel.

Vysvetliť rozdiel medzi poistením nehnuteľnosti (bytu, resp. domu) a poistením domácnosti (zariadenia)

6.2.5. Metódy a formy práce

Vyučovanie finančnej gramotnosti má svoje špecifiká a odlišnosti. Práve preto tu môžeme uplatňovať najrôznejšie inovatívne metódy vyučovania, ktoré ocenia nielen žiaci, ale i učitelia.

Metódy sami osebe sú použiteľné i pre iné predmety. Je potrebné však počítať s tým, že vyžadujú dlhšiu a väčšiu prípravu. Niektoré dokonca vyžadujú skúsenosti a umenie improvizácie. Odmenou za prácu navyše však bude väčšia radosť z učenia, jednoduchšie zapamätávanie si, zvýšená interaktivita na hodinách a praktické precvičenie preberaného učiva.

Pre metódy vyučovania by malo vo všeobecnosti platiť:

- ✓ **Názornosť.** Poskytované informácie by mali byť názorné, dobre viditeľné a mali by sa opierať o vedomosti žiakov. To platí pre písanie na tabuľu, pre vytváranie prezentácií, výučbových schém a podobne.
- ✓ **Jednoduchosť.** Jednotlivé témy by mali nadväzovať na znalosti, resp. skúsenosti žiakov. Pojmy používané vo vyučovaní by mali žiaci poznať a mali by rozumieť ich významu.
- ✓ **Aktivita žiakov.** Žiaci by mali na hodinách sami aktívne vystupovať, skúšať si uvádzané situácie, diskutovať a podobne.
- ✓ **Tempo hodiny.** Hodina by mala byť dynamická, ale s ohľadom na porozumenie preberaných súvislostí. To platí ako pre celú triedu, tak i pre jednotlivcov.
- ✓ **Zmysluplnosť.** Žiaci by mali vidieť zmysel v tom, čo sa učia. Mali by si uvedomovať, prečo je finančná gramotnosť dôležitá.
- ✓ **Využitelnosť.** Využitelnosť sa týka najmä informácií, ktoré žiaci v rámci finančnej gramotnosti získavajú. Tieto informácie by mali byť prakticky využiteľné, čo súčasne vedie k lepšiemu zapamätaniu.
- ✓ **Dôležitosť.** Nie všetky informácie sú pre žiakov dôležité. Preto by sa mali naučiť rozpoznať, ktoré informácie by si vo vlastnom záujme mali osvojiť.

Finančné vzdelávanie je orientované na rozvíjanie zručností pre uplatnenie v živote, a preto by malo byť s každodenným životom úzko previazané. Je vhodné pripraviť také aktivity, ktoré umožňujú relatívne autentický zážitok finančnej situácie a ktoré vedú k osvojeniu stratégií zodpovedného rozhodovania. Na tento účel odporúčame najmä heuristickú metódu, resp. metódu riešenia problémov a situačné metódy.

Heuristická metóda býva často charakterizovaná ako metóda učenia objavovaním. Žiakom sa nepredkladajú hotové fakty alebo výsledky, ale sú podnecovaní, aby sami hľadali riešenia.

Situačné metódy majú veľmi blízko k životnej realite. Ich podstatou je riešenie istej problémovej situácie, ktorá je zrkadlom skutočnej udalosti. Žiaci potom používajú svoje vedomosti a zručnosti, pracujú s informačnými zdrojmi, ale zohľadňujú aj svoje skúsenosti, názory a postoje. Spoločne diskutujú o možných riešeniach, hľadajú ich výhody a nevýhody a rozhodujú sa, ktoré riešenie je za daných podmienok najlepšie.

Dôležitá je podpora žiackeho objavovania a samostatného riešenia problémových situácií.

- ✓ Dávať žiakom kreatívne problémové otázky a úlohy, ktoré sa ich bezprostredne dotýkajú. Napr. Porovnať tri ponuky telefónnych programov vhodných pre žiakov. Vybrať najvýhodnejšiu ponuku a svoj výber zdôvodniť.
- ✓ Nepredkladať žiakom k osvojeniu hotové riešenia, podporovať aktívne objavovanie efektívnych stratégií. Napr. Žiakom predložiť nevyrovnaný rodinný rozpočet. Úlohou je nájsť problém a predložiť niekoľko možností riešenia.
- ✓ Viest' žiakov k poznaniu, že každý problém má viacero možných riešení, ktoré sú ovplyvnené okolnosťami konkrétnej situácie, napr. finančnou situáciou celej rodiny, zamestnaním.

Postaviť finančné vzdelávanie na zručnostiach potrebných pre praktický život.

- ✓ Zameriť sa na finančné situácie spojené s chodom domácnosti, napr. rodinný rozpočet, plánovanie dovolenky, plánovanie štúdia detí, poistenie auta.
- ✓ Pracovať s príkladmi, ktoré sú blízke bežnému životu žiakov.
- ✓ Presunúť vyučovanie zo školských lavíc do reálneho prostredia, napr. do banky, do zmenárne, do obchodu, kde je možné porovnávať ceny rôznych balení výrobkov alebo výhodnosť nákupu, príp. marketingové triky.

Prekonať izolovanosť vyučovacích predmetov.

- ✓ Predkladať žiakom také problémy, ktoré vyžadujú uplatnenie vedomostí, zručností a schopností z viacerých predmetov. V reálnom živote sa tiež veci nedejú izolovane, napr. nakupovanie nie je len o matematike, ale premietajú sa doň aj psychologické, sociálne a právne aspekty.
- ✓ Pokúsiť sa v rámci nejakej aktivity alebo projektu integrovať vzdelávací obsah niekoľkých predmetov.

Vyučovať finančnú gramotnosť prostredníctvom IKT.

- ✓ Využívať vo výučbe počítače, mobilné telefóny, interaktívne tabule, tablety.
- ✓ Neobmedzovať sa na individuálnu prácu, IKT je možné efektívne využívať i pri skupinovej práci.

Viesť žiakov k využívaniu on-line finančných kalkulačiek.

- ✓ Zoznámiť žiakov s možnosťami i rizikami on-line finančných kalkulačiek.
- ✓ Pripraviť pre žiakov úlohy, pri ktorých musia využiť on-line finančné kalkulačky (napr. prepočet kurzu pri výmene peňazí, výpočet výšky čistej mzdy, výpočet výšky splátky pri úvere).

- ✓ Skúsiť so žiakmi porovnávať spracovanie úlohy a jej výsledky pomocou tradičných výpočtov a prostredníctvom on-line finančných kalkulačiek.

Spolupráca pri dosahovaní spoločných cieľov je jednou z charakteristík **kooperatívneho učenia sa**. Jedným prínosom je aktivizácia žiakov, rozvíjanie komunikácie, vzájomné obohacovanie sa a posilňovanie sociálneho rozvoja žiakov. Výučbe nedominuje interakcia medzi učiteľom a žiakom, výrazne je posilnená vzájomná interakcia medzi žiakmi, pretože sú členovia skupiny pri práci na sebe závislí. Učia sa tým prekonávať súťaživosť v prospech spolupráce a tolerance. Žiaci si môžu odovzdávať skúsenosti, môžu sa od seba navzájom učiť a môžu tak prirodzene formovať svoje názory a postoje v skupine vrstovníkov. Práca v skupine umožňuje každému zapojiť sa podľa svojich možností a schopností, dáva možnosť vyniknúť a uplatniť vedomosti či prednosti, ktoré ostatní nemajú. Žiaci sa delia o svoje skúsenosti zo svojich rodín, aplikujú rôzne stratégie, ale tiež si uvedomujú, že v prístupe k financiám i vo finančných situáciách rodín existujú rozdiely. Kooperácia nemusí prebiehať len na úrovni triedy, ale aj na úrovni škôl, či v rámci medzinárodných projektov.

Finančná gramotnosť je koncipovaná tak, že prostredníctvom vzdelávacieho obsahu prepája konkrétne učebné predmety s činnosťou žiakov realizovanou v škole i mimo nej. Podobný cieľ má aj projektové vyučovanie. V tomto prípade však vyučovanie nie je organizované podľa učebných predmetov, ale žiaci sa učia riešiť a spracovávať jednoduchšie i zložitejšie projekty (nemýľme si to s referátmi) s určitým jedinečným a novým cieľom. Projektová metóda vnáša do vyučovania poznanie, viac reality a samostatného hľadania informácií, tak isto pomáha u žiakov vytvárať potrebné životné kompetencie. Ide o spoločné premýšľanie, diskusiu či spoločné riešenie, ktoré vedie k uskutočneniu cieľa. Žiaci pracujú v skupine, čo podporuje ich spoluprácu. Využívajú pri tom dostupné zdroje, pri ktorých sa učia rozlišovať ich vierohodnosť. Výučba teda nemusí prebiehať len v priestoroch učebne. Je možné využívať konzultácie s odborníkmi, knižnicu, internetové zdroje, odbornú literatúru, noviny, časopisy a pod. Na projekt je vhodné využiť súvislý čas, ktorý by za ideálnych podmienok nemal byť členený pevne stanovenými vyučovacími hodinami podľa rozvrhu. Celkový čas jedného projektu sa líši a je závislý od náročnosti témy.

Organizačná štruktúra projektového vyučovania:

- ✓ Úvodná motivácia, pri ktorej sú stanovené základné otázky, vymedzené ciele a úlohy projektu, dohodnuté pravidlá a pod.
- ✓ Práca v skupinách, kedy dochádza k vyhľadávaniu informácií.
- ✓ Prezentácia projektu – sú prezentované závery, porovnávané výsledky projektov a hľadané súvislosti.
- ✓ Hodnotenie projektu, jeho jednotlivých častí a sebareflexia v rámci projektu.

Inscenačné metódy založené na simulácii a hraní rolí sú jednou z možností, ako žiakov vtiahnuť do finančnej problematiky. Je možné tak rozvíjať finančné stratégie, ale zároveň nepracovať s citlivými údajmi. Aj z tohto dôvodu majú tieto metódy vo finančnom vzdelávaní široké uplatnenie. Umožňujú hlbšie porozumenie vzdelávaciemu obsahu, ale sú vhodné najmä pre rozvoj sociálnych zručností, kedy sa žiaci učia rozhodovať. Žiaci sa správajú tak, ako to vyžaduje ich rola, vciťujú sa do situácie. Hrať rolu v prevažnej miere dospelých je pre žiakov motivujúce a zábavné. Tým, že žiaci predstierajú inú osobu, môžu problém preskúmať z iného uhla pohľadu. Inscenačné metódy sú vhodné aj pre nácvik asertívnej komunikácie. Pokročilú úroveň simulácie predstavujú fiktívne firmy, ktoré spolu obchodujú podľa bežných pravidiel, ale používajú fiktívne peniaze.

Pre viaceré témy finančnej gramotnosti sú veľmi vhodné **diskusie a diskusné hry**. Žiaci môžu byť rozdelení i na skupiny obhajujúce určitý názor či postoj alebo môže ísť o diskusiu žiakov a učiteľa. Žiaci by sa mali na diskusiu vopred pripraviť, nájsť si argumenty a podklady pre svoje tvrdenia. Diskusné hry precvičujú schopnosť komunikácie, vyjednávania a dosahovania súhlasu, formulácie názoru a pocitu, načúvania, vciťovania sa. Slúžia aj k ujasňovaniu a formovaniu hodnôt a postojov, zamysleniu sa nad novými problémami. Na dosiahnutie týchto cieľov však nestačí predložiť zaujímavú tému a nechať skupinu, aby ju neorganizovane riešila. Je potrebné stanoviť pravidlá diskusie a kontrolovať ich dodržiavanie. Odporúčame do vyučovania zaradiť ďalšie metódy:

Brainstorming – predstavuje skupinovú techniku zameranú na získanie čo najväčšieho množstva nápadov na danú tému. Je založená na skupinovom výkone. Princíp spočíva v tom, že členovia skupiny sú schopní vyprodukovať oveľa viac nápadov, ako by vymysleli jednotlivo. Pri brainstormingu je nutné dodržiavať pravidlá, najmä to, že zverejnené nápady nebudú nikým komentované ani hodnotené. I ten zdanlivo najbláznivejší nápad môže totiž niekoho ďalšieho inšpirovať. Pri brainstormingu ide predovšetkým o získanie kvantity nápadov. Môže mať rôzne varianty, napr. neštruktúrovaný brainstorming, štruktúrovaný brainstorming, voľné písanie, kmene a korene, kocka.

Myšlienková (mentálna) mapa – predstavuje graficky usporiadaný text (prípadne doplnený obrázkami) s vyznačenými súvislosťami. Využíva sa na zapamätanie, na učenie, na grafické zobrazenie alebo na riešenie problémov. Zvyčajne sa začína hlavným námetom uprostred papiera (tabule) a kreatívnym využitím rôznych obrázkov, kódov, symbolov i farieb je vytvorená myšlienková (mentálna mapa).

Ice breaker (prelomenie ľadov, ľadolamka) sa zaraďuje na začiatok hodiny, pred úvodný informačný blok. Poskytuje priestor na bližšie vzájomné zoznámenie. Slúži k prelomeniu ľadov, k prekonaniu začiatkových formálnych bariér, k odpútaniu účastníkov od problémov každodenného života, na naladenie sa na program a na navodenie neformálnej priateľskej atmosféry. Vhodný je tiež vtip alebo krátky príbeh.

Doplňovačky, osemsmerovky – tvoria metodický základ, ktorý je jednoduchý a časovo nenáročný. Ide o rýchle cvičenia, pomocou ktorých si žiaci zopakujú to podstatné z preberanej látky. Niekedy môžu slúžiť aj ako motivácia.

Učebnú metódu zvolí vyučujúci v závislosti od preberaného učiva. Pri niektorých témach je vhodnejší tradičný frontálny výklad spojený so záverečným zopakovaním, pri iných aktivizujúce metódy.

Didaktické hry predstavujú ďalšiu možnosť, ako v praxi realizovať alebo spestriť finančné vzdelávanie. Medzi didaktické hry môžeme zaradiť aj klasické skupinové hry alebo strategické hry, ktoré sú spracované ako doskové hry, prípadne počítačové aplikácie. Môžu plniť funkciu motivačnú i upevňovaciu. Prostredníctvom didaktických hier je možné so žiakmi riešiť aj zložité učebné problémy.

Zbierať skúsenosti s hraním didaktických hier.

- ✓ Čerpať námety z odborných publikácií.
- ✓ Získať osobnú skúsenosť s hraním týchto hier.

Vyskúšať didaktické hry na vyučovaní.

- ✓ Vyskúšať hru napr. Platí, platí,..., Pravda a lož, Deľba práce, Hra na poisťovňu, Staroveké a stredoveké trhovisko, Behavé učenie, Hospodárenie v rodine, Trh s jablkami, PixWords.
- ✓ Využívať rôzne dostupné aplikácie s finančnou tematikou.

Praktickou doplňujúcou súčasťou finančného vzdelávania sú rôzne programy a projekty, ktoré ponúkajú organizácie školám.

Pri začleňovaní finančnej gramotnosti do výchovno-vzdelávacieho procesu nejde primárne o rozširovanie učiva a ďalšie zaťažovanie žiakov z obsahového hľadiska. Chceme poukázať na to, že tak, ako čitateľskú gramotnosť môžeme rozvíjať aj na hodinách hudobnej výchovy alebo matematiky, matematickú gramotnosť na hodinách telesnej výchovy alebo výtvarnej výchovy, aj finančnú gramotnosť je možné rozvíjať v rámci všetkých učebných predmetov vo všeobecnom aj odbornom vzdelávaní. Ide o prirodzené začlenenie finančnej gramotnosti do výchovno-vzdelávacieho procesu.

6.3. Začlenenie koncepcie rozvoja čitateľskej gramotnosti

6.3.1. Stratégia na rozvoj komunikatívnych kompetencií a čitateľskej gramotnosti žiakov

Čitateľská gramotnosť (ČIG) je univerzálna technika, ktorá robí žiaka schopným nielen prečítať slová, vety a celé texty, ale aj pochopiť prečítané a ďalej s obsahom a získanými informáciami pracovať. Pri takomto chápaní problematiky čitateľskej gramotnosti nie je až tak veľmi dôležitá ani rýchlosť, ani plynulosť čítania, ale podstatné je porozumenie textu a používanie informácií z neho. Súčasťou čitateľskej gramotnosti je rozvoj komunikatívnych kompetencií žiaka, jeho čitateľské schopnosti a zručnosti, čitateľské návyky, záujmy, postoje, motivácia k čítaniu a získané vedomosti.

Tieto aspekty je potrebné premietnuť nielen do osvojovania si poznatkov o jazyku (jazyková kompetencia), ale i o ich vhodnom použití v rôznych komunikačných situáciách (komunikačná kompetencia). Vytvoriť väčší priestor na vlastnú tvorbu jazykových prejavov, prácu s informáciami, čitateľskú gramotnosť a schopnosť argumentovať. Cieľom je rozvoj čitateľských a komunikačných schopností, ktoré presahujú aspekt technického zvládnutia čítaného textu a smerujú k prijatiu jeho obsahu. Viest' žiakov ku konštruovanej a aktívnej účasti v procese učenia sa. Na jednotlivých vyučovacích predmetoch využívať inovačné metódy a formy práce, porovnávať informácie z rôznych zdrojov, využívať multimediálne programy, zaradiť prácu s internetom s prepojením na bežný život, pracovať s nesúvislými textami, akými sú mapy, grafy, tabuľky a vyvodzovať vzťahy medzi informáciami. Čitateľskú gramotnosť ako kompetenciu k celoživotnému učeniu rozvíjať na princípe medzipredmetových vzťahov. Žiak si uvedomuje potrebu svojho autonómneho učenia sa ako prostriedku sebarealizácie a osobnostného rozvoja, dokáže reflektovať proces vlastného učenia sa a myslenia pri získavaní a spracovávaní nových poznatkov a informácií a uplatňuje rôzne stratégie učenia sa, dokáže kriticky zhodnotiť informácie a ich zdroj, tvorivo ich spracovať a prakticky využívať, kriticky hodnotí svoj pokrok, prijíma spätnú väzbu a uvedomuje si svoje ďalšie rozvojové možnosti.

Komunikačnú spôsobilosť a čitateľskú gramotnosť žiakov je potrebné rozvíjať vo všetkých všeobecno-vzdelávacích predmetoch. V pláne výchovno-vzdelávacej činnosti školy sú zahrnuté plánované aktivity na rozvíjanie čitateľskej gramotnosti. V triedach sa využívajú diferencované úlohy a činnosti, žiaci sú vedení k čítaniu s porozumením, chápaniu a vysvetľovaniu obsahu zameraného na rozvíjanie komunikačných zručností žiakov. Do vyučovacieho procesu sa častejšie zaradiť práca vo dvojiciach, v skupinách a využíva sa diferenciácia úloh pre žiakov podľa ich schopností.

6.3.2. Hlavné úlohy rozvoja čitateľskej gramotnosti

- Podporovať vzdelávanie pedagogických zamestnancov v oblasti čitateľskej gramotnosti žiakov, formovať kladný vzťah žiakov ku knihe a literatúre, zorganizovať súťaž čitateľskej zručnosti žiakov.
- Venovať zvýšenú pozornosť čítaniu s porozumením, klásť dôraz na vlastnú tvorbu a rozvíjanie jazykového prejavu, prácu s informáciami a schopnosti argumentovať, s cieľom zvyšovania úrovne vyučovania slovenského jazyka a literatúry. Prierezovo využívať možnosti na rozvoj čítania s porozumením aj na ostatných vyučovacích predmetoch.
- Využiť možnosť vzdelávania celého pedagogického zboru v oblasti cieleného rozvíjania čitateľskej gramotnosti, resp. vzdelávanie pre riaditeľa školy s obsahovým zameraním na tvorbu vlastnej stratégie rozvoja čitateľskej gramotnosti z ponuky vzdelávacích aktivít MPC v Nitre.
- Nadväzovať na dosiahnutú úroveň čitateľskej a informačnej gramotnosti, umožniť žiakom prístup ku všetkým informačným zdrojom, využívať knižnično-informačné služby a podujatia knižníc, rozvíjať schopnosti žiakov vyhľadávať, hodnotiť a využívať pri učení rôzne zdroje informácií, osvojiť si metódy individuálneho štúdia a samostatnej práce s informáciami, uplatňovať metódy vyučovania vytvárajúce u žiakov schopnosti a návyky samostatne vyhľadávať nové poznatky, včleňovať ich do svojho poznatkového fondu a následne ich využívať pri celoživotnom vzdelávaní, proklamovať koncept individuálnej slobody a prístupu k informáciám ako základu pre efektívne a zodpovedné občianstvo a účasť na demokracii.
- Venovať zvýšenú pozornosť čítaniu s porozumením, klásť dôraz na rozvíjanie jazykového prejavu, schopnosti argumentovať a prácu s informáciami.
- V rámci prevencie a v prípade čitateľských ťažkostí žiakov spolupracovať s logopédmi poradenských zariadení a podporovať rozvíjanie komunikatívnych schopností žiakov.
- Uskutočniť súťaž v prednese poézie a prózy pre žiakov našej školy (školské kolá) a zúčastniť sa podobných súťaží organizovaných v našom regióne.
- Dopĺňať knižničný fond žiackej a učiteľskej knižnice, využiť možnosť objednať pre potreby knižničného fondu zostatkové zásoby titulov nereformovaných učebníc a učebných textov podľa ponuky edičného portálu, pozornosť venovať materiálno-technickému zabezpečeniu činnosti školskej knižnice, budovať školskú knižnicu ako informačné zázemie pre celoživotné vzdelávania pedagógov, implementovať prvky čitateľskej a informačnej výchovy do tematických plánov vyučovacích predmetov, zúčastňovať sa podujatiach organizovaných verejnými knižnicami.

Na dosiahnutie lepších výsledkov žiakov v oblasti čitateľskej gramotnosti sa uskutočňujú nasledovné aktivity:

- účasť na ďalšom vzdelávaní pedagógov organizovaných metodicko-pedagogickým centrom,
- interné vzdelávanie pedagógov v jednotlivých predmetových komisiách a individuálne štúdiom – odovzdávanie získaných poznatkov na zasadnutiach predmetových komisií,
- ďalšie vzdelávanie učiteľov jazykov na zvýšenie odbornej spôsobilosti,
- otvorené hodiny orientované na metódy rozvoja čitateľskej gramotnosti,

- zlepšovanie kvality jazykového vyučovania, výstupných vedomostí a komunikačných schopností žiakov vo vyučovacom a v cudzom jazyku,
- používanie pracovných zošitov zameraných na rozvoj matematickej a čitateľskej gramotnosti.

Dôraz budeme klásť na:

- Využívanie dokumentov a edukačného materiálu portálov www.statpedu.sk, www.minedu.sk, www.spgk.sk, www.mpc.sk, ktoré sú zamerané na zvyšovanie čitateľských kompetencií a zručností žiakov.
- Formovanie kladného vzťahu žiakov ku knihe a literatúre.
- Počas školského roka organizovať rôzne zaujímavé akcie spojené s čítaním, návštevou knižnice.

Každodennou činnosťou v škole je:

1. Dostatok času na čítanie – počas vyučovacích hodín vyčleniť čas na čítanie z dôvodu slabej slovnej zásoby žiakov, vyplývajúcej z nedostatku práce žiakov z knihou mimo vyučovania.

Z: všetci vyučujúci

T: priebežne

2. Možnosť vlastného výberu textu – žiaci môžu sami rozhodnúť o tom, čo budú čítať, čím zvýšime zapojenie sa do aktívneho čítania, motivuje ich zvedavosť a podporuje porozumenie. Výsledkom budú práce a vlastná prezentácia v rámci predmetov.

Z: všetci vyučujúci

T: priebežne

3. Reakcia na prečítané – reprodukcia prečítaného, čítanie grafov, schém, slovné, prípadne výtvarné zobrazenie prečítanej ukážky, tvorivá dramatika a akčné hry.

Z: všetci vyučujúci

T: priebežne

4. Návšteva knižníc – vo zvýšenej miere viesť žiakov i pedagógov k návšteve knižnice v rámci vyučovacích hodín nie len SJL, realizovať hodiny slovenského jazyka a literatúry v priestoroch knižnice, využívať možnosť prezenčných výpožičiek.

Z: všetci vyučujúci

T: priebežne

5. Súťaže, prezentácie, projekty a čitateľské aktivity – realizovať priebežne počas celého školského roka s cieľom motivovať žiakov k samostatnému čítaniu, zhromažďovaniu materiálov, práca s odbornou literatúrou a encyklopédiami, práce s IKT, internetom, osvojiť

si formy a obsah projektov, techniky vytvorenia jednoduchého projektu, prezentácia a obhajoba, kolektívne posudzovanie prác, výstava prác, využitie poznatkov na jednotlivých predmetoch, v medzipredmetových vzťahoch a pre prax. Vždy v jeden deň mesiaca venovať hodinu SJL aktivitám na rozvíjanie čitateľskej gramotnosti – pracovné listy, spoločné hlasné čítanie, práca s literárnym textom, kreatívne písanie.

Z: všetci vyučujúci

T: priebežne

6. Marec – mesiac knihy – realizovať aktivity vo vyučovacom i mimovyučovacom čase.

Z: vyučujúci SJL a jazykov

T: marec

7. Exkurzie – návšteva divadelného predstavenia, návšteva obecnej a okresnej knižnice.

Z: vyučujúci SJL, triedni učitelia

Gramotnosť je jedným z najväčších úspechov akejkoľvek spoločnosti, je známkou civilizácie. Naším cieľom je vrátiť žiakov späť ku knihe, naučiť ich čítaniu s porozumením a aby žiak:

- ✓ dokonale používal materinský jazyk a cudzí jazyk,
- ✓ vyjadroval svoj názor vhodným spôsobom a aby si ho vedel obhájiť,
- ✓ bol schopný vyjadriť svoje myšlienky a pocity,
- ✓ názory vyjadroval adekvátne,
- ✓ vhodne sa vyjadroval ku kritike a prijímal kritiku druhých,
- ✓ počúval a rešpektoval názory druhých,
- ✓ komunikoval v jednom cudzom jazyku,
- ✓ vedel vyhľadávať a využívať pri učení rôzne zdroje informácií, osvojil si metódy štúdia a práce s informáciami.

6.3.3. Práca s textom v jednotlivých vzdelávacích oblastiach

Práca s textom vo vzdelávacej oblasti Jazyk a komunikácia

Najväčší dôraz klásť na vlastnú tvorbu jazykových prejavov, prácu s informáciami, čitateľskú gramotnosť, schopnosť argumentovať. Kľúčové jazykové kompetencie, ktoré sa majú rozvíjať, sú: počúvanie, komunikácia (hovorenie), čítanie a písanie → s porozumením. Obsahové osnovanie predmetu smeruje k rozvíjaniu čitateľských kompetencií, resp. súboru vedomostí, zručností, hodnôt a postojov zameraných na príjem (repciu) umeleckého textu (čítanie, deklamácia, počúvanie), jeho analýzu, interpretáciu a hodnotenie. Najdôležitejším prvkom v tejto koncepcii literárnej výchovy je sústredenie dôrazu na čítanie ako všestranné osvojovanie umeleckého textu. Cieľom sa stáva rozvoj čitateľských schopností, ktoré ďaleko presahujú aspekt technického zvládnutia čítaného textu a smerujú k prijatiu jeho obsahu. Vzdelávací štandard predmetu slovenský jazyk a literatúra uvádza poznávacie a čitateľské kompetencie, v ktorých sú okrem požiadaviek na techniku čítania uvedené jednotlivé

analytické a interpretačné zručnosti, ktoré potrebuje žiak na to, aby porozumel prečítanému textu: 1. Zostaviť osnovu prečítaného textu. 2. Určiť hlavnú myšlienku prečítaného textu. 3. Prerozprávať obsah prečítaného textu. 4. Vyjadriť svoje pocity a zážitky z prečítaného textu. 5. Vyhľadávať, identifikovať v literárnych textoch hlavné a vedľajšie postavy, literárne a jazykové prostriedky, vybrané pojmy a výrazy. 6. Pri jednoduchom rozbere literárnych textov používať literárne pojmy. 7. Hodnotiť postavy literárneho diela, určiť ich vzájomný vzťah. 8. Odlíšovať prozaické a básnické texty. 9. Odlíšovať umelecké a náučné texty.

Práca s textom vo vzdelávacej oblasti Príroda a spoločnosť

Cieľom je rozvíjať poznanie dieťaťa v oblasti spoznávania prírodného prostredia a javov s ním súvisiacich tak, aby bolo schopné samostatne sa orientovať v informáciách a vedieť ich spracovávať objektívne do takej miery, do akej mu to povoľuje jeho kognitívna úroveň. Na prvom stupni majú žiakov viesť k rozvoju schopnosti predmety prírodoveda a vlastiveda. Na druhom stupni sú to predmety biológia, chémia, fyzika a geografia.

Žiaci majú k dispozícii pracovné listy, prezentácie, pracujú s textom, grafmi, schémami, tabuľkami. Získavať informácie pozorovaním, skúmaním a hľadaním v rôznych informačných zdrojoch.

Pre žiakov je dôležité orientovať sa na mape, vedieť čítať mapu s porozumením, rozprávať o obrázkoch, fotografiách.

Práca s textom vo vzdelávacích oblastiach Matematika a práca s informáciami, Človek a hodnoty

Schopnosť žiakov pracovať s informáciami, jeden z cieľov výchovy a vzdelávania, sa postupne stáva nielen prostriedkom učenia sa v škole, ale aj poznávania mimo školy a naplnenia osobných záujmov a potrieb žiaka.

Žiak rozvíja schopnosť porozumieť a ústne i písomne sa vyjadriť k matematickým záležitostiam: vysvetľovať výpočty a výsledky, vysvetľovať záležitosti, ktoré sa týkajú vzájomných vzťahov a porozumieť ústnym i písomným vyjadreniam iných osôb o týchto záležitostiach.

Práca s textom vo vzdelávacej oblasti Človek a spoločnosť

Čitateľská gramotnosť sa rozvíja prácou s učebnicou, pracovnými listami, písomnými prameňmi. Rozvíja sa kritické myslenie žiakov. Žiaci interpretujú, sú schopní argumentovať a prijať názor iného. Vedia sa orientovať v konkrétnych pojmoch a chápu ich význam.

6.3.4. Plán aktivít na podporu rozvoja čitateľskej gramotnosti

Aktivity na podporu rozvoja čitateľskej gramotnosti budú realizované hlavne na hodinách slovenského jazyka a literatúry. Rozvoj čitateľskej gramotnosti budeme podporovať aj v ďalších predmetoch tam, kde to bude tematicky vhodné.

Plán aktivít je otvorený dokument, ktorý sa môže dopĺňať a pozmeňovať podľa podmienok počas celého školského roka.

September

- starší čítajú mladším
- práca s rôznymi textami zameraná na čítanie s porozumením individuálna, skupinová práca

Október

- návšteva školskej knižnice
- Čítame spolu – tvorba záložiek do knihy

November

- Z rozprávky do rozprávky – rozprávková súťaž: čítanie /čitateľský maratón/ a dramatizácia rozprávok v skupinách /4.-6.ročník/
- Starší žiaci v ŠKD čítajú mladším žiakom

December

- ilustrácia rozprávky – nakreslenie ilustrácie k ľubovoľnému prečítanému textu, rozhovor o prečítaných textoch so spolužiakmi
- súťaž v prednese slovenskej povesti Šaliansky Matko
- vianočné pozdravy – zhotovenie pohľadníc, vianočných prání pre spolužiakov a svojich najbližších

Január

- Ríša rozprávok – rozprávkový kvíz /2. – 5. ročník/
- Vytvor si svoju knihu – tvorba vlastného leporela, komiksu alebo akejkoľvek knihy s cieľom rozvíjať fantáziu, predstavivosť a slovnú zásobu žiakov

Február

- súťaž v prednese poézie a prózy Hviezdoslavov Kubín
- Valentínka pre... – výroba pre kamarátov

Marec

- Marec-mesiac knihy - návšteva obecnej knižnice
- výstavka kníh spojená s predajom kníh
- Maľované čítanie – prečítaný text si žiaci namaľujú

Apríl

- Nedokončená rozprávka - didaktická aktivita zameraná na rozvoj myslenia a fantázie, otvorený dej príbehu
- koncert resp. počúvanie hudby – zhudobnené básne
- Prečítajme si spolu o prírode – čítanie mimočítankovej literatúry, tvorba plagátu

Máj

- Kde hľadať informácie? oboznámenie s internetovými portálom www.murovacitaren.sk
- Vymysli básničku pre svoju mamičku – vlastná tvorba ku Dňu matiek

Jún

- Knihy, ktoré máme radi – rozhovor o prečítaných knihách
- Čítame škôlkarom – prváci čítajú rozprávku v materskej škole

Zodpovední: vyučujúci SJL, triedni učitelia, vychovávateľka v ŠKD

Termín: počas celého školského roka

Koncepcia rozvoja čitateľskej gramotnosti sa stáva súčasťou iŠkVP pre ISCED 1 a ISCED 2.

7. Učebné plány

Inovovaný učebný plán pre 1. stupeň ZŠ

Pri tvorbe inovovaného učebného plánu pre 1. stupeň ZŠ sme vychádzali z rámcového učebného plánu podľa iŠVP pre základné školy s vyučovacím jazykom slovenským. Voliteľné (disponibilné) hodiny sme posilnili v predmetoch slovenský jazyk a literatúra, matematika, prvouka a pracovné vyučovanie.

vzdelávacia oblasť	vyučovací predmet	ročník				počet hodín	
		primárne vzdelávanie				ŠVP	ŠkVP
		1.	2.	3.	4.		
Jazyk a komunikácia	slovenský jazyk a literatúra	9	8	7	7	31	3
	anglický jazyk		1	1	1		
Matematika a práca s informáciami	matematika	4	4	4	4	16	3
	informatika			1	1		
Človek a príroda	prvouka	1	2			3	1
	prírodoveda	1					
Človek a spoločnosť	vlastiveda			1	2	3	0
Človek a hodnoty	etická výchova/náboženská výchova	1	1	1	1	4	0
Človek a svet práce	pracovné vyučovanie		1	1	1	2	1
Umenie a kultúra	hudobná výchova	1	1	1	1	4	0
	výtvarná výchova	2	2	1	1	6	0
Zdravie a pohyb	telesná a športová výchova	2	2	2	2	8	0
	základ	20	20	23	25	88	
	voliteľné (disponibilné) hodiny	2	3	2	1		8
	spolu	22	23	25	26	96	

Poznámky

- Inovovaný učebný plán podľa iŠVP je platný v školskom roku 2015/2016 v 1. ročníku ZŠ, v šk. roku 2016/2017 v 1. a 2. ročníku ZŠ, v šk. roku 2017/2018 v 1.-3. ročníku ZŠ a v šk. roku 2018/2019 v 1.-4. ročníku ZŠ.
- Rozdelenie tried na skupiny a zriaďovanie skupín sa uskutočňuje v zmysle vyhlášky MŠ SR č. 320/2008 Z. z. o základnej škole v znení vyhlášky MŠVVaŠ SR č. 224/2011 Z. z. podľa podmienok školy.
- Telesná a športová výchova sa v prvom až štvrtom ročníku vyučuje pre chlapcov a dievčatá spoločne.
- Etická výchova sa vyučuje v jednej skupine pre žiakov 1.-4. ročníka ZŠ.
- Prierezové témy sa budú prelínať cez vzdelávacie oblasti všetkých učebných predmetov.
- Učebný plán pre žiakov s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia je rovnaký ako u žiakov bežnej triedy.

Inovovaný učebný plán pre 2. stupeň ZŠ

Pri tvorbe inovovaného učebného plánu pre 2. stupeň ZŠ sme vychádzali z rámcového učebného plánu podľa iŠVP pre základné školy s vyučovacím jazykom slovenským. Voliteľné (disponibilné) hodiny sme posilnili v predmetoch slovenský jazyk a literatúra, anglický jazyk a druhý cudzí jazyk, matematika, biológia, dejepis a geografia.

vzdelávacia oblasť	vyučovací predmet	ročník					počet hodín	
		nižšie stredné vzdelávanie					ŠVP	ŠkVP
		5.	6.	7.	8.	9.		
Jazyk a komunikácia	slovenský jazyk a literatúra	5	5	4	5	5	24	1
				1				
	anglický jazyk	3	3	3	3	3	15	1
	druhý cudzí jazyk/cvičenia zo slovenského jazyka a literatúry			2	2	2	0	6
Matematika a práca s informáciami	matematika	4	4	4	4	5	21	4
		1	1	1	1			
	informatika	1	1	1	1		4	0
Človek a príroda	fyzika		2	1	2	1	6	0
	chémia			2	2	1	5	0
	biológia	2	1	2	1	1	7	2
		1			1			
Človek a spoločnosť	dejepis	1	1	1	1	2	6	3
		1	1			1		
	geografia	2	1	1	1	1	6	2
	občianska náuka		1	1	1	1	4	0
Človek a hodnoty	etická výchova/náboženská výchova	1	1	1	1	1	5	0
Človek a svet práce	technika	1	1	1	1	1	5	0
Umenie a kultúra	hudobná výchova	1	1	1	1		4	0
	výtvarná výchova	1	1	1	1	1	5	0
Zdravie a pohyb	telesná a športová výchova	2	2	2	2	2	10	0
	základ	24	25	26	27	25	127	
	voliteľné (disponibilné) hodiny	3	4	4	3	5		19
	spolu	27	29	30	30	30	146	

Poznámky

- Inovovaný učebný plán podľa iŠVP je platný v školskom roku 2015/2016 v 5. ročníku ZŠ, v šk. roku 2016/2017 v 5. a 6. ročníku ZŠ, v šk. roku 2017/2018 v 5.-7. ročníku ZŠ, v šk. roku 2018/2019 v 5.-8. ročníku a v šk. roku 2019/2020 v 5.-9. ročníku ZŠ.
- Rozdelenie tried na skupiny a zriaďovanie skupín sa uskutočňuje v zmysle vyhlášky MŠ SR č. 320/2008 Z. z. o základnej škole v znení vyhlášky MŠVVaŠ SR č. 224/2011 Z. z. podľa podmienok školy.
- V školskom roku 2015/2016 v 5. ročníku, v šk. roku 2016/2017 v 5. a 6. ročníku, v šk. roku 2017/2018 v 5. až 7. ročníku, v šk. roku 2018/2019 v 5. až 8. ročníku, v šk. roku

2019/2020 v 5. až 9. ročníku sa v predmete telesná a športová výchova budú učiť spoločne chlapci a dievčatá z dôvodu zachovania kvalifikovanosti učiteľa telesnej a športovej výchovy a odbornosti vyučovania. V šk. roku 2020/2021 v 5. až 9. ročníku sa v predmete telesná a športová výchova budú učiť spoločne chlapci a dievčatá z dôvodu zachovania kvalifikovanosti učiteľa telesnej a športovej výchovy a odbornosti vyučovania.

4. Etická výchova sa vyučuje v jednej skupine pre žiakov 5.-9. ročníka ZŠ.
7. Od 7. do 9. ročníka sa bude vyučovať 2 hodiny týždenne z rámca voliteľných hodín druhý cudzí jazyk (ruský jazyk), pokiaľ sa prihlási minimálne 50% žiakov 6. ročníka. Ostatní žiaci, ktorí sa nebudú učiť druhý cudzí jazyk budú mať predmet cvičenia zo slovenského jazyka a literatúry. Začleneným žiakom s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia ponúkne na výber vyučovací predmet pracovné vyučovanie ako alternatívu 2. cudzieho jazyka v časovej dotácii 2 hodiny týždenne.
5. Učebný plán pre žiakov s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia je rovnaký ako u žiakov bežnej triedy.
6. Prierezové témy sa budú prelínať cez vzdelávacie oblasti všetkých učebných predmetov.

Učebný plán pre žiakov so stredným stupňom mentálneho postihnutia s vyučovacím jazykom slovenským – B variant

Vzdelávacia oblasť	Predmet/ročník	4.	5.	6.	7.	8.	Počet hodín	
							ŠVP	ŠkVP
Jazyk a komunikácia	slovenský jazyk a literatúra	3	3	3	3	3	15	0
	rozvíjanie komunikačnej schopnosti	3	3	3	2 1	2 1	13	2
	rozvíjanie grafomotorických zručností	1 1	1 1	1 1	1	1	3	5
Matematika a práca s informáciami	matematika	3 2	3 2	3 2	3 2	3 2	15	10
	informatika				1	1	2	0
Človek a príroda	vecné učenie	2	2	2	3	3	12	0
Človek a hodnoty	náboženská výchova	1	1	1	1	1	4	1
Človek a svet práce	pracovné vyučovanie	4	4 1	4 1	5	5	22	2
Umenie a kultúra	hudobná výchova	1	1	1	1	1	5	0
	výtvarná výchova	1	1	1	1	1	5	0
Zdravie a pohyb	telesná a športová výchova	2	2	2	2	2	10	0
Základ		20	21	21	22	22	106	
Voliteľné (disponibilné) hodiny		4	4	4	4	4		20
Spolu: základ + voliteľné hodiny		24	25	25	26	26	126	

Poznámky

- V školskom roku 2017/2018 sme vo 4. ročníku navýšili hodinovú dotáciu vyučovacím predmetom:
 - rozvíjanie grafomotorických zručností – o 1 vyučovaciu hodinu z dôvodu zabezpečenia dostatočného priestoru na rozvíjanie hrubej a jemnej motoriky, na vytváranie a upevňovanie konkrétnych návykov a zručností
 - matematika – o 2 vyučovacie hodiny z dôvodu zabezpečenia dostatočného priestoru na budovanie elementárnych matematických vedomostí, zručností a návykov pri riešení úloh z bežného života
 - náboženská výchova – o 1 vyučovaciu hodinu na upevnenie morálnych vlastností žiakov, na oboznámenie sa so základmi náuky o viere
- V školskom roku 2018/2019 sme v 5. ročníku navýšili hodinovú dotáciu vyučovacím predmetom:
 - rozvíjanie grafomotorických zručností – o 1 vyučovaciu hodinu z dôvodu zabezpečenia dostatočného priestoru na rozvíjanie hrubej a jemnej motoriky, na vytváranie a upevňovanie konkrétnych návykov a zručností
 - matematika – o 2 vyučovacie hodiny z dôvodu zabezpečenia dostatočného priestoru na budovanie elementárnych matematických vedomostí, zručností a návykov pri riešení úloh z bežného života
 - pracovné vyučovanie – o 1 vyučovaciu hodinu z dôvodu zabezpečenia dostatočného priestoru na rozvíjanie sebaobsluhy, motoriky a vytváranie jednoduchých pracovných zručností

3. V školskom roku 2019/2020 sme v 6. ročníku navýšili hodinovú dotáciu vyučovacím predmetom:
 - rozvíjanie grafomotorických zručností – o 1 vyučovaciu hodinu z dôvodu zabezpečenia dostatočného priestoru na rozvíjanie hrubej a jemnej motoriky, na vytváranie a upevňovanie konkrétnych návykov a zručností
 - matematika – o 2 vyučovacie hodiny z dôvodu zabezpečenia dostatočného priestoru na budovanie elementárnych matematických vedomostí, zručností a návykov pri riešení úloh z bežného života
 - pracovné vyučovanie – o 1 vyučovaciu hodinu z dôvodu zabezpečenia dostatočného priestoru na rozvíjanie sebaobsluhy, motoriky a vytváranie jednoduchých pracovných zručností.
4. V školskom roku 2020/2021 sme v 7. ročníku navýšili hodinovú dotáciu vyučovacím predmetom:
 - slovenský jazyk a literatúra – o 1 vyučovaciu hodinu z dôvodu zabezpečenia dostatočného priestoru na rozvíjanie čitateľských schopností žiakov, upevňovanie a precvičovanie učiva pri rešpektovaní individuálnych možností dieťaťa
 - rozvíjanie komunikačnej schopnosti – o 1 vyučovaciu hodinu z dôvodu zabezpečenia dostatočného priestoru na rozvíjanie komunikácie žiakov, vytváranie rôznych situácií z bežného života na precvičovanie učiva pri rešpektovaní individuálnych možností dieťaťa.
 - matematika – o 2 vyučovacie hodiny z dôvodu zabezpečenia dostatočného priestoru na budovanie elementárnych matematických vedomostí, zručností a návykov pri riešení úloh z bežného života
5. Od 05.10.2020 sme v školskom roku 2020/2021 v 7. ročníku vymenili hodinovú dotáciu vyučovaciemu predmetu slovenský jazyk a literatúra, kde hodinová dotácia bude 3 hodiny a navýšili sme hodinovú dotáciu vyučovaciemu predmetu:
 - rozvíjanie grafomotorických zručností – o 1 vyučovaciu hodinu z dôvodu zabezpečenia dostatočného priestoru na rozvíjanie hrubej a jemnej motoriky, na vytváranie a upevňovanie konkrétnych návykov a zručnostíVo vyučovacích predmetoch rozvíjanie komunikačnej schopnosti a matematika sa navýšenie disponibilných hodín nezmenilo.
6. V školskom roku 2021/2022 sme v 8. ročníku navýšili hodinovú dotáciu vyučovacím predmetom:
 - rozvíjanie komunikačnej schopnosti – o 1 vyučovaciu hodinu z dôvodu zabezpečenia dostatočného priestoru na rozvíjanie komunikácie žiakov, vytváranie rôznych situácií z bežného života na precvičovanie učiva pri rešpektovaní individuálnych možností dieťaťa.
 - rozvíjanie grafomotorických zručností – o 1 vyučovaciu hodinu z dôvodu zabezpečenia dostatočného priestoru na rozvíjanie hrubej a jemnej motoriky, na vytváranie a upevňovanie konkrétnych návykov a zručností
 - matematika – o 2 vyučovacie hodiny z dôvodu zabezpečenia dostatočného priestoru na budovanie elementárnych matematických vedomostí, zručností a návykov pri riešení úloh z bežného života

8. Vyučovací jazyk podľa § 12

Vyučovacím jazykom v Základnej škole s materskou školou v Červenom Hrádku je štátny **slovenský jazyk**. V tomto jazyku sa vyučujú všetky predmety.

9. Spôsob, podmienky ukončovania výchovy a vzdelávania a vydávanie dokladu o získanom vzdelaní

V materskej škole dieťa získa absolvovaním posledného ročníka vzdelávacieho programu odboru vzdelávania predprimárne vzdelanie – stupeň ISCED 0. Predprimárne vzdelávanie ukončuje dieťa spravidla v školskom roku, v ktorom do 31. augusta dosiahne šiesty rok veku a dosiahne školskú spôsobilosť. Dokladom o získanom stupni vzdelania je **osvedčenie o absolvovaní predprimárneho vzdelávania**.

Škola poskytuje na nižšom stupni primárne vzdelanie – stupeň ISCED 1, ktoré sa ukončuje absolvovaním štvrtého ročníka základnej školy. Ako doklad vydáva škola žiakovi na konci štvrtého ročníka **vysvedčenie s doložkou: „Žiak získal primárne vzdelanie.“**

Škola poskytuje na vyššom stupni nižšie sekundárne vzdelanie – stupeň ISCED 2, ktoré sa ukončuje absolvovaním deviateho ročníka základnej školy. Ako doklad vydáva škola žiakovi na konci deviateho ročníka **vysvedčenie s doložkou: „Žiak získal nižšie stredné vzdelanie.“** Žiakovi, ktorý ukončil vzdelávanie v základnej škole sa na vysvedčení uvedie, koľko rokov povinnej školskej dochádzky splnil.

Úspešným absolvovaním vzdelávacieho programu pre žiakov s mentálnym postihnutím podľa § 16 ods. 3 písm. a) zákona č. 245/2008 Z. z. žiak získa primárne vzdelanie. Dokladom o získanom stupni vzdelania je vysvedčenie s doložkou. Na vysvedčení posledného ročníka sa uvedie stupeň dosiahnutého vzdelania nasledovne: **„Žiak (žiačka) získal (získala) primárny stupeň vzdelania“**. Ak žiak ukončil povinnú školskú dochádzku uvedú sa aj údaje o ukončení povinnej školskej dochádzky nasledovne: **„Žiak (žiačka) ukončil (ukončila) povinnú školskú dochádzku“**.

10. Personálne zabezpečenie

Školský rok 2015/2016

P.č.	Titl., meno a priezvisko	Ročník	Vyučovacie predmety	Časová dotácia	Úväzok
1.	Mgr. Jana Dunčičová	4.	MAT	5	7
			PRI	1	
			VLA	1	
2.	Mgr. Mariana Švecová	2.	INV	1	12
		3.	SJL	8	
			VLA	1	
			INV	1	
4.	INV	1			
3.	Mgr. Alena Víglaská	1.	SJL	9	23
			MAT	5	
			HUV	1	
			VYV	2	
		TSV	2		
3.	MAT	4			
4.	Mgr. Zuzana Kramárová	2.	SJL	8	23
			MAT	4	
			HUV	1	

			VYV	1	
			PRV	1	
			PRI	1	
			VLA	1	
		3.	PRI	1	
			VYV	1	
			PRV	1	
		4.	HUV	1	
			VYV	1	
			PRV	1	
5.	Mgr. Andrea Kériová	1.	PVO	2	23
		4.	SJL	8	
		5.	SJL	5	
		6.-9.	RUJ	2,2,2,2	
6.	Mgr. Renáta Rajnohová	6.-9.	SJL	5,5,5,5	23
		8.-9.	VYU/OBN	1,1	
		6.	ETV	1	
7.	Mgr. Mária Gáliková	5.-8.	MAT	5,5,5,5	23
		5.	TECH	1	
		9.	TECH	1	
		8.	TECH/SVP	1	
8.	Ing. Anna Čulíková	1.,3.	ETV	1	18
		5.-9.	BIO	2,1,2,2,1	
		6.-9.	CHEM	1,1,1,2	
		5.	HUV	1	
			VYV	1	
		6.	VYV	1	
		7.	TECH/SVP	1	
9.	Mgr. Anna Svrbická	3.-9.	ANJ	4,4,4,3,3,3,3	24
10.	Mgr. Alojzia Valkovičová	2.	ANJ	2	22
		3.	HUV	1	
		1.-2.	NAV	1,1	
		4.-9.	NAV	1,1,1,1,1,1	
		5.-9.	DEJ	2,1,1,2,2	
		6.	HUV	1	
		7.	HUV	1	
			VYV	1	
11.	Mgr. Jozef Halanda	5.-9.	GEO	2,2,1,2,2	22
		6.-9.	FYZ	2,2,2,2	
		9.	MAT	5	
12.	PaedDr. Peter Havetta	2.-4.	TEV	2,2,2	23
		5.-9.	TSV	2,2,2,2,2	
		5.-9.	INF	1,1,1,1,1	
		6.-7.	OBN	1,1	
13.	Mgr. Ladislav Kováč	3.	NAV	1	1

Školský rok 2016/2017

P.č.	Titl., meno a priezvisko	Ročník	Vyučovacie predmety	Časová dotácia	Úväzok
1.	Mgr. Jana Duncičová	4.	MAT	5	7
			PRI	1	

			VLA	1	
2.	Mgr. Mariana Švecová	3.	SJL	8	12
			VLA	1	
			PRI	1	
			INV	1	
		4.	INV	1	
3.	Mgr. Alena Víglaská	2.	SJL	9	23
			MAT	5	
			HUV	1	
			VYV	2	
			PRV	1	
		3.	VYV	1	
			PRV	1	
		4.	VYV	1	
			PRV	1	
			HUV	1	
4.	Mgr. Zuzana Kramárová	1.	SJL	9	23
			MAT	5	
			HUV	1	
			VYV	2	
			TSV	2	
		3.	MAT	4	
5.	Ing. Ľudmila Kováčová, od 1.10.2016 Mgr. Mária Malá	1.	PVO	2	23
		2.	PVO	2	
		4.	SJL	8	
		6.	SJL	5	
		7.-9.	RUJ	2,2,2	
6.	Mgr. Renáta Rajnohová	5.,7.-9.	SJL	5,5,5,5	23
		8.-9.	VYU/OBN	1,1	
		7.	ETV	1	
7.	Mgr. Mária Gáliková	6.,8.-9.	MAT	5,5,5	18
		5.-6.,9.	TECH	1,1,1	
8.	Ing. Anna Čulíková	1.,2.-4.	ETV	1	22
		5.-9.	BIO	2,2,2,2,1	
		7.-9.	CHEM	1,1,2	
		5.-6.	VYV	1,1	
		6.-7.	FYZ	2,2	
		7.-8.	TECH/SVP	1,1	
9.	Mgr. Anna Svrbická	3.-9.	ANJ	4,4,4,3,3,3,3	24
10.	Mgr. Alojzia Valkovičová	3.	HUV	1	22
		1.-2.	NAV	1,1	
		4.-9.	NAV	1,1,1,1,1,1	
		5.-9.	DEJ	2,2,1,2,2	
		5.-7.	HUV	1,1,1	
		7.	VYV	1	
11.	Mgr. Jozef Halanda	5.-9.	GEO	2,2,1,2,2	23
		8.-9.	FYZ	2,2	
		5.,7.	MAT	5,5	
12.	PaedDr. Peter Havetta	2.	TSV	2	23
		3.-4.	TEV	2,2	
		5.-9.	TSV	2,2,2,2,2	
		5.-9.	INF	1,1,1,1,1	
		6.-7.	OBN	1,1	

13.	Mgr. Ladislav Kováč	3.	NAV	1	1
-----	---------------------	----	-----	---	---

Školský rok 2017/2018

P.č.	Titl., meno a priezvisko	Ročník	Vyučovacie predmety	Časová dotácia	Úväzok
1.	Mgr. Jana Dunčičová	4.	MAT	5	7
			PRI	1	
			VLA	1	
2.	Mgr. Mariana Švecová	3.	VLA	1	12
			PRI	1	
		4.	SJL	8	
			VYV	1	
3.	Mgr. Alena Víglaská	2.	PRV	1	23
			SJL	9	
			MAT	5	
			HUV	1	
			VYV	2	
		PRV	1		
3.	MAT	5			
4.	Mgr. Zuzana Kramárová	1.	SJL	9	24
			MAT	5	
			PVO	2	
			HUV	1	
			VYV	2	
			TSV	2	
		3.	HUV	1	
			VYV	1	
5.	Mgr. Mária Malá	2.	PRV	1	23
			PVO	2	
		3.	SJL	8	
		6.	OBN	1	
			SJL	5	
		7.	OBN	1	
7.-9.	RUJ		2,2,2		
6.	Mgr. Renáta Rajnohová	5.,6.8.,9.	SJL	5,5,5,5	23
		5.	ETV	1	
		8.-9.	VYU/OBN	1,1	
7.	Mgr. Mária Babocká	5.,7.,9.	MAT	5,5,5	18
		6.-7.	FYZ	2,1	
8.	Ing. Anna Čulíková	1.,3.-4.	ETV	1	22
		5.-9.	BIO	2,2,2,2,1	
		7.-9.	CHEM	2,1,1	
		5.-7.	VYV	1,1,1	
		5.-7.,9.	TECH	1,1,1,1	
		8.	TECH/SVP	1	
9.	Mgr. Anna Svrbická	3.-9.	ANJ	3,4,4,3,3,3,3	23
10.	Mgr. Alojzia Valkovičová	1.-2.	NAV	1,1	22
		4.-9.	NAV	1,1,1,1,1,1	
		5.-9.	DEJ	2,2,1,2,3	
		4.-7.	HUV	1,1,1,1	
11.	Mgr. Jozef Halanda	5.-9.	GEO	2,2,1,2,2	23

		8.-9.	FYZ	2,2	
		6.,8.	MAT	5,5	
12.	PaedDr. Peter Havetta	2.-3.	TSV	2,2	23
		4.	TEV	2	
		5.-9.	TSV	2,2,2,2,2	
		3.,5.-9.	INF	1,1,1,1,1,1	
		4.	INV	1	
13.	Mgr. Miroslav Hoždora	3.	NAV	1	1

Školský rok 2018/2019

P.č.	Titl., meno a priezvisko	Ročník	Vyučovacie predmety	Časová dotácia	Úväzok
1.	Mgr. Jana Dunčičová	4.	MAT	4	7
			PRI	2	
			HUV	1	
2.	Mgr. Mariana Švecová	3.	SJL	8	12
			PRI	1	
			VLA	1	
			VYV	1	
			PRV	1	
3.	Mgr. Alena Víglaská	1.	SJL	9	23
			MAT	5	
			HUV	1	
			VYV	2	
			PVO	2	
			TSV	2	
		4.	VLA	2	
4.	Mgr. Zuzana Kramárová	2.	SJL	9	24
			MAT	5	
			PRV	1	
			VYV	2	
			HUV	1	
		3.	MAT	5	
		4.	VYV	1	
5.	Mgr. Mária Malá	2.	PVO	2	24
		4.	SJL	8	
			PRV	1	
		6.-7.	OBN	1,1	
		7.-9.	RUJ	2,2,2	
		8.	SJL	5	
6.	Mgr. Renáta Rajnohová	5.,6.7.,9.	SJL	5,5,5,5	23
		5.,6.	ETV	1	
		8.	OBN	1	
		9.	VYU/OBN	1	
7.	Mgr. Mária Babocká	5.,6.,8.	MAT	5,5,5	18
		6.-7.	FYZ	2,1	
8.	Ing. Anna Čulíková	1.,4.	ETV	1	21
		5.-9.	BIO	2,2,2,1,1	
		7.-9.	CHEM	2,2,1	
		6.,7.	VYV	1,1	
		5.-9.	TECH	1,1,1,1,1	

9.	Mgr. Anna Svrbická	3.-9.	ANJ	3,3,4,3,3,3,3	23
		5.	VYV	1	
10.	Mgr. Alojzia Valkovičová	1.-2.	NAV	1,1	22
		4.-9.	NAV	1,1,1,1,1,1	
		5.-9.	DEJ	2,2,1,1,3	
		3.,5.-8.	HUV	1,1,1,1,1	
11.	Mgr. Jozef Halanda	5.-9.	GEO	2,2,1,1,2	23
		8.-9.	FYZ	2,2	
		7.,9.	MAT	5,5	
		8.	VYV	1	
12.	PaedDr. Peter Havetta	2.-9.	TSV	2,2,2,2,2,2,2,2	23
		3.-9.	INF	1,1,1,1,1,1,1	
13.	Mgr. Miroslav Hoždora	3.	NAV	1	1

Školský rok 2019/2020

P.č.	Titl., meno a priezvisko	Ročník	Vyučovacie predmety	Časová dotácia	Úväzok
1.	Mgr. Jana Dunčičová	4.	MAT	4	7
			PRI	2	
			HUV	1	
2.	Mgr. Mariana Švecová	3.	SJL	8	12
			PRI	1	
			VLA	1	
			VYV	1	
			PRV	1	
3.	Mgr. Zuzana Kramárová	1.	SJL	9	23
			MAT	5	
			HUV	1	
			VYV	2	
			PVO	2	
			TSV	2	
		4.	VLA	2	
4.	Mgr. Alena Víglaská	2.	SJL	9	24
			MAT	5	
			PRV	1	
			VYV	2	
			HUV	1	
		3.	MAT	5	
			HUV	1	
5.	Mgr. Mária Malá	2.	PVO	2	23
		4.	SJL	8	
		7.-9.	RUJ	2,2,2	
		9.	SJL	5	
			OBN	1	
			VYV	1	
6.	Mgr. Renáta Rajnohová	5.,6.7.,8.	SJL	5,5,5,5	23
		6.	ETV	1	
		7.-8.	OBN	1,1	
7.	Mgr. Mária Babocká	6.,7.,9.	MAT	5,5,5	18
		6.-7.	FYZ	2,1	
8.	Ing. Anna Čulíková	4.	PRV	1	22

			VYV	1	
		5.	VYV	1	
		5.-9.	BIO	2,2,2,1,2	
		7.-9.	CHEM	2,2,1	
		5.-9.	TECH	1,1,1,1,1	
9.	Mgr. Anna Svrbická	3.-9.	ANJ	3,3,4,3,3,3,3	23
		6.	VYV	1	
10.	Mgr. Alojzia Valkovičová	1.-2.	NAV	1,1	21
		4.-9.	NAV	1,1,1,1,1,1	
		5.-9.	DEJ	2,2,1,1,3	
		5.-8.	HUV	1,1,1,1	
11.	Mgr. Jozef Halanda	5.-9.	GEO	2,2,1,1,2	23
		8.-9.	FYZ	2,1	
		5.,8.	MAT	5,5	
		7.	VYV	1	
		8.	VYV	1	
12.	PaedDr. Peter Havetta	2.-9.	TSV	2,2,2,2,2,2,2,2	23
		3.-8.	INF	1,1,1,1,1,1	
		6.	OBN	1	
13.	Mgr. Miroslav Hoždora	3.	NAV	1	1

Školský rok 2020/2021

P.č.	Titl., meno a priezvisko	Ročník	Vyučovacie predmety	Časová dotácia	Úväzok
1.	Mgr. Jana Dunčičová	4.	MAT	4	7
			PRI	2	
			HUV	1	
2.	Mgr. Mariana Švecová	3.	SJL	8	12
			PRI	1	
			VLA	1	
			VYV	1	
			PRV	1	
3.	Mgr. Alena Víglaská	1.	SJL	9	23
			MAT	5	
			HUV	1	
			VYV	2	
			PVO	2	
			TSV	2	
		4.	VLA	2	
4.	Mgr. Zuzana Kramárová	2.	SJL	9	24
			MAT	5	
			PRV	1	
			VYV	2	
			HUV	1	
		3.	MAT	5	
			HUV	1	
5.	Mgr. Mária Malá	4.	SJL	8	23
			PRV	1	
			VYV	1	
		5.	SJL	5	
		7.-8.	OBN	1,1	

		7.-9.	RUJ	2,2,2	
6.	Mgr. Renáta Rajnohová	6.7.,8.,9.	SJL	5,5,5,5	23
		6.,7.	ETV	1	
		9.	OBN	1	
			VYV	1	
7.	Mgr. Mária Babocká	5.,7.,8.	MAT	5,5,5	18
		6.-7.	FYZ	2,1	
8.	Ing. Anna Čulíková	2.	PVO	2	22
		5.	VYV	1	
		6.	OBN	1	
		5.-9.	BIO	2,2,2,1,2	
		7.-9.	CHEM	2,2,1	
		5.-8.	TECH	1,1,1,1	
9.	Mgr. Anna Svrbická	3.-9.	ANJ	3,3,4,3,3,3,3	23
		6.	VYV	1	
10.	Mgr. Alojzia Valkovičová	1.-2.	NAV	1,1	21
		4.-9.	NAV	1,1,1,1,1,1	
		5.-9.	DEJ	2,2,1,1,3	
		5.-8.	HUV	1,1,1,1	
11.	Mgr. Jozef Halanda	5.-9.	GEO	2,2,1,1,2	23
		8.-9.	FYZ	2,1	
		6.,9.	MAT	5,5	
		7.	VYV	1	
		8.	VYV	1	
12.	PaedDr. Peter Havetta	2.-9.	TSV	2,2,2,2,2,2,2,2	23
		3.-8.	INF	1,1,1,1,1,1	
		9.	TECH	1	
13.	Mgr. Miroslav Hoždora	3.	NAV	1	1

Školský rok 2021/2022

P.č.	Titl., meno a priezvisko	Ročník	Vyučovacie predmety	Časová dotácia	Úväzok
1.	Mgr. Jana Dunčičová	4.	MAT	4	7
			PRI	2	
			HUV	1	
2.	Mgr. Mariana Švecová	3.	SJL	8	12
			PRI	1	
			VLA	1	
			VYV	1	
			PRV	1	
3.	Mgr. Zuzana Kramárová	1.	SJL	9	23
			MAT	5	
			HUV	1	
			VYV	2	
			PVO	2	
			TSV	2	
		4.	VLA	2	
4.	Mgr. Alena Víglaská	2.	SJL	9	24
			MAT	5	
			PRV	1	
			VYV	2	

			HUV	1	
		3.	MAT	5	
			HUV	1	
5.	Mgr. Mária Malá	4.	SJL	8	23
			PRV	1	
			VYV	1	
		7.-9.	RUJ	4,2,2	
		5.	SJL	5	
6.	Mgr. Renáta Rajnohová	6.7.,8.,9.	SJL	5,5,5,5	23
		5.,7.,8.	ETV	1	
		6.	OBN	1	
			VYV	1	
7.	Mgr. Mária Babocká	6.,8.,9.	MAT	5,5,5	23
		6.-9.	FYZ	2,1,2,1	
		9.	OBN	1	
			VYV	1	
8.	Mgr. Alena Pupáková	2.	PVO	2	23
		5.	HUV	1	
			VYV	1	
		5.-9.	BIO	2,2,2,1,2	
		7.-9.	CHEM	2,2,1	
		5.-9.	TECH	1,1,1,1,1	
9.	Mgr. Anna Svrbická	3.-9.	ANJ	3,3,4,3,6,3,3	25
10.	Mgr. Alojzia Valkovičová	1.-2.	NAV	1,1	21
		4.-9.	NAV	1,1,1,1,1,1	
		5.-9.	DEJ	2,2,1,1,3	
		6.,8.	HUV	1,1	
		8.	VYV	1	
			OBN	1	
11.	Mgr. Diana Hantáková	5.-9.	GEO	2,2,1,1,2	22
		5.,7.	MAT	5,5	
		7.	VYV	1	
			TECH	1	
			OBN	1	
			HUV	1	
12.	PaedDr. Peter Havetta	2.-9.	TSV	2,2,2,2,2,2,2	23
		3.-8.	INF	1,1,1,1,2,1	
13.	Mgr. Miroslav Hoždora	3.	NAV	1	1

11. Materiálno-technické a priestorové podmienky

Základná škola s materskou školou má k dispozícii tri budovy: budovu školy, budovu školskej jedálne a budovu telocvične. Pri budove školy sa nachádza malá budova, ktorá slúži ako sklad na náradie.

V budove školy máme 9 učební, jazykovú učebňu, multifunkčnú učebňu, počítačovú učebňu, 1 učebňu pre ŠKD, knižnicu, archív, sklad učebníc, zborovňu, riaditeľňu, miestnosť pre ekonómku a kabinety. Jazyková učebňa je vybavená tabuľou, interaktívnou tabuľou, dataprojektorom, notebookom a CD prehrávačom. Multifunkčná učebňa je vybavená s 9 notebookmi, dataprojektorom, meotarom a multifunkčnou tlačiarňou. Je vhodná na vyučovanie všetkých predmetov, na skupinovú i projektovú prácu so žiakmi i na

kombinované hodiny s využitím IKT. V počítačovej učebni sa nachádza 10 počítačov a 1 skener. Učebňa ŠKD je vybavená pracovnými stolmi, nábytkom, 2 počítačmi a 1 tabuľou. Škola postupne vybavuje triedy novým moderným nábytkom, aby žiakom poskytla príjemné pracovné prostredie. Tieto odborné učebne umožňujú plne realizovať učebné osnovy.

V budove školskej jedálne sa nachádza učebňa pre materskú školu, ktorá slúži ako herňa aj ako spálňa, kde sa ležadlá v herni rozkladajú. Nachádza sa tu miestnosť zástupkyne pre MŠ, zariadenie na osobnú hygienu detí, jedáleň, výdajňa jedál, miestnosť pre vedúcu školskej jedálne a sklady potravín.

Areál školy je oplotený, vstup je možný cez 1 veľkú bránu a 1 malú bránu. V areáli školy sa nachádza futbalové ihrisko, trávnaté plochy (oddychové zóny so stromami a krami), doskočisko, preliezačky, lavičky, šmykľavky. Využíva sa na vyučovanie telesnej výchovy, telesnej a športovej výchovy, na záujmovú činnosť ŠKD a MŠ, ako oddychová zóna a na mimoškolskú činnosť.

V súčasnosti je vybavenie kabinetov postačujúce, škola sa snaží učebné pomôcky, odbornú literatúru a didaktickú techniku každoročne dopĺňať podľa finančných možností.

12. Podmienky na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri výchove a vzdelávaní

V škole vytvárame bezpečné a zdraviu vyhovujúce podmienky vo všetkých priestoroch na vyučovanie aj na mimoškolskú činnosť. Na začiatku školského roku sú žiaci oboznámení so školským poriadkom a poučení o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci, čo žiaci potvrdia vlastnoručným podpisom. Taktiež aj pred každou hromadnou akciou, plaveckým výcvikom alebo prázdninami. V odborných učebniach a v telocvični sa dodržiavajú osobitné predpisy - prevádzkové poriadky, ktoré sú vypracované ako prílohy prevádzkového poriadku a žiaci sú s nimi oboznámení vždy na začiatku školského roku. Škola zabezpečuje výkon dozoru nad žiakmi počas vyučovania, prestávok a po vyučovaní v ZŠS.

Podľa § 152 zákona č.245 /2008 o výchove a vzdelávaní je škola pri výchove a vzdelávaní, pri činnostiach priamo súvisiacich s výchovou a vzdelávaním a pri poskytovaní služieb povinná

- prihliadať na základné fyziologické potreby detí a žiakov,
- vytvárať podmienky na zdravý vývin detí a žiakov a na predchádzanie sociálnopatologickým javom,
- zaistiť bezpečnosť a ochranu zdravia detí a žiakov,
- poskytnúť nevyhnutné informácie na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia detí a žiakov,
- viesť evidenciu školských úrazov detí a žiakov, ku ktorým prišlo počas výchovno-vzdelávacieho procesu a pri činnostiach organizovaných školou; pri vzniku školského úrazu vyhotoviť záznam o školskom úraze.

Zamestnanci ZŠ s MŠ sú školení v oblasti BOZP a PO raz za 2 roky. Je vypracovaný a pravidelne skúšaný požiarne a evakuačný plán. Na miestach na to určených sú umiestnené hasiace prístroje. Na škole je vytvorená protipožiarna hliadka, zástupca zamestnancov pravidelne kontroluje dodržiavanie BOZP. Zamestnanci sú povinní akékoľvek porušenie BOZP hlásiť zamestnávateľovi. Škola má vykonané všetky potrebné revízie.

13. Vnútorý systém kontroly a hodnotenia detí a žiakov

13.1. Hodnotenie vzdelávacích výsledkov žiakov

Cieľom hodnotenia vzdelávacích výsledkov žiakov v škole je poskytnúť žiakovi a jeho rodičom spätnú väzbu o tom, ako žiak zvládol danú problematiku, v čom má nedostatky, kde má rezervy a aké sú jeho pokroky. Súčasťou hodnotenia je tiež povzbudenie do ďalšej práce, návod, ako postupovať pri odstraňovaní nedostatkov. Cieľom je zhodnotiť prepojenie vedomostí so zručnosťami a spôsobilosťami. Pri hodnotení a klasifikácii výsledkov žiakov budeme vychádzať z Metodického pokynu č. 22/2011 na hodnotenie žiakov základnej školy, ktoré schválilo MŠ SR pod č.: 2011-3121/12824:4-921 s platnosťou od 1.5.2011. V 1. ročníku sa všetky predmety hodnotia slovne. V 2. až 9. ročníku sa všetky predmety klasifikujú známku. Budeme dbať na to, aby sme prostredníctvom hodnotenia nerozdeľovali žiakov na úspešných a neúspešných. Hodnotenie budeme robiť na základe určitých kritérií, prostredníctvom ktorých budeme sledovať vývoj žiaka. Pri hodnotení učebných výsledkov žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami sa bude postupovať podľa Metodického pokynu č.22/2011 na hodnotenie žiakov základnej školy a prílohy č. 2 k metodickému pokynu – Zásady hodnotenia žiaka so zdravotným znevýhodnením začleneného v základnej škole a bude sa brať do úvahy aj možný vplyv zdravotného znevýhodnenia žiaka na jeho školský výkon. Pri hodnotení výchovno-vzdelávacích výsledkov a správania žiakov s mentálnym postihnutím vychádzame z metodického pokynu č. 19/2015 na hodnotenie a klasifikáciu prospechu a správania žiakov s mentálnym postihnutím – primárne vzdelávanie. Budeme odlišovať hodnotenie spôsobilostí od hodnotenia správania. Dôležitou prioritou je pre nás potreba orientácie na pozitívne hodnotenie žiakov, najmä slabo prospievajúcich žiakov pre zvýšenie ich vnútornej motivácie (pochvala, povzbudenie).

V zmysle Usmernenia na hodnotenie žiakov základných škôl v čase mimoriadnej situácie, spôsobenej prerušením vyučovania v školách v školskom roku 2019/2020 zo dňa 06.04.2020 žiaci nebudú klasifikovaní na konci školského roka v II. polroku z dôvodu nenaplnenia cieľov predmetu jeho kvalitnou/plnohodnotnou realizáciou z nasledujúcich vyučovacích predmetov: *informatika, občianska náuka, etická výchova, náboženská výchova, pracovné vyučovanie, technika, hudobná výchova, výtvarná výchova, telesná a športová výchova*. Tieto predmety budú na vysvedčení za II. polrok v školskom roku 2019/2020 hodnotené slovom „**absolvoval/a**“. Ostatné predmety budú v 1. ročníku hodnotené slovne a v 2. - 9. ročníku budú klasifikované.

V školskom roku 2020/2021 sa budú žiaci 1. ročníka hodnotiť na vysvedčení slovne a v predmetoch *náboženská výchova, hudobná výchova, výtvarná výchova, telesná a športová výchova* sa na vysvedčení uvedie slovo „**absolvoval/-a**“ alebo „**neabsolvoval/-a**“. Žiaci 2. až 9. ročníka sa budú klasifikovať piatimi stupňami vo všetkých vyučovacích predmetoch. V prípade dištančného vzdelávania žiaci nebudú klasifikovaní v I. aj v II. polroku z dôvodu nenaplnenia cieľov predmetu jeho kvalitnou/plnohodnotnou realizáciou z nasledujúcich vyučovacích predmetov: *informatika, etická výchova, náboženská výchova, pracovné vyučovanie, technika, hudobná výchova, výtvarná výchova, telesná a športová výchova*.

Tieto predmety budú na vysvedčení za I. a II. polrok v školskom roku 2020/2021 hodnotené slovom „absolvoval/a“ alebo „neabsolvoval/-a“.

13.2. Kritériá hodnotenia žiakov v iŠkVP v jednotlivých predmetoch - primárne vzdelávanie

V hodnotení písomných prác v jednotlivých predmetoch na 1. stupni ZŠ budeme využívať jednotnú stupnicu hodnotenia:

Hodnotiacia stupnica	
Známka	Úspešnosť v %
1	100% - 90 %
2	89% - 80 %
3	79% - 50 %
4	49% - 30 %
5	29% - 0 %

Slovenský jazyk a literatúra

V hodnotení kontrolných diktátov na 1. stupni ZŠ budeme využívať stupnicu hodnotenia:

Diktáty	
Známka	Chyby v diktáte
1	0 - 1 chyba
2	2 - 3 chyby
3	4 - 7 chýb
4	8 - 10 chýb
5	11 a viac chýb

Zameranie diktátov v jednotlivých ročníkoch:

Počet a zameranie kontrolných diktátov v 1. ročníku ZŠ

počet: 1

Zameranie: opakovanie učiva z 1. ročníka ZŠ

Počet a zameranie kontrolných diktátov v 2. ročníku:

počet: 10

Zameranie:

1. Opakovanie učiva z 1. ročníka ZŠ
2. Hláska a písmeno (ch, dz, dž)
3. Samohláska ä
4. Dvojhlásky
5. Tvrdé spoluhlásky
6. Opakovanie učiva za 1. polrok
7. Mäkké spoluhlásky
8. Slabiky di, ti, ni, li, de, te, ne, le

9. Vety

10. Opakovanie učiva z 2. ročníka

Počet a zameranie kontrolných diktátov v 3. ročníku ZŠ:

počet: 10

Zameranie:

1. Opakovanie učiva z 2. ročníka ZŠ
2. Slová s l, í, r, ř
3. Vybrané slová po b
4. Vybrané slová po m
5. Vybrané slová po p
6. Opakovanie učiva za 1. polrok
7. Vybrané slová po r, s
8. Vybrané slová po v, z
9. Slovné druhy
10. Opakovanie učiva z 3. ročníka ZŠ

Počet a zameranie kontrolných diktátov v 4. ročníku ZŠ:

počet: 10

Zameranie:

1. Opakovanie učiva z 3. ročníka ZŠ
2. Vybrané slová po b, m
3. Vybrané slová po p, r
4. Vybrané slová po s, v, z
5. Spodobovanie
6. Opakovanie učiva za 1. polrok
7. Vlastné podstatné mená
8. Ohybné slovné druhy
9. Neohybné slovné druhy
10. Opakovanie učiva zo 4. ročníka ZŠ

Rozsah kontrolných diktátov v jednotlivých ročníkoch:

1. ročník 10 – 15 plnovýznamových slov
2. ročník 20 – 30 plnovýznamových slov
3. ročník 30 – 40 plnovýznamových slov
4. ročník 40 – 50 plnovýznamových slov

Poznámka: Navrhovaný rozsah slov platí aj pri prepise a odpise textu.

V rámci predmetu slovenský jazyk a literatúra budeme hodnotiť :

V jazykovej zložke:

- ✓ aktivitu na vyučovaní, usilovnosť
- ✓ samostatnosť a iniciatívu
- ✓ pravidelnosť a zodpovednosť pri plnení úloh
- ✓ zručnosť komunikovať, spolupracovať v skupine
- ✓ písomné práce primeraného rozsahu podľa jednotlivých ročníkov

V slohovej zložke:

- ✓ bohatosť slovnej zásoby, správnu formuláciu viet, tvorenie viet, samostatnosť
- ✓ schopnosť písomnej a ústnej komunikácie, samostatnosť v tvorbe krátkych útvarov podľa špecifického zamerania učiva

V čítaní a literárnej výchove:

- ✓ porozumenie čítaného textu, plynulosť čítania, reprodukciu textu, orientáciu v texte, techniku a tempo čítania
- ✓ kvalitu a kvantitu domáceho čítania

V zložke písanie:

- ✓ správne tvary písmen, sklon a úhľadnosť písma
- ✓ úhľadnosť, čistotu a úpravu textu

Priebežne sú hodnotené pravopisné, doplňovacie cvičenia, odpisy a prepisy textov. Návčičné diktáty sa píše podľa potreby, neklasifikujú sa a žiaci sú informovaní o svojej práci počtom chýb.

Vedomosti žiakov budeme overovať formou testov (kontrolných prác) s bodovým hodnotením:

- ✓ počas jedného polroka žiak absolvuje dve štvrtročné práce, kontrolné práce z tematických celkov v danom klasifikačnom období, krátke písomné práce z určitých javov v danom tematickom celku,
- ✓ odpovedať pri tabuli (1- až 2-krát za klasifikačné obdobie).

Anglický jazyk

Hodnotenie a klasifikácia v anglickom jazyku sleduje základné všeobecné, sociolingvistické a komunikačné kompetencie, ktoré sa prejavujú vo využívaní základných komunikačných zručností:

- a) čítanie s porozumením
- b) písanie
- c) počúvanie s porozumením
- d) samostatný ústny prejav a rozhovory

Pri hodnotení v predmete anglický jazyk sa berú do úvahy tieto aspekty:

1. obsahová primeranosť
2. výber jazykových prostriedkov a slovnej zásoby
3. plynulosť vyjadrovania
4. jazyková správnosť a štruktúra odpovede

Hodnotenie žiaka zahŕňa nasledovné formy a metódy overovania požiadaviek na jeho jazykové kompetencie, vedomosti a zručnosti:

- ✓ písomné – test po každej lekcii resp. test po ukončení tematického celku (3 lekcie)
 - bleskovky/pát' minútovky zo slovnej zásoby a preberaných gramatických javov na priebežné zisťovanie úrovne zvládnutia učiva,
 - vypracovanie projektov k jednotlivým tematickým celkom a ich prezentácia,
- ✓ ústne – rozhovor, situačný rozhovor, opis obrázka.

Kritériá hodnotenia:

- ✓ vypracovanie domácich úloh
- ✓ aktivita na vyučovaní
- ✓ schopnosť komunikácie

- ✓ účasť v súťažiach v rámci predmetu
- ✓ schopnosť uplatňovať získané vedomosti a zručnosti pri riešení konkrétnych úloh

Test

Žiak musí byť oboznámený vopred s termínom písania testu. Doba písania testu je max. 45 minút. Jednotlivé úlohy v testoch sa bodujú a následne percentuálne vyhodnocujú a známujú.

Hodnotiaca stupnica:

100% - 90%	-	1
89% - 70%	-	2
69% - 50%	-	3
49% - 30%	-	4
29% - 0%	-	5

Výsledky testu musia byť oznámené do 10 dní. Test píše všetci žiaci. Žiak, ktorý je neprítomný v čase písania testu, si test dopíše po jeho návrate resp. po dlhodobej absencii (po chorobe) po vzájomnej dohode.

Bleskovky/pát'minútovky – sú zamerané na priebežnú kontrolu zvládania učiva a pripravenosti na vyučovanie a nemusia byť vopred oznamované. Doba trvania bleskovky je 5 až 15 minút. Jednotlivé úlohy sú bodované a hodnotené známkou.

Projektová práca

V projektovej práci sa hodnotia nasledujúce oblasti:

- ✓ slovná zásoba
- ✓ úprava (písomná, grafická)
- ✓ kreativita
- ✓ vynaložené úsilie
- ✓ zreteľnosť
- ✓ lingvistická správnosť (morfológia, syntax, lexikológia, pravopis)

Pri prezentácii sa hodnotí plynulosť jazykového prejavu, zrozumiteľnosť a celková kultúra vystupovania.

V prípade, že žiak nevypracuje projekt, je hodnotený známkou nedostatočný. Práca, ktorá nie je originálna, nie je hodnotená pozitívne (vrátane kopírovania z Internetu, odpisovania od ostatných spolužiakov).

Pri **ústnej odpovedi** sa hodnotí vhodnosť jazykových prostriedkov, bohatosť slovnej zásoby, plynulosť rečového prejavu, gramatická správnosť a výslovnosť. Žiak je ihneď ohodnotený známkou, ktorá je zdôvodnená.

Domáca úloha sa zadáva na každej vyučovacej hodine a žiak je povinný si ju vypracovať do nasledujúcej hodiny. Domáca úloha môže mať písomnú, ústnu a digitálnu formu (cvičenia na CD-ROMoch, on-line cvičenia k príslušným kurzom). Nesplnenie troch domácich úloh je písomne oznámené rodičom prostredníctvom žiackej knižky.

Aktivita na hodine – Od žiaka sa očakáva, že bude pripravený na každú vyučovaciu hodinu. Zabúdanie pomôcok a domácich úloh bude pri väčšom výskyte oznámené rodičom žiaka písomne, prostredníctvom žiackej knižky alebo telefonicky.

Neprítomnosť na vyučovaní – Je žiakovou povinnosťou dobrať si učivo zameškané počas jeho neprítomnosti, dopísať si poznámky, cvičenia, úlohy. Po vzájomnej dohode je možné žiakovi v takomto prípade poskytnúť aj konzultácie.

Pri hodnotení má vyučujúci na zreteli jeho informatívnu, korekčnú a motivačnú funkciu. Vyučujúci dbá na pravidelnosť v hodnotení s ohľadom na vývoj konkrétneho žiaka, kombinuje slovné hodnotenie s hodnotením známku a rešpektuje vekové a individuálne osobitosti žiaka. Výsledná známka na konci klasifikačného obdobia nie je aritmetickým priemerom známok.

Matematika

Kritériá hodnotenia:

- ✓ vzťah a prístup k predmetu, aktivita v prístupe k činnostiam
- ✓ schopnosť samostatne riešiť daný problém
- ✓ ústne pamäťové počítanie
- ✓ presnosť a správnosť rysovania
- ✓ písomné práce na záver prebratého tematického celku
- ✓ riešenie praktických úloh
- ✓ zapájanie sa do matematických súťaží

Hodnotenie slovných úloh:

- ✓ jednoduchá slovná úloha – **3 body** (zápis - 1 bod, výpočet - 1 bod, odpoveď -1 bod)
- ✓ zložená slovná úloha – **4 body** (zápis - 1 bod, výpočet - 2 body, odpoveď - 1 bod)

Písomné práce:

- ✓ vstupná, výstupná, práce krátkeho rozsahu (päťminútovky), krátke písomné práce z tematickom celku

Informatika

Žiak je hodnotený za zvládnutie zadanej úlohy najmenej 4-krát počas školského roka.

Spôsoby hodnotenia:

- ✓ ústne skúšanie - hodnotí sa úroveň zvládnutia učiva na základe ústnej odpovede žiaka aspoň 1-krát za polrok
- ✓ písomné skúšanie
- ✓ praktické skúšanie – žiaci vykonávajú pri skúšaní praktickú činnosť

Kritériá hodnotenia:

- ✓ osvojenie si konkrétnych skúseností a zručností pri práci s počítačom i aplikáciami - na prácu s digitálnymi technológiami
- ✓ aktivita na vyučovaní
- ✓ samostatnosť a tvorivosť pri riešení rôznych úloh
- ✓ využitie získaných vedomostí v praxi i v iných predmetoch
- ✓ projektová práca

Prvouka

Spôsoby hodnotenia:

- ✓ ústne skúšanie - hodnotí sa úroveň zvládnutia učiva
- ✓ písomné skúšanie - krátke písomné práce po tematickom celku
- ✓ hodnotenie jednoduchých projektových úloh - dodržanie témy, estetické a grafické spracovanie, kvalita zhotoveného výrobku, prezentácia

Pri hodnotení žiakov hodnotíme nielen vedomosti a schopnosti, ale aj prejavy úsilia a svedomitosti pri učení, aktivitu a tvorivosť, samostatnosť v práci, správanie a morálne vlastnosti. Žiaci prvého ročníka budú v prvom aj v druhom polroku hodnotení slovne.

Prírodoveda a vlastiveda

Spôsoby hodnotenia:

- ✓ ústne skúšanie - hodnotí sa úroveň zvládnutia učiva na základe ústnej odpovede žiaka aspoň 1-krát za polrok
- ✓ písomné skúšanie - krátke písomné práce po prebratí tematického celku
- ✓ praktické skúšanie - zhotovovanie projektov (dodržanie témy, estetické a grafické spracovanie, prezentácia)

Kritériá hodnotenia:

- ✓ vzťah a prístup k predmetu
- ✓ priebežné hodnotenie ústneho a písomného prejavu žiakov
- ✓ pripravenosť na vyučovanie a vypracovanie domácich úloh
- ✓ spolupráca v skupine
- ✓ samostatnosť v práci
- ✓ úprava zošita
- ✓ aktivita a tvorivosť žiaka na vyučovaní

Etická výchova

Pri hodnotení sa zameriavame na hodnotenie práce žiakov a ich výkon na vyučovacích hodinách.

Kritériá hodnotenia:

- ✓ aktivita na hodine
- ✓ schopnosť spolupracovať so spolužiakmi a vyučujúcim
- ✓ empatia
- ✓ iniciatíva
- ✓ sebahodnotenie
- ✓ osvojenie potrebných vedomostí, skúseností, zručností a ich tvorivá aplikácia
- ✓ práca s pracovnými listami – priebežne

Náboženská výchova

Pri **priebežnej** klasifikácii učiteľ hodnotí očakávané výstupy stanovené vo výkonovom štandarde v príslušnom ročníku, alebo v cieľoch učebných osnov, prípravu na vyučovanie, riešenie teoretických a praktických úloh.

Pri **súhrnnej** klasifikácii hodnotí učebné výsledky žiaka, ktoré dosiahol vo vyučovacom predmete v súlade s požiadavkami vymedzenými v učebných osnovách, osvojené kľúčové kompetencie, stupeň tvorivosti a samostatnosti prejavu, osvojenie potrebných vedomostí, skúseností, zručností a ich tvorivú aplikáciu, snahu o rozvoj svojich kompetencií.

Známkou učiteľ hodnotí prácu s pracovným zošitom (priebežne), vytvorenie projektu (raz za polrok), krátke overenie vedomostí formou testu (raz za štvrt'rok), aktivitu na hodine.

Kritériá hodnotenia projektu:

- ✓ obsah (2 body)
- ✓ forma (2 body)
- ✓ prezentácia (4 body)
- ✓ obhajoba (2 body)

Celkové hodnotenie projektu:

Výborný	10 - 9 bodov
Chváľitebný	8 - 7 bodov
Dobry	6 - 5 bodov
Dostatočný	4 - 3 body
Nedostatočný	2 - 0 bodov

Stupnica pri testoch je zhodná s percentuálnou stupnicou používanou vo všetkých predmetoch.

Pracovné vyučovanie

Hodnotenie má v prvom rade funkciu pozitívne motivovať žiaka. Pri hodnotení žiaka má prednosť pozorovanie jeho výkonu s predchádzajúcim výkonom, nie porovnanie s výkonom spolužiakov. Nie je nutné známkovať každý výkon a prácu žiaka. Je to špecifický predmet, v ktorom sa hodnotí duševná a manuálna činnosť. U žiakov hodnotíme ako sa im podarilo zhotoviť rôzne jednoduché výrobky a úžitkové predmety. V samostatnom pracovnom procese sa formujú a hodnotia začiatkové i už nadobudnuté základné vedomosti, zručnosti a návyky z rôznych oblastí ľudskej práce.

V predmete pracovné vyučovanie hodnotíme predovšetkým pozitívny vzťah k práci a zodpovednosť za kvalitu svojich i spoločných výsledkov práce.

Kritériá hodnotenia:

- ✓ osvojenie základných pracovných zručností a návykov z rôznych pracovných oblastí organizácia a plánovania práce a používanie vhodných nástrojov, náradia a pomôcok pri práci
- ✓ vytrvalosť a sústavnosť pri plnení zadaných úloh,
- ✓ uplatňovanie tvorivosti a vlastných nápadov pri pracovnej činnosti a vynakladanie úsilia na dosiahnutie kvalitného výsledku
- ✓ vzťah k práci človeka, technike a životnému prostrediu

Hudobná výchova

Spôsoby hodnotenia:

- ✓ ústne skúšanie - hodnotí sa úroveň zvládnutia učiva na základe ústnej odpovede žiaka aspoň 1-krát za polrok

- ✓ písomné skúšanie

Kritériá hodnotenia:

Učiteľ u žiaka hodnotí primerane veku:

a) priebeh vytvárania postojov:

- záujem o hudobné činnosti a o hudobné umenie v rámci edukačných úloh,
- schopnosť spolupracovať pri kolektívnych hudobných prejavoch a edukačných úlohách,
- schopnosť posúdiť svoj výkon (hudobné prejavy a vedomosti) a výkon spolužiakov,

b) priebeh získavania zručností a spôsobilostí:

- žiak spieva na základe svojich dispozícií intonačne čisto, rytmicky presne so zodpovedajúcim výrazom, pritom využíva získané spevácke, intonačné a sluchové zručnosti a návyky,
- orientácia v grafickom zázname jednohlasej melódie,
- hra a tvorba jednoduchých rytmických sprievodov k piesňam na detských hudobných nástrojoch a hrou na telo,
- orientácia v znejúcej hudbe na základe dominujúcich výrazových prostriedkov hudby a ich funkcií,
- pochopenie veku primeraných hudobných diel a schopnosť zážitky verbalizovať a zdôvodniť,
- integrácia a transfer hore uvedených zručností a spôsobilostí pri realizácii hudobnodramatických činností,
- aktivita a prístup k hudobným činnostiam a k poznávaniu umenia

c) priebeh získavania hudobných vedomostí:

- vedomosti z oblasti hudobnej kultúry a prvkov hudobnej nauky súvisiacich s preberanými edukačnými úlohami,
- poznanie najvýraznejších slovenských folklórnych regiónov, ich typické piesne a tance, slovenské zvykoslovie.

Výtvarná výchova

Každému žiakovi ohodnotiť minimálne 4 práce za školský rok. Hodnotenie má predovšetkým pozitívne motivovať žiaka a má brať ohľad na jeho schopnosti a zručnosti pri práci s nástrojmi a materiálmi.

Kritériá hodnotenia:

- ✓ vzťah k výtvarným činnostiam a k výtvarnému umeniu
- ✓ rozvíjanie výtvarných skúseností, zručností a návykov a ich aplikácia v zadaných úlohách
- ✓ zvládnutie výtvarnej techniky
- ✓ originalita prevedenia
- ✓ snaha
- ✓ vytrvalosť, vynakladanie úsilia, schopnosť dokončiť prácu
- ✓ osobnostné predpoklady
- ✓ uplatnenie fantázie, predstavivosti a tvorivosti
- ✓ umelecký a estetický dojem
- ✓ prístup k plneniu povinností (nosenie pomôcok)

Telesná a športová výchova

Hodnotenie má predovšetkým pozitívne motivovať žiaka a má vytvárať vzťahy k pravidelnej pohybovej aktivite ako k nevyhnutnému základu zdravého životného štýlu.

Za základné ukazovatele hodnotenia a klasifikácie žiaka považujeme:

- ✓ Vplyv telesnej a športovej výchovy na zlepšenie jeho zdravia, pohybovej gramotnosti a výkonnosti, telesnej zdatnosti.
- ✓ Vzťah žiaka k telovýchovnej činnosti.
- ✓ Záujem o pohybové aktivity a to nielen v čase povinného vyučovania, ale aj mimo neho.
- ✓ Úroveň a zmeny telesnej zdatnosti a všeobecnej pohybovej výkonnosti s prihliadnutím na individuálne predpoklady žiaka.
- ✓ Získané poznatky z telesnej a športovej výchovy a športu.
- ✓ Rozvoj telesných, pohybových a funkčných schopností žiaka, najmä rozvoj zdravotne orientovanej telesnej zdatnosti a pohybovej výkonnosti s prihliadnutím na individuálne predpoklady žiaka.
- ✓ Proces učenia sa, osvojovania, zdokonaľovania a upevňovania pohybových zručností a teoretických vedomostí.

Všeobecné kritéria hodnotenia TSV:

- ✓ Hlavným kritériom hodnotenia je individuálne zlepšenie v pohybových zručnostiach, vedomostiach, psychomotorických schopnostiach, v snahe o podanie lepších výkonov, ale aj angažovanosť v telesnej a športovej výchove.
- ✓ Berie sa ohľad najmä na aktivitu, snahu, samostatnosť a tvorivosť žiaka.
- ✓ Podstatným kritériom klasifikácie je úroveň všeobecnej pohybovej výkonnosti a zvládnutia základného učiva vrátane poznatkov. Vzťah žiakov k telesnej a športovej výchove sa hodnotí podľa úsilia, disciplinovanosti a ďalších vlastností osobnosti a podľa rozsahu a kvality záujmovej telesnej a športovej výchovy a športu.
- ✓ Ak žiak na hodine necvičí, musí mať ospravedlnenie buď od lekára alebo od zákonného zástupcu.
- ✓ Ak žiak na hodine necvičí a má ospravedlnenie, musí sa hodiny zúčastniť. Ak sa tak nestane, učiteľ je povinný dať žiakovi neospravedlnenú hodinu.
- ✓ Žiak je povinný nosiť si úbor na cvičenie, ktorý zodpovedá podmienkam hodiny (cvičenie v telocvični a na školskom ihrisku).
- ✓ O klasifikačnom stupni rozhoduje učiteľ, ktorý vyučuje telesnú a športovú výchovu.
- ✓ Pri určovaní stupňa prospechu na konci klasifikačného obdobia sa hodnotí kvalita výsledkov práce a učebné výsledky, ktoré žiak dosiahol za celé klasifikačné obdobie, pričom sa prihliada na systematickosť práce počas celého obdobia.

13.3. Kritériá hodnotenia žiakov v iŠkVP v jednotlivých predmetoch – nižšie stredné vzdelávanie

Slovenský jazyk a literatúra

Predmet je hodnotený klasifikačnou stupnicou – známkami: výborný (1), chváľitebný (2), dobrý (3), dostatočný (4) a nedostatočný (5). Využíva sa aj ústne hodnotenie – pochvala, povzbudenie, napomenutie, sebahodnotenie.

Bodové hodnotenie, ktoré sa využíva pri písaní písomných prác (musí byť dodržané pri kontrolných previerkach, pri ktorých sa hodnotí aj percentuálna úspešnosť každého žiaka):

100% - 90% zodpovedá známke výborný (1),
89% - 75% zodpovedá známke chváľitebný (2),
74% - 50% zodpovedá známke dobrý (3),
49% - 25% zodpovedá známke dostatočný (4),
24% - 0% zodpovedá známke nedostatočný(5).

Pri klasifikácii výsledkov v slovenskom jazyku a literatúre sa v súlade s požiadavkami učebných osnov hodnotí:

- a) celistvosť, presnosť, trvácnosť osvojenia požadovaných poznatkov, faktov, pojmov, definícií, zákonitostí a vzťahov;
- b) kvalita a rozsah získaných zručností vykonávať požadované intelektuálne činnosti;
- c) schopnosť zaujať stanovisko a uplatňovať osvojené poznatky a zručnosti pri riešení teoretických a praktických úloh;
- d) schopnosť využívať a zovšeobecňovať skúsenosti a poznatky získané pri praktických činnostiach;
- e) kvalita myslenia, predovšetkým jeho logickosť, samostatnosť a tvorivosť;
- f) aktivita v prístupe k činnostiam, záujem o ne a vzťah k nim;
- g) presnosť, výstižnosť, odborná a jazyková správnosť ústneho a písomného prejavu;
- h) kvalita výsledkov činnosti;
- ch) osvojenie účinných metód samostatného štúdia.

Na kontrolu a hodnotenie žiakov zo slovenského jazyka a literatúry sa využívajú konkrétne a objektívne postupy kontroly a hodnotenia:

1. Pri verbálnej kontrole zisťovať a hodnotiť v ústnej odpovedi žiakov osvojenie si základných poznatkov stanovených výkonovou časťou vzdelávacieho štandardu (literárna výchova). Po ústnom skúšaní učiteľ oznámi žiakovi výsledok ihneď.
2. Písomnou formou kontrolovať a hodnotiť osvojenie základných poznatkov prostredníctvom kontrolných diktátov:

Kontrolný diktát sa píše po prebraní a zopakovaní sledovaného gramatického javu v diktáte. Stupnica na hodnotenie diktátov:

- 0 - 1 chyba výborný (1)
- 2 - 3 chyby chváľitebný (2)
- 4 - 7 chýb dobrý (3)
- 8 - 10 chýb dostatočný (4)
- 11 a viac chýb nedostatočný (5).

Zameranie diktátov – podľa učebných osnov iŠVP, iŠkVP.

Kontrolné slohové písomné práce – hodnotenie podľa kritérií:

A/ **Vonkajšia forma** (max. 4 body)

– celková úprava - čitateľnosť, zreteľné grafické členenie odsekov, prepísanie práce z konceptu do čistopisu, čistota textu, dodržiavanie okrajov, dodržanie predpísaného rozsahu

B/ **Vnútorňa forma** (max. 20 bodov)

– obsah (max. 4 body) – dodržanie témy, myšlienkové vyústenie;

- *kompozícia* (max. 4 body) – uplatnenie zodpovedajúceho slohového postupu, vnútorná stavba, členenie textu, nadväznosť a logickosť textu;
- *jazyk* (max. 4 body) – správne využitie slovných druhov, morfológická správnosť jazykových prostriedkov, syntaktická správnosť jazykových prostriedkov, rôznorodosť, variabilnosť;
- pravopis* (max. 4 body)
 - 0 - 4 chyby = 4 body,
 - 5 - 8 chýb = 3 body,
 - 9 - 12 chýb = 2 body,
 - 13 - 16 chýb = 1 bod,
 - 17 a viac chýb = 0 bodov;
- *štýl* (max. 4 body) – správna štylizácia viet, tvorivosť, pútavosť;
- *celkový dojem* (max. 4 body) – celkové vyznenie práce po jej prvom prečítaní, bez nelogických názorov, protispoločenských postojov.

Hodnotiaca stupnica:

- 28 - 26 bodov = výborný (1)
- 25 - 21 bodov = chválitebný (2)
- 20 - 14 bodov = dobrý (3)
- 13 - 9 bodov = dostatočný (4)
- 8 - 0 bodov = nedostatočný (5).

Pri kontrolných slohových prácach sa klasifikujú 3 zložky sloh, pravopis, úprava, pričom priemer týchto známok je výslednou známku celej slohovej práce. Zameranie kontrolných slohových prác – podľa učebných osnov iŠVP, iŠkVP.

Anglický jazyk

Hodnotenie a klasifikácia v anglickom jazyku sleduje základné všeobecné, sociolingvistické a komunikačné kompetencie, ktoré sa prejavujú vo využívaní základných komunikačných zručností:

- e) čítanie s porozumením
- f) písanie
- g) počúvanie s porozumením
- h) samostatný ústny prejav a rozhovory

Pri hodnotení v predmete anglický jazyk sa berú do úvahy tieto aspekty:

5. obsahová primeranosť
6. výber jazykových prostriedkov a slovnej zásoby
7. plynulosť vyjadrovania
8. jazyková správnosť a štruktúra odpovede

Hodnotenie žiaka zahŕňa nasledovné formy a metódy overovania požiadaviek na jeho jazykové kompetencie, vedomosti a zručnosti:

- ✓ písomné – test po každej lekcii resp. test po ukončení tematického celku (3 lekcie)
 - bleskovky/pátminútovky zo slovnej zásoby a preberaných gramatických javov na priebežné zisťovanie úrovne zvládnutia učiva,
 - vypracovanie projektov k jednotlivým tematickým celkom a ich prezentácia,
- ✓ ústne – rozhovor, situačný rozhovor, opis obrázka.

Kritériá hodnotenia:

- ✓ vypracovanie domácich úloh

- ✓ aktivita na vyučovaní
- ✓ schopnosť komunikácie
- ✓ účasť v súťažiach v rámci predmetu
- ✓ schopnosť uplatňovať získané vedomosti a zručnosti pri riešení konkrétnych úloh

Test

Žiak musí byť oboznámený vopred s termínom písania testu. Doba písania testu je max. 45 minút. Jednotlivé úlohy v testoch sa bodujú a následne percentuálne vyhodnocujú a známujú.

Hodnotiaca stupnica:

100% - 90%	-	1
89% - 70%	-	2
69% - 50%	-	3
49% - 30%	-	4
29% - 0%	-	5

Výsledky testu musia byť oznámené do 10 dní. Test píše všetci žiaci. Žiak, ktorý je neprítomný v čase písania testu, si test dopíše po jeho návrate resp. po dlhodobej absencii (po chorobe) po vzájomnej dohode.

Bleskovky/pát'minútovky – sú zamerané na priebežnú kontrolu zvládania učiva a pripravenosti na vyučovanie a nemusia byť vopred oznamované. Doba trvania bleskovky je 5 až 15 minút. Jednotlivé úlohy sú bodované a hodnotené známkou.

Projektová práca

V projektovej práci sa hodnotia nasledujúce oblasti:

- ✓ slovná zásoba
- ✓ úprava (písomná, grafická)
- ✓ kreativita
- ✓ vynaložené úsilie
- ✓ zreteľnosť
- ✓ lingvistická správnosť (morfológia, syntax, lexikológia, pravopis)

Pri prezentácii sa hodnotí plynulosť jazykového prejavu, zrozumiteľnosť a celková kultúra vystupovania.

V prípade, že žiak nevypracuje projekt, je hodnotený známkou nedostatočný. Práca, ktorá nie je originálna, nie je hodnotená pozitívne (vrátane kopírovania z Internetu, odpisovania od ostatných spolužiakov).

Pri **ústnej odpovedi** sa hodnotí vhodnosť jazykových prostriedkov, bohatosť slovnej zásoby, plynulosť rečového prejavu, gramatická správnosť a výslovnosť. Žiak je ihneď ohodnotený známkou, ktorá je zdôvodnená.

Domáca úloha sa zadáva na každej vyučovacej hodine a žiak je povinný si ju vypracovať do nasledujúcej hodiny. Domáca úloha môže mať písomnú, ústnu a digitálnu formu (cvičenia na CD-ROMoch, on-line cvičenia k príslušným kurzom). Nesplnenie troch domácich úloh je písomne oznámené rodičom prostredníctvom žiackej knižky.

Aktivita na hodine – Od žiaka sa očakáva, že bude pripravený na každú vyučovaciu hodinu. Zabúdanie pomôcok a domácich úloh bude pri väčšom výskyte oznámené rodičom žiaka písomne, prostredníctvom žiackej knižky alebo telefonicky.

Neprítomnosť na vyučovaní – Je žiakovou povinnosťou dobrať si učivo zameškané počas jeho neprítomnosti, dopísať si poznámky, cvičenia, úlohy. Po vzájomnej dohode je možné žiakovi v takomto prípade poskytnúť aj konzultácie.

Pri hodnotení má vyučujúci na zreteli jeho informatívnu, korekčnú a motivačnú funkciu. Vyučujúci dbá na pravidelnosť v hodnotení s ohľadom na vývoj konkrétneho žiaka, kombinuje slovné hodnotenie s hodnotením známku a rešpektuje vekové a individuálne osobitosti žiaka. Výsledná známka na konci klasifikačného obdobia nie je aritmetickým priemerom známok.

Matematika

Písomné formy preverovania vedomostí:

Vstupný test

Obsahom vstupného testu je obsah učiva za predchádzajúci školský rok.

Písomná práca

Obsahom písomnej práce je učivo za príslušný školský štvrťrok. Úlohy majú komplexný charakter, pri ich riešení má žiak využiť známe algoritmy výpočtov, ako aj individuálny prístup k riešeniu zadanej úlohy. Jednotlivé úlohy sú ohodnotené počtom bodov, ktoré určí vyučujúci na základe obtiažnosti úlohy.

V každom ročníku sú povinné tieto písomné previerky:

Názov previerky	Termín vyhodnotenia
Vstupná previerka	do 30.9.
1. písomná práca	do 15.11.
2. písomná práca	do 15.1.
3. písomná práca	do 15.4.
4. písomná práca	do 15.6.

Okrem týchto predpísaných previerok učiteľ na základe zváženia a potreby zaradí nasledovné previerky, t.j. priebežné didaktické testy:

Názov previerky	Termín skúšania a vyhodnotenia
Kontrolná práca (20 – 25 min)	Po ukončení časti tematického celku.
Previerka (10 – 15 min)	Po prebratí a precvičení témy.
Päťminútovky – priebežne podľa potreby	Kontrola domácej úlohy, rýchle overenie učiva predošlej hodiny.

Previerky do 25 minút nemusia byť vopred oznámené žiakom.

Previerky nad 25 minút musia byť vopred oznámené žiakom.

Previerkam nad 25 minút vždy predchádza opakovanie.

Priebežný didaktický test

Obsahom priebežného didaktického testu je učivo príslušného tematického celku alebo jeho časti. Úloha/-y sú zamerané na hodnotenie zvládnutia novej terminológie a nových algoritmov pri výpočtoch. Jednotlivé úlohy sú ohodnotené počtom bodov, ktoré určí vyučujúci na základe

obtiaznosti úloh. Za celý test získa žiak počet bodov rovný súčtu bodov získaných za úlohu/jednotlivé úlohy.

Päťminútovky

Slúžia na kontrolu domácej úlohy, na rýchle overenie učiva z predošlej hodiny. Sú hodnotené známku.

Hodnotenie písomných previerok

Systém hodnotenia je založený na bodovacom systéme, z ktorého sa vypočítava percentuálna úspešnosť.

Hodnotenie podľa počtu percent

100% - 90%	-	1
89% - 75%	-	2
74% - 50%	-	3
49% - 25%	-	4
24% - 0%	-	5

Ústne hodnotenie

Je ďalšou formou hodnotenia žiaka. V matematike sa obvykle ústne hodnotí schopnosť žiaka riešiť konkrétnu úlohu. Poskytuje žiakovi spätnú väzbu o stave jeho vedomostí a zručností, účelom ktorej je, aby žiak vedel, v čom sú jeho slabé miesta, o čom má nesprávnu predstavu, v čom vyniká a pod. Táto forma hodnotenia neslúži ako podklad ku klasifikácii, má motivačnú funkciu a funkciu spätnej väzby.

Ústna forma preverovania vedomostí sa uplatňuje aj u žiakov s poruchami učenia, ktorí majú odporúčanie od špeciálneho pedagóga hlavne v prípade keď žiak zle napíše písomnú prácu alebo nestihne v limite vypracovať celú písomnú prácu.

Čiastkové hodnotenie

Žiak môže získať tzv. malé jednotky za nadštandardnú aktivitu na hodine, ktorá súvisí s vyučovacím procesom, napríklad:

- ✓ tvorivé nápady, inovatívne, neštandardné postupy riešenia úloh
- ✓ objavovanie nových súvislostí
- ✓ riešenie úloh nad rámec povinných úloh
- ✓ za nadštandardný výkon na vyučovacej hodine
- ✓ za vynikajúce vypracovanie domácej úlohy
- ✓ za riešenie nepovinných úloh podľa dohody s vyučujúcim
- ✓ zapojenie sa a úspech v matematických súťažiach v školskom, prípadne vyššom kole (Matematická olympiáda, Klokan, Pytagoriáda)
- ✓ príprava matematickej rozcvičky a za trojnásobné správne riešenie rozcvičky

Informatika

Hodnotenie žiakov ako nevyhnutná súčasť vychovano – vzdelávacieho procesu má motivačnú, informatívnu, komparatívnu a korekčnú funkciu. Hodnotenie sa považuje za akt objektívnej spätnej väzby, motivačný a výchovný prostriedok, ako aj prostriedok pozitívneho podporovania zdravého seba obrazu žiaka.

Na hodnotenie výsledkov žiakov sa odporúča využívať:

Percentá:

1. Testy (min. po každom tematickom celku)	20%
2. Domáce úlohy, ústne odpovede + vypracované zadania (programy a www stránky)	60%
3. Aktívna práca na hodinách, vypracovanie prezentácie z iných predmetov	20%
SPOLU:	100%
4. V prípade neprítomnosti žiaka na vyučovaní v čase písania testu bude žiak písať test na prvej vyučovacej hodine po návrate do školy.

Stupnica hodnotenia:

100% - 90%	-	1
89% - 75%	-	2
74% - 50%	-	3
49% - 25%	-	4
24% - 0%	-	5

Cieľom hodnotenia vzdelávacích výsledkov žiakov je poskytnúť žiakovi a jeho rodičom spätnú väzbu o tom, ako žiak zvládol danú problematiku, v čom má nedostatky, kde má rezervy a aké sú jeho pokroky. Súčasťou hodnotenia je tiež aj povzbudenie do ďalšej práce.

Fyzika, chémia, biológia

Žiak je hodnotený na konci polroka, aj počas celého polroka na vyučovacích hodinách, známku, a to aspoň dvakrát za polrok. Priebežné hodnotenie sa uskutočňuje slovnou aj známku. Má predovšetkým motivačný charakter s prihliadnutím na individuálne osobitosti žiaka. Základom sú požiadavky vymedzené učebnými osnovami a vzdelávacími štandardami. Pri hodnotení slovných odpovedí dbať na rozvoj komunikačných a jazykových schopností, používanie odbornej terminológie a celkové porozumenie danej témy. Pri čítaní úloh viesť k porozumeniu textu, zohľadňovať, ako vie žiak uplatňovať získané poznatky pri riešení nových úloh a aplikovať v praktických činnostiach na laboratórnych prácach. V písomnom prejave a didaktických testoch posudzovať mieru samostatnej práce žiaka, celkový grafický a estetický prejav, výstižnosť odpovede ako aj gramatickú stránku, tú však nehodnotiť. V bodovom hodnotení testov využívať stupnicu percentuálneho podielu. Praktické zručnosti žiaka, získané najmä počas laboratórnych prác alebo inej činnosti, posudzovať s prihliadnutím na celkové porozumenie realizovanej laboratórnej práce, schopnosť tvoriť vlastné závery a schopnosť samostatne spracovať namerané hodnoty.. Ak sa laboratórne práce robia v skupinách, písomný zápis sa môže hodnotiť známku, ale tá má len informatívny charakter a zohľadňuje sa pri celkovom hodnotení žiaka na konci polroka spolu so vzťahom žiaka k danému predmetu, ochranou zdravia dodržiavaním bezpečnosti pri práci, etických a ekologických princípov. Známkou je možné hodnotiť aj zručnosti získané využitím IKT, napríklad tvorbu prezentácií, projektov, vyhľadávanie a osvojovanie vedomostí z niektorej oblasti. Výsledná klasifikácia odzrkadľuje súhrnné hodnotenia a mieru zvládnutia základného učiva.

Žiak bude hodnotený podľa stupnice:

100% - 90%	-	1
89% - 75%	-	2
74% - 50%	-	3
49% - 25%	-	4
24% - 0%	-	5

Fyzika

Písomné práce:

- ✓ po jednotlivých tematických celkoch napíšu žiaci písomnú prácu v trvaní 25 – 30 minút
- ✓ termíny písomných prác vyučujúci žiakom vopred oznámi, otázky budú mať bodové hodnoty, výsledky sa budú hodnotiť známku (stupeň 1- 5) podľa počtu získaných bodov za správne odpovede
- ✓ ak žiakovi z dôvodu absencie chýba niektorá z písomných prác, vyučujúci môže dať žiakovi náhradný termín na písanie chýbajúcej práce

Ústne odpovede:

- ✓ ústne odpovede – žiak by mal mať minimálne 1 ústnu odpoveď za daný polrok
- ✓ termíny ústnych odpovedí vyučujúci vopred neoznamuje
- ✓ žiak bude hodnotený známku (stupeň 1 - 5) podľa presnosti, plynulosti, istoty vo vyjadrovaní v danej téme, úrovne zvládnutia učiva

Doplňujúce hodnotenie:

- ✓ malé písomky z učiva po prebratí tematického celku
- ✓ projekty (zhotovovanie jednotlivých pomôcok a fyzikálnych zariadení podľa TPU v jednotlivých ročníkoch, správnosť a precíznosť vyhotovenia pomôcky, funkčnosť pomôcky, správne a odborné vysvetlenie fungovania zhotovenej pomôcky
- ✓ pri projektoch učiteľ žiakovi vopred oznámi kritéria hodnotenia
- ✓ zadané úlohy na hodinách (tajničky, tvorivé úlohy, problémové úlohy, pracovné listy)
- ✓ bude sa využívať aj slovné hodnotenie, pričom učiteľ ocení klady žiaka, jeho zlepšenie sa, ako aj zistené nedostatky s cieľom napredovania každého žiaka

Praktické aktivity:

- ✓ samostatnosť pri riešení úlohy
- ✓ pri skupinových prácach spolupráca
- ✓ úroveň splnenia zadanej úlohy
- ✓ správnosť pri formulovaní záverov
- ✓ správne, presné a prehľadné vypracovanie zápisu z praktickej aktivity

Celkové hodnotenie:

- ✓ výsledné hodnotenie žiaka bude súhrnom vyššie uvedených kritérií
- ✓ výsledná známka nebude získaná aritmetickým priemerom priebežných známok
- ✓ bude sa hodnotiť systematickosť v práci žiaka, zodpovednosť, aktivita, iniciatíva a schopnosť spolupracovať počas daného klasifikačného obdobia

Chémia

Písomné práce:

- ✓ po jednotlivých tematických celkoch
- ✓ termíny písomných prác vyučujúci žiakom vopred oznámia, otázky budú mať bodové hodnoty, výsledky sa budú hodnotiť známku (stupeň 1- 5) podľa počtu získaných bodov za správne odpovede – podľa stupnice hodnotenia
- ✓ ak žiakovi z dôvodu absencie chýba niektorá z písomných prác, vyučujúci môže dať žiakovi náhradný termín na písanie chýbajúcej práce

Ústne odpovede:

- ✓ ústne odpovede – žiak by mal mať minimálne 1 ústnu odpoveď za daný polrok
- ✓ termíny ústnych odpovedí vyučujúci vopred neoznamuje
- ✓ žiak bude hodnotený známku (stupeň 1 - 5) podľa presnosti, plynulosti, istoty vo vyjadrovaní v danej téme, úrovne zvládnutia učiva

Doplňujúce hodnotenie:

- ✓ malé písomky z učiva po prebratí tematického celku
- ✓ referáty (zvládnutie témy, neodbočovanie od témy, dodržaný rozsah)
- ✓ projekty (štruktúra projektu, obsiahnutie témy, odbornosť a precíznosť spracovania problematiky, estetika, dodržaný rozsah, prezentovanie)
- ✓ témy projektov sú uvedené v učebniciach chémie v jednotlivých ročníkoch
- ✓ pri referátoch a projektoch učiteľ žiakovi vopred oznámi kritéria hodnotenia,
- ✓ zadané úlohy na hodinách (tajničky, tvorivé úlohy, problémové úlohy, pridelené pracovné listy)
- ✓ bude sa využívať aj slovné hodnotenie, pričom učiteľ ocení klady žiaka, jeho zlepšenie sa, ako aj zistené nedostatky s cieľom napredovania každého žiaka

Laboratórna práca, experimenty a praktické cvičenia:

- ✓ praktické cvičenia budú uskutočňované podľa UO a TPU jednotlivých ročníkoch

Kritériá hodnotenia:

- ✓ dodržanie bezpečnosti práce a neohrozovanie svojho zdravia ako aj zdravia spolužiakov
- ✓ samostatnosť pri riešení úlohy,
- ✓ pri skupinových prácach spolupráca
- ✓ presnosť a správnosť realizácie zadanej úlohy, experimentu
- ✓ správnosť pri formulovaní záverov
- ✓ správne, presné a prehľadné vypracovanie protokolu

Celkové hodnotenie:

- ✓ výsledné hodnotenie žiaka bude súhrnom vyššie uvedených kritérií
- ✓ výsledná známka nebude získaná aritmetickým priemerom priebežných známok
- ✓ bude sa hodnotiť systematickosť v práci žiaka, zodpovednosť, aktivita, iniciatíva a schopnosť spolupracovať počas daného klasifikačného obdobia

Biológia

Písomné práce:

- ✓ po jednotlivých tematických celkoch napíšu žiaci písomnú prácu v trvaní 25 – 30 minút
- ✓ termíny písomných prác vyučujúci žiakom vopred oznámia, otázky budú mať bodové hodnoty, výsledky sa budú hodnotiť známkou (stupeň 1- 5) podľa počtu získaných bodov za správne odpovede – podľa stupnice hodnotenia
- ✓ ak žiakovi z dôvodu absencie chýba niektorá z písomných prác, vyučujúci môže poskytnúť žiakovi náhradný termín na písanie chýbajúcej práce

Ústne odpovede:

- ✓ ústne odpovede – žiak by mal mať minimálne 1 ústnu odpoveď za daný polrok
- ✓ termíny ústnych odpovedí vyučujúci vopred neoznamuje
- ✓ žiak bude hodnotený známkou (stupeň 1 - 5) podľa presnosti, plynulosti, istoty vo vyjadrovaní v danej téme, úrovne zvládnutia učiva

Doplňujúce hodnotenie:

- ✓ malé písomky z učiva po prebratí tematického celku, testy
- ✓ referáty (zvládnutie témy, neodbočovanie od témy, dodržaný rozsah)
- ✓ projekty (štruktúra projektu, obsiahnutie témy, odbornosť a precíznosť spracovania problematiky, estetika, dodržaný rozsah, prezentovanie)
- ✓ témy projektov sú uvedené v učebniciach chémie v jednotlivých ročníkoch
- ✓ pri referátoch a projektoch učiteľ žiakovi vopred oznámi kritéria hodnotenia,
- ✓ zadané úlohy na hodinách (tajničky, tvorivé úlohy, problémové úlohy, pridelené pracovné listy)

- ✓ bude sa využívať aj slovné hodnotenie, pričom učiteľ ocení klady žiaka, jeho zlepšenie sa, ako aj zistené nedostatky s cieľom napredovania každého žiaka,

Praktické aktivity - žiaci vypracujú predpísaný počet podľa UO a TPU, budú hodnotení známku podľa daných kritérií:

- ✓ presnosť a správnosť prevedenia zadanej úlohy
- ✓ správnosť pri formulovaní záverov
- ✓ správne, presné a prehľadné vypracovanie zápisu z praktickej aktivity

Celkové hodnotenie:

- ✓ výsledné hodnotenie žiaka bude súhrnom vyššie uvedených kritérií
- ✓ výsledná známka nebude získaná aritmetickým priemerom priebežných známok
- ✓ bude sa hodnotiť systematickosť v práci žiaka, zodpovednosť, aktivita, iniciatíva a schopnosť spolupracovať počas daného klasifikačného obdobia
- ✓ pri výslednom hodnotení sa bude brať do úvahy aj zapájanie sa do súťaží a akcií súvisiacich s biológiou

Dejepis

Žiak bude z predmetu skúšaný ústne najmenej raz v polročnom hodnotiacom období a písomne najmenej dvakrát v polročnom hodnotiacom období. Žiak vytvorí minimálne jeden projekt za polročné hodnotiace obdobie. Výsledok každého hodnotenia bude žiakovi oznámený a učiteľ posúdi klady a nedostatky hodnotených prejavov a výkonov. Po ústnom skúšaní učiteľ oznámi žiakovi výsledok ihneď. Výsledky hodnotenia písomných činností oznámi žiakovi a predloží k nahliadnutiu najneskôr do 10 dní. Druhy skúšok budú rozvrhnuté rovnomerne na celý školský rok, aby sa zabránilo preťažovaniu žiaka.

Podkladom pre celkové hodnotenie vyučovacieho predmetu budú: známka za ústnu odpoveď, známky za rôzne písomné druhy skúšok, didaktické testy, projekt, posúdenie prejavov žiaka.

Stupnica hodnotenia previerok:

100% - 90%	-	1
89% - 75%	-	2
74% - 55%	-	3
54% - 40%	-	4
39% - 0%	-	5

Previerky sa píše na polroku a na konci školského roka a sú zhrnutím polročného učiva.

Ústne odpovede – budú hodnotené známku podľa presnosti, plynulosti a istoty vo vyjadrovaní sa v danej téme, úrovne zvládnutia učiva. Skúšanie pozostáva z preverovania znalosti nového učiva a troch predchádzajúcich tém.

Krátke písomky - päťminútovky: časová dotácia 5-15 minút v závislosti od počtu otázok (3 minúty na 1 otázku, maximálne 5 otázok).

Projekty – rozsah projektu je minimálne jedna A4 strana maximálne dve A4 strany (resp. prezentácia v PowerPointe). Na prípravu projektu má žiak čas minimálne dva týždne. Pri vypracovaní projektu musí žiak využívať okrem internetových zdrojov aj odbornú literatúru. Hodnotí sa originalita, presnosť použitia historických faktov a doplnkovo priložený materiál. Písomné práce: časová dotácia 20-35 minút, maximálne 15 otázok. Otázky musia byť položené jednoznačne, aby bolo možné odpovedať jedným pojmom resp. dátumom. Písomná práca musí byť žiakom oznámená minimálne týždeň vopred, pričom jej predchádza jedna hodina zameraná na opakovanie tematického celku.

Úprava zošita: je povinnosťou žiaka si pravidelne nosiť zošit a mať ho upravený v rámci svojich možností.

Geografia

Pri klasifikácii /skúšaní/ využívame ústne, písomné i praktické /projekty formou plagátu/ skúšanie. Žiakov skúšame individuálne, skupinovo i frontálne. Najviac používame overujúce hodnotenie – výkonové štandardy, využívame aj individualizované hodnotenie – je porovnávaný s úrovňou vlastných možností a schopností.

Stupnica hodnotenia tematických testov:

100% - 90%	-	1
89% - 75%	-	2
74% - 45%	-	3
44% - 20%	-	4
19% - 0%	-	5

Občianska náuka

Využíva sa ústne skúšanie, krátke písomné previerky, projekty a referáty. Učiteľ prihliada na teoretické vedomosti, úroveň osvojenia si základných informácií, ako i na záujem o problematiku a najmä schopnosti aplikovať získané vedomosti v praxi.

Etická výchova

Vo výchovno-vzdelávacom procese sa bude uskutočňovať **priebežné a celkové hodnotenie:**

- ✓ **priebežné hodnotenie** v predmete sa bude uskutočňovať pri hodnotení čiastkových výsledkov a prejavov žiaka na vyučovacích hodinách a bude mať hlavne motivačný charakter; učiteľ bude zohľadňovať vekové a individuálne osobitosti žiaka a prihliadať na jeho momentálnu psychickú i fyzickú disponovanosť,
- ✓ **celkové hodnotenie** žiaka v predmete sa bude uskutočňovať na konci prvého polroka a druhého polroka v školskom roku a má čo najobjektívnejšie zhodnotiť úroveň jeho vedomostí, zručností a návykov vo vyučovacom predmete.

V procese hodnotenia bude učiteľ uplatňovať primeranú náročnosť, pedagogický takt voči žiakovi, rešpektovať práva dieťaťa a humánne sa správať voči žiakovi. Predmetom hodnotenia budú najmä učebné výsledky žiaka, ktoré dosiahol v predmete v súlade s požiadavkami vymedzenými v učebných osnovách, osvojené kľúčové kompetencie, ako aj usilovnosť, osobnostný rast, rešpektovanie práv iných osôb, ochota spolupracovať a správanie žiaka podľa školského poriadku.

Podklady na hodnotenie výchovno-vzdelávacích výsledkov a správania žiaka získa učiteľ najmä týmito metódami, formami a prostriedkami:

- ✓ sústavné diagnostické pozorovanie žiaka,
- ✓ sústavné sledovanie výkonu žiaka a jeho pripravenosti na vyučovanie,
- ✓ rôzne druhy skúšok (písomné, ústne), didaktické testy,
- ✓ analýza výsledkov rôznych činností žiaka,
- ✓ konzultácie s ostatnými pedagogickými zamestnancami a podľa potreby s odbornými zamestnancami zariadenia výchovného poradenstva a prevencie, všeobecného lekára pre deti a dorast, najmä u žiaka s trvalejšími psychickými a zdravotnými ťažkosťami a poruchami.

Náboženská výchova

Pri **priebežnej** klasifikácii učiteľ hodnotí očakávané výstupy stanovené vo výkonovom štandarde v príslušnom ročníku, alebo v cieľoch učebných osnov, prípravu na vyučovanie, riešenie teoretických a praktických úloh.

Pri **súhrnej** klasifikácii hodnotí učebné výsledky žiaka, ktoré dosiahol vo vyučovacom predmete v súlade s požiadavkami vymedzenými v učebných osnovách, osvojené kľúčové kompetencie, stupeň tvorivosti a samostatnosti prejavu, osvojenie potrebných vedomostí, skúseností, zručností a ich tvorivú aplikáciu, snahu o rozvoj svojich kompetencií.

Známka učiteľ hodnotí prácu s pracovným zošitom (priebežne), vytvorenie projektu (raz za polrok), krátke overenie vedomostí formou testu (raz za štvrt'rok), aktivitu na hodine.

Kritériá hodnotenia projektu:

- ✓ obsah (2 body)
- ✓ forma (2 body)
- ✓ prezentácia (4 body)
- ✓ obhajoba (2 body)

Celkové hodnotenie projektu:

Výborný	10 - 9 bodov
Chválibežný	8 - 7 bodov
Dobry	6 - 5 bodov
Dostatočný	4 - 3 body
Nedostatočný	2 - 0 bodov

Technika

Proces hodnotenia v rámci vyučovacieho procesu v predmete technika sa zameria na nasledovné oblasti:

Zapamätanie si poznatkov – žiaci dokážu poznatky: reprodukovať, vymenovať, definovať, nakresliť.

Porozumenie poznatkov – žiaci dokážu poznatky: vysvetliť, zadefinovať, opísať, vyjadriť vlastnými slovami.

Použitie poznatkov – žiaci dokážu poznatky: aplikovať, demonštrovať, vyskúšať, vyriešiť.

Žiak je hodnotený podľa platných predpisov na hodnotenie žiakov.

Hodnotí sa:

- ✓ teoretická časť
- ✓ praktická časť
- ✓ projekt
- ✓ samostatná práca
- ✓ práca s knihou
- ✓ aktivita
- ✓ prístup k predmetu

Hudobná výchova

Pri hodnotení v predmete hudobná výchova bude uplatňovaná voči žiakovi primeraná náročnosť a pedagogický takt, jeho výkony budú hodnotené komplexne s prihliadnutím na vynaložené úsilie žiaka.

Charakter hudobnej výchovy vyžaduje hodnotiť postoj žiaka k hudbe, jeho formujúce sa názory na svet, ktorý ho obklopuje, jeho estetické úsudky, snahu vzdelávať sa v hudbe a zlepšovať svoje hudobné prejavy.

Bude braný ohľad na predpoklady, ambície, vkus a predchádzajúce výkony žiaka, treba brať do úvahy aj komparačnú funkciu hodnotenia, správne odhadnúť pomer danosti, snahy a záujmu o hudbu a hudobnú výchovu, až potom úroveň hudobných činností a vedomostí.

V predmete hudobná výchova bude hodnotený:

- ✓ jeden vedomostný test za jeden polrok
- ✓ dva projekty/prezentácie za jeden polrok
- ✓ jeden skupinový projekt/prezentácia

Individuálny spev nie je podmienkou, pokiaľ sa úspešne a aktívne realizuje v ostatných hudobných činnostiach.

Výtvarná výchova

Kritériá hodnotenia v jednom polroku:

- ✓ 5 výtvarných artefaktov
- ✓ 1 projekt alebo prezentácia
- ✓ 1 referát
- ✓ aktivita na hodine
- ✓ najväčšiu váhu pri hodnotení má kreativita, snaha a hodnotenie projektu, prezentácie a referátu

Telesná a športová výchova

Obsah vyučovacieho predmetu telesná a športová výchova na našej škole tvorí systém pohybových aktivít, poznatkov, pravidiel, záujmov a ďalších hodnôt. Rozlišuje osobitosti chlapcov a dievčat, aplikujú sa v ňom tradičné druhy športov a cvičení. Učebné osnovy vychádzajú z dvojhodinovej týždennej dotácie pre telesnú a športovú výchovu, minimálnej pre splnenie cieľov a naplnenie obsahu základného učiva.

Základné učivo je záväzné.

- ✓ poznatky z telesnej kultúry
- ✓ diagnostikovanie všeobecnej pohybovej výkonnosti
- ✓ poradové cvičenia
- ✓ kondičné, koordinačné cvičenia
- ✓ cvičenia a poznatky z atletiky, gymnastiky, športových hier

Vzhľadom na diferencované materiálne a priestorové podmienky školy, učitelia prispôbili učivo TSV konkrétnym podmienkam a pristupujú k vymedzeniu obsahu ako k otvorenému systému, t.j. dopĺňajú ho, prípadne i redukovávajú, a to v závislosti od vlastných podmienok, záujmu žiakov, miestnych tradícií a ďalších potrieb, ale vo vzťahu k základným cieľom.

Stupne klasifikácie pri jednotlivých formách skúšania:

Stupňom 1 – výborný sa žiak klasifikuje, ak dosahuje výbornú úroveň pri osvojovaní pohybových zručností vzhľadom na svoje individuálne predpoklady. Jeho pohybová výkonnosť a zdatnosť má stúpajúcu tendenciu. Má kladný vzťah k pohybovým aktivitám. Angažuje sa v aktivitách na vyučovacej hodine a v športových činnostiach v čase mimo vyučovania. Je disciplinovaný, kreatívny a dobre pripravený na vyučovanie.

Stupňom 2 – chválitebný sa žiak klasifikuje, ak je aktívny a dosahuje štandardnú úroveň pri osvojovaní pohybových zručností vzhľadom na svoje individuálne predpoklady. Udržiava si pohybovú výkonnosť a zdatnosť. Zapája sa do pohybových aktivít. Na hodine je aktívny a disciplinovaný. Na vyučovacie hodiny, ktoré pravidelne aktívne absolvuje je dobre pripravený.

Stupňom 3 – dobrý sa žiak klasifikuje, ak je v pohybových činnostiach skôr pasívny a nedosahuje pri osvojovaní pohybových zručností takú úroveň, na ktorú má individuálne predpoklady. Neprejavuje záujem a snahu k zlepšeniu svojej výkonnosti a zdatnosti. Nezapája sa samostatne do činností v rámci hodiny a nezapája sa do športových činností mimo vyučovania. V príprave na vyučovanie sa vyskytujú nedostatky. Evidujú sa neodôvodnené absencie na pohybových aktivitách vo vyučovacích hodinách.

Stupňom 4 – dostatočný sa žiak klasifikuje ak je v prístupe k pohybovým činnostiam ľahostajný a pri osvojovaní pohybových zručností nedosahuje štandard napriek tomu, že má individuálne predpoklady. Neprejavuje záujem o zlepšenie svojho fyzického stavu a potrebných vedomostí. Je neaktívny, veľmi slabo pripravený na vyučovaciu hodinu. Veľmi často neodôvodnene vynecháva aktívnu časť vyučovania.

Stupňom 5 – nedostatočný sa žiak výnimočne klasifikuje, ak je úplne ľahostajný k vyučovaniu, ignoruje obsah vyučovania a odmieta sa zapájať do pohybových činností na vyučovacej hodine. Jeho pohybové zručnosti nedosahujú štandard a neprejavuje záujem o zlepšenie svojej fyzickej zdatnosti. Odmieta sa zapájať aj do kolektívnych činností. Veľmi často neodôvodnene vynecháva vyučovanie.

Ustanovenie o postupe pri klasifikácii

O klasifikačnom stupni rozhoduje učiteľ, ktorý vyučuje telesnú a športovú výchovu. Pri určovaní klasifikačného stupňa učiteľ nesmie podľahnúť nijakému vplyvu. Pri určovaní stupňa prospechu na konci klasifikačného obdobia sa hodnotí kvalita výsledkov práce a učebné výsledky, ktoré žiak dosiahol za celé klasifikačné obdobie. Stupeň prospechu sa neurčuje na základe priemeru z klasifikácie za príslušné obdobie. Pri čiastočnom oslabení alebo pri ťavách odporúčaných lekárom sa žiak klasifikuje s prihliadnutím na jeho zdravotný stav. Oslobodení žiaci nie sú klasifikovaní. Hodnotenie žiaka stupňom 5 na konci klasifikačného obdobia nemá vplyv na celkový prospech. Ak žiak splnil ostatné požiadavky klasifikačného poriadku prospieva a postupuje do ďalšieho ročníka. Podstatným kritériom klasifikácie je úroveň všeobecnej pohybovej výkonnosti a zvládnutia základného učiva vrátane poznatkov. Ďalšie kritériá môžu ovplyvniť klasifikáciu o jeden stupeň. Vzťah žiakov k telesnej a športovej výchove sa hodnotí podľa úsilia, disciplinovanosti a ďalších vlastností osobnosti a podľa rozsahu a kvality záujmovej telesnej a športovej výchovy a športu.

Pri hodnotení žiakov v telesnej a športovej výchove sledujeme tieto kritériá:

1. Úroveň rozvoja všeobecnej pohybovej výkonnosti, ktorú zisťujeme podľa úrovne základných pohybových schopností /rýchlosť, sila, obratnosť, vytrvalosť/ prostredníctvom nasledovných motorických testov, ktoré robíme na začiatku a na konci školského roku ako vstupné a výstupné testy, pre žiakov 5.- 9. ročníkov.

- ✓ Beh 50m /úroveň bežeckej rýchlosti/
- ✓ skok do diaľky z miesta /úroveň výbušnej sily dolných končatín/
- ✓ sed – ľah /dynamická sila brušného svalstva/
- ✓ 6 min. beh /všeobecná vytrvalosť/
- ✓ hod plnou loptou /dynamická sila horných končatín/

2. Stupeň zvládnutia základného učiva zo športových hier /basketbal, volejbal, futbal, florbal, hádzaná/ a z gymnastiky prostredníctvom testov pohybových zručností a prevedením jednoduchej gymnastickej zostavy.

3. Prístup žiaka a jeho aktivita na hodine, reprezentácia školy.

Kritéria hodnotenia TSV:

- žiak je povinný nosiť si úbor na cvičenie, ktorý zodpovedá podmienkam hodiny (cvičenie v telocvični a na školskom dvore),

- ak si žiak povinne nenesí cvičebný úbor a nemal ho viac ako na 30 % hodín, môže byť navrhnutý učiteľom TSV na komisionálnu skúšku (na polroka a na konci školského roku),

- ak žiak na hodine necvičí, musí mať ospravedlnenie buď od lekára alebo od zákonného zástupcu,

- ak žiak na hodine necvičí a má ospravedlnenie, musí sa hodiny zúčastniť. Ak sa tak nestane, učiteľ je povinný dať žiakovi neospravedlnenú hodinu.

Hlavným cieľom TSV je kompenzovať jednostranné psychické zaťaženie žiakov fyzickými aktivitami, ktorých špecifické ciele TSV predstavujú:

a) Telesný a funkčný rozvoj základných pohybových schopností a telesnej zdatnosti. Rozvoj pohybových schopností /rýchlosť, sila, obratnosť, vytrvalosť/ formou pohybových hier, posilňovacích cvičení.../

b) Rozvoj pohybových zručností a návykov t.j.:

- osvojiť si racionálnu techniku základných pohybov /behu, skoku, hodu, vrhu/

- zvládnuť základnú hernú činnosť jednotlivca v športových hrách /basketbal, volejbal, futbal, vybíjaná, hádzaná, florbal/

- zvládnuť základné prvky športovej gymnastiky / kotúle, stojky, premety, preskoky/

c) Rozvoj koordinačných schopností t.j.:

- osvojiť si techniku jednotlivých atletických disciplín /skok do diaľky, vrh guľou, technika nízkeho štartu, štafeta, hod kriketovou loptičkou .../

d) Osvojiť si cvičenia zamerané na prevenciu úrazovosti, na zvýšenie kĺbovej pohyblivosti a celkovej telesnej výkonnosti.

Osvojiť si cvičenia zamerané na formovanie celého tela :

- ✓ posilňovacie cvičenia pre chlapcov.
- ✓ cvičenia zamerané na relaxáciu.

Motivačná známka:

- ✓ Umiestnenie sa na krajských kolách (1.-3. miesto)
- ✓ Umiestnenie sa v okresných kolách (1.-3. miesto)
- ✓ Regionálne súťaže

Vzhľadom k podmienkam školy je dôležité zosúladiť hodiny TSV pre jednotlivé ročníky, keďže dievčatá a chlapci spoločne využívajú priestory.

14. Vnútorňý systém kontroly a hodnotenia zamestnancov školy

Kontrolná činnosť vedenia školy vychádza z jej hlavného poslania k nadriadeným orgánom a verejnosti. Sledujeme ňou podmienky a priebeh ako i úroveň a efektívnosť výchovy a vzdelávania vzhľadom k platným právnym predpisom a záväzným pedagogickým dokumentom na úrovni ZŠ.

Pri hodnotení postupujeme podľa daných kritérií:

- pripravenosť učiteľa na vyučovaciu hodinu,
- štruktúra vyučovacej hodiny, učebné pomôcky a didaktická technika, využívanie IKT,
- spôsob hodnotenia, vedomostná úroveň, komunikatívnosť, sebahodnotenie,
- práca žiakov, zapájanie sa do vyučovacieho procesu, samostatnosť,
- tvorivosť žiakov,
- spôsob výkladu učiva,
- plnenie učebných osnov,
- zhodnotenie vyučovacej hodiny, vzťah učiteľ – žiak,
- náročnosť učiva, primeranosť veku, preťažovanie žiakov,
- dodržiavanie Detských práv,
- vyplňovanie pedagogickej dokumentácie,
- spolupráca s vedením školy, s ostatnými vyučujúcimi a rodičmi pri riešení problémov žiakov,
- upevňovanie a stmelovanie žiackeho kolektívu.

Hodnotenie zamestnancov sa bude zakladať na bodovom hodnotení. Body sa budú pridelovať na základe:

- Pozorovania (hospitácie)
- Rozhovoru
- Výsledkov žiakov, ktorých učiteľ vyučuje (prospech, žiacke súťaže, didaktické testy, úspešnosť prijatia žiakov na vyšší stupeň školy a pod.)
- Sledovania pokroku žiakov vo výchovno-vzdelávacích výsledkoch pod vedením učiteľa
- Hodnotenia výsledkov pedagogických zamestnancov v oblasti ďalšieho vzdelávania, tvorby učebných pomôcok, mimoškolskej činnosti a pod.

- Hodnotenia pedagogických a odborných zamestnancov manažmentom školy.
- Vzájomného hodnotenia učiteľov (čo si vyžaduje aj vzájomné hospitácie a „otvorené hodiny“).
- Hodnotenia učiteľov žiakmi

15. Podmienky pre vzdelávanie žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami (ŠVVP)

Žiaci so ŠVVP sa vzdelávajú podľa individuálnych vzdelávacích programov, ktoré vypracúvajú triedni učitelia podľa odporúčaní Centra pedagogicko-psychologického poradenstva a prevencie a Centra špeciálno-pedagogického poradenstva v Zlatých Moravciach. Vyučujúci majú k žiakom so ŠVVP individuálny prístup podľa potreby. Ich výchovu a vzdelávanie sleduje a koordinuje zástupkyňa riaditeľky školy a výchovný poradca v spolupráci s triednym učiteľom, vyučujúcimi a rodičmi. Veľký význam pre úspešné vzdelávanie žiakov so ŠVVP má spolupráca a komunikácia medzi školou a rodinou žiaka. Pri hodnotení vyučovacích výsledkov žiakov škola postupuje podľa aktuálne platných metodických pokynov pre hodnotenie a klasifikáciu žiakov so ŠVVP v bežných základných školách a každý vyučujúci prihliada na druh a stupeň zdravotného znevýhodnenia.